

సంపుటము-XV

సమావేశము-IX

నంబరు. 3

వెల : 8-00

14 మార్చి, 2017

మంగళవారము

(శక సంవత్సరము,

1938

ఫాల్గుణ- 17)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు
ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ సంఖ్య
1.	సభ ప్రారంభం (ఉ. గం. 9.00లకు)	01-01
2.	సంతాప తీర్మానం (సభ్యులు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి అకాల మరణంపై)	01-54
3.	సభ వాయిదా (మధ్యాహ్నం గం. 12.11 ని.లకు)	54-54

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	ః	డా. కోడెల శివప్రసాదరావు
ఉప సభాపతి	ః	శ్రీ మండలి బుద్ధప్రసాద్
కార్యదర్శి(ఇంచార్జ్)	ః	శ్రీ కె.నత్యనారాయణ రావు
ఉప కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీ ఎం. విజయరాజు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె.రాజకుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీ పి.నరసింహ శ్రీ బి.కమలాకర్ శ్రీమతి డా.వై.కామేశ్వరి శ్రీ ఇ. సంజీవరావు శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్ రావు శ్రీ బి.ప్రభాకర్ రావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ శ్రీనివాస్ అల్లాడి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
మంగళవారం, 14 మార్చి, 2017

(సభ ఉదయం 9.00 గంటలకు సమావేశమయింది. గౌ.సభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు.

(సభ ప్రారంభమయినప్పటికీ ప్రధాన ప్రతిపక్ష సభ్యులెవరూ సభకు హాజరు కాలేదు.)

సంతాప తీర్మానం

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసన సభలో సభ్యులుగా వున్న శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి అకాల మరణం అందరినీ బాధిస్తున్నది. వారి అకాల మరణం వట్ల సంతాప తీర్మానాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెడతారు.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, కర్నూలు జిల్లా, నంద్యాల శాసనసభ్యులు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి అకాల మరణానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ తీవ్ర విచారాన్ని, సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నది. వారి కుటుంబ సభ్యులకు, అనుచరులకు ప్రగాఢ సానుభూతిని ప్రకటిస్తున్నది. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి హఠాన్మరణం ఈ సభలోని సభ్యులందరికీ తీరని మనఃశ్లశాన్ని కలిగించింది. వర్తమాన రాజకీయాల్లోనూ, ఈ శాసన సభ కార్యక్రమాలలోనూ శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి పోషించిన చురుకైన పాత్రను ఈ సభ ఎప్పటికీ మరచిపోలేదు. 1964 జనవరి 8వ తేదీన కర్నూలు జిల్లా, దొర్నిపాడు మండలం, కొత్తపల్లి గ్రామంలో శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి శ్రీ భూమా బాలిరెడ్డి, ఈశ్వరమ్మ దంపతులకు జన్మించారు. రెండు వదుల వయసు దాటిన వెంటనే రాజకీయ ప్రవేశం చేసిన శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి జీవితం అంతా పోరాట బాటలోనే సాగింది. ఆయన ఇండోర్ లో హోమియో వైద్య విద్యను అభ్యసిస్తుండగా రాజకీయ ప్రత్యర్థుల చేతుల్లో తండ్రి శ్రీ బాలిరెడ్డి హత్యగావింపబడడంతో తన చదువును అర్ధాంతరంగా నిలిపివేసి, శ్రీ నాగిరెడ్డి యువకునిగా రాజకీయ రంగ ప్రవేశం చేశారు. గ్రామస్థాయి నుండి అత్యున్నత చట్టసభల వరకు సాగిన శ్రీ నాగిరెడ్డి రాజకీయ ప్రస్థానం ఎంతో స్ఫూర్తిదాయకం.

1984లో మొదటిసారిగా రుద్రవరం మండలం, నర్సాపూర్ ప్రాథమిక సహకార సంఘ అధ్యక్షునిగా ఆయన ఎన్నికయ్యారు. 1986లో ఆయన తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున ఆళ్లగడ్డ మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షునిగా పని చేశారు. 1992లో ఆళ్లగడ్డ నియోజకవర్గానికి జరిగిన ఉప ఎన్నికలో శ్రీ నాగి రెడ్డి తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున పోటీ చేసి మొదటిసారిగా శాసన సభలో అడుగుపెట్టారు. 1994లో జరిగిన సాధారణ ఎన్నికలలో మరోసారి అదే స్థానం

నుంచి శాసనసభ్యునిగా ఎన్నికయ్యారు. 1996 పార్లమెంటు ఎన్నికలలో మరియు ఎన్నికల తరువాత నంద్యాల లోక్సభకు జరిగిన ఉప ఎన్నికలలో శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి విజయం సాధించి పార్లమెంటుకు వెళ్లారు. ఆ తరువాత 1998, 1999లో వరుసగా జరిగిన ఎన్నికలలోనూ లోక్సభ సభ్యునిగా గెలుపొంది హ్యూట్రీక్ సాధించారు. 2014లో నంద్యాల నుంచి ఎమ్మెల్యేగా గెలుపొందారు. శాసన సభ ప్రజాపద్ధుల కమిటీ అధ్యక్షులుగా కొంతకాలం పని చేశారు. కర్నూలు జిల్లా రాజకీయాలలో శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి ప్రత్యేకమైన ముద్ర వేశారు. ముఖ్యంగా ముతాకక్షలకు వ్యతిరేకంగా శ్రీ నాగిరెడ్డి కోవెల కుంట్లలో జరిపిన శాంతియాత్రలు కర్నూలు జిల్లా రాజకీయాలలో ఒక మేలిమలుపుగా నిలిచాయి. చట్టసభల్లోనూ ఆయన ఎంతో చురుగ్గా వ్యవహరించేవారు. రైతుల పంట నష్టపరిహారాన్ని అందించడంలో ఆయన చేసిన కృషిని రైతాంగం ఎప్పటికీ గుర్తు చేసుకుంటుంది. నంద్యాల చక్కెర కర్మాగారం విషయంలో శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి చేసిన సేవలను రైతులు ఎప్పటికీ మరచిపోలేరు. విత్తన జొన్న రైతుల సమస్యల పరిష్కారానికి శ్రీ నాగిరెడ్డి ఎంతో శ్రమించారు. తెలుగు గంగ, కేసీ కెనాల్ ఆయకట్టు రైతుల బాగు కోసం శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి ఎంతగానో పరితపించారు. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి మరణం రాయలసీమ ప్రాంతానికి, ముఖ్యంగా కర్నూలు జిల్లాకు తీరని లోటు. ఆయన స్మృతికి ఈ శాసన సభ నివాళులర్పిస్తున్నది. ఆయన ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తున్నది. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి కుమార్తె శ్రీమతి అఖిప్రియ ఇదే చట్టసభలో సభ్యులుగా ఉన్నారు. మూడేళ్ల వ్యవధిలో తల్లిని, తండ్రిని కోల్పోయిన శాసనసభ్యురాలు శ్రీమతి అఖిప్రియకు, ఆమె కుటుంబానికి ఈ కష్టసమయంలో గుండెధైర్యాన్నివ్వాలని ప్రార్థిస్తూ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసన సభ వారి కుటుంబ సభ్యులకు ప్రగాఢ సానుభూతి తెలియజేస్తున్నది.

అధ్యక్షా, ఒక బాధ, ఒక ఆవేదన ఇప్పటికీ కూడా జీర్ణించుకోలేకపోతున్నాను. 24 గంటల మునుపు ఇంటికొచ్చారు. ఇంటికొస్తే నేను ఆయనతో మాట్లాడాను. అంతకుమునుపే నాకొక ఫోన్ కూడా చేసి నేను మీకు చెప్పడం మిస్ అయ్యాను. నేను హాస్పిటల్లో ఉన్నాను. నేను ఎక్కడో భోంచేశాను. అది ఫుడ్ పాయిజన్ అయింది. దానివల్ల నేను హాస్పిటల్లో చేరాను. హాస్పిటల్లో చేరిన తరువాత మీకు చెప్పాలనే ఉద్దేశంతో మీకు ఫోన్ చేస్తున్నానని చెప్పారు. నేను తొందర్లో వచ్చి మిమ్మల్ని కలుస్తానని ఆయన చెప్పడం జరిగింది. ఆయన కుమార్తె ముందు రోజున నాకు ఫోన్ చేస్తూ రేపు వచ్చి నాన్నగారు మిమ్మల్ని కలుస్తారని కూడా చెప్పడం జరిగింది. అదేవిధంగా మొన్న అంటే చనిపోయిన ముందు రోజున వచ్చి కలిశారు. ఎగ్జాక్ట్గా 24 గంటల్లో నాకు ఒక ఫోన్ వస్తే అఖిప్రియ లోకేశ్ ఫోన్ చేసి చెప్పడం జరిగింది. ఆయన పార్టీ జనరల్ సెక్రటరీగా నాకు ఫోన్ చేసి నాగిరెడ్డి గారికి సీరియస్గా ఉందంట.... ఇమ్మీడియట్గా మనం అన్ని ఏర్పాట్లు చేయాలంటే ఆ విషయాన్ని నేను మా పేషికి ఇమ్మీడియట్గా చెప్పి ఏమేం చేయాలో అన్నీ చేయమన్నాను. హెల్త్ మినిస్టర్ కామినేని శ్రీనివాస్ను, ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీలను అల్బర్ట్ చేశాను. ఆయన ఆఫ్ఫీస్లో ఉన్నారు. అప్పుడే ఆఫ్ఫీస్లో వున్న హాస్పిటల్కు తీసికెళ్లారు. మెరుగైన ఆరోగ్యం కావాలంటే అక్కడ్నుంచి వక్కనున్న నంద్యాలకు తీసుకుపోయే పరిస్థితి ఉంది. నంద్యాలలో కూడా సూపర్ స్పెషాలిటీస్ కాని,

ఎక్స్‌ప్రెస్ కాని ఉండే పరిస్థితి లేదు. అవసరమైతే హెలికాప్టర్‌లో ఇమ్మీడియట్‌గా షిఫ్ట్ చేయాలి. డాక్టర్లను పంపించాలి..... రెండు గంటలు ఆ పని మీదనే కూర్చోని అన్ని ప్రయత్నాలు చేశాం. కాని, దురదృష్టం అధ్యక్షా..... కాపాడుకోలేకపోయాం. విధి ఎంత బలీయమైనదో ఇది ఒక ఉదాహరణ. 24 గంటల ముందు చాలా చురుకుగా నవ్వుతూ వచ్చి నన్ను కలిసిన వ్యక్తి. ఒక రాజకీయ నాయకుని జీవితంలో కొన్ని కొన్ని మరచిపోలేం. చివరికి ఆయన అడిగినవన్నీ కూడా నేను చేశాను. ఆయన అడిగింది కూడా నంద్యాల నియోజకవర్గం చాలా వెనుకబడివుంది.. రోడ్లు బాగా లేవు.... ఇళ్లు లేవు..... ఈ రెండూ మీరు చేయవలసిన అవసరముందని అడిగితే నువ్వు వాటి గురించి వర్రి అవద్దు. నేను అన్నీ చేసి పెడతాను. మీరు వెళ్లండని చెప్పాను. అదే కడపటి సారి నేను ఆయనను చూడడం, మాట్లాడడం. ఆ తరువాత నిన్న నేను ఆయన డెడ్ బాడీని చూసే పరిస్థితి వచ్చిందంటే చాలా బాధేస్తున్నది.

భూమా నాగిరెడ్డి గారి గురించి ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, ఆయనకు 53 సంవత్సరాలు. ఉజ్వల భవిష్యత్తు వున్న నాయకుడు. రాష్ట్రానికి ఇంకా ఎక్కువ సేవలు చేయవలసిన అవసరమున్న నాయకుడు. అలాంటి వ్యక్తి 53 సంవత్సరాలకే చనిపోడం చాలా బాధ కలుగుతున్నది. అంతేకాకుండా ఒకవిధంగా చెప్పాలంటే నాకైతే ఆయనతో చాలా దగ్గర సంబంధం ఉంది. నేను జనరల్ సెక్రటరీ అయిన తరువాత ఆయన రాజకీయ ప్రవేశం 1984లో జరిగింది. అక్కడ్నుంచి ఆయన సాసైటీ అధ్యక్షుడిగా ఉండడం, వాళ్లబ్రదర్ వీరశేఖరరెడ్డి అప్పటికే పార్టీలో యాక్టివ్‌గా ఉండడం, అదేమాదిరిగా శోభా నాగిరెడ్డి గారి తండ్రి 1982 ఎన్నికలలో తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున పోటీచేయడం, ఆ రోజున జరిగిన సంక్షోభంలో ఆయన వేరే పార్టీకి పోయినా, ఈ కుటుంబం తెలుగుదేశం పార్టీని నమ్మకొని వుండడం, నేను జనరల్ సెక్రటరీగా ఉన్నప్పుడు మొట్టమొదటిసారిగా ఆయన మండల ప్రజాపరిషత్తు అధ్యక్షులవడం జరిగింది. అప్పుడు నాకు బాగా జ్ఞాపకం, నేను ఎమ్‌పీపీ అధ్యక్షులకు, మండల స్థాయి నాయకులకు హైదరాబాదులో శిక్షణా తరగతులను పెట్టి మేం ముందుకుపోవడం, అలాంటి సమయంలో ఆయన ముందుకు రావడం వంటివి జరిగాయి. 1992లో పీల్ల బ్రదర్ వీర శేఖరరెడ్డి గారు ఎమ్మెల్యే కావడం, హార్డ్ ఎటాక్ వచ్చి ఆయన చనిపోవడం, అప్పటివరకు మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షునిగా ఉన్న ఈయనను బై ఎలక్షన్‌లో నిలబెట్టినప్పుడు ఐదారు రోజులు ఊరూరా తిరిగి ఈయనను గెలిపించుకున్నాం. నేను అక్కడికెళ్లి ఊరూరా తిరిగినప్పుడు ఈయన నాయకత్వ లక్షణాలు, ఈయన ప్రజలకిచ్చే కాన్ఫిడెన్స్ వర్సనల్‌గా చూశాను. ఆ తరువాత 1994 ఎన్నికలలో గెలిచారు.

ఉ.9.10

1992లో వీరశేఖరరెడ్డిగారు శాసనసభ్యులుగా ఎన్నిక కావడం, ఆ తరువాత వారు గుండెపోటుతో మరణించడంతో అప్పుడు మండల పరిషత్ అధ్యక్షులుగా ఉన్న నాగిరెడ్డిగారు ఉప ఎన్నికలలో పోటీచేశారు. నేను ఉప ఎన్నికల సమయంలో అక్కడకు వెళ్లి నాలుగైదు రోజులు ఊరూరా తిరిగినప్పుడు ఆయన నాయకత్వ లక్షణాలను, కాన్ఫిడెన్స్‌ను ప్రత్యక్షంగా గుర్తించాను. ఆ విధంగా వారితో నాలుగైదు రోజులు తిరిగి అప్పటి ఉప ఎన్నికలలో ఆయనను

గెలిపించుకున్నాం. 1994 ఎన్నికల తరువాత పీపీ నరసింహారావుగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నంద్యాల నుంచి పోటీ చేసి గెలిచారు. వారు పార్లమెంటు సభ్యునిగా రాజీనామా చేసిన తరువాత ఉప ఎన్నికలు వచ్చాయి. ఆ ఉపఎన్నికలలో తెలుగుదేశం పార్టీ నుంచి నాగిరెడ్డిగారు పోటీచేసి అప్పటి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి శ్రీ పి.వి.రంగయ్య నాయుడుపై 4.5లక్షల మెజారిటీతో గెలిచారు. ఆ తరువాత 1998, 1999లో కూడా రెండుసార్లు పార్లమెంటు సభ్యునిగా గెలిచారు. వారు పార్లమెంటు సభ్యులుగా ఉన్నప్పుడే వారి భార్య శోభానాగిరెడ్డిగారు, వారి మామగారు ఎస్సీ సుబ్బారెడ్డిగారు కూడా శాసనసభ్యులుగా ఉన్నారు. జరిగిన సంఘటనలన్నీ చూస్తే ఒకసారి బాధ కలుగుతుంది. నాగిరెడ్డిగారు అందరినీ కలుపుకుంటూ వెళ్లేవారు. ఎక్కడైనా ఎదురైతే నవ్వుతూ పలకరించేవారు. మంచి ఎత్తుతో ఉండి ఎదురైతే నవ్వుతూ పలకరించేవారు. అందరితో కలుపుగోలుగా ఉండడంవలన ఆయనతో పరిచయమున్న వారెవరైనా ఆయన స్మృతులను మరచిపోలేరు. అలాంటి వ్యక్తి ఈరోజు చనిపోవడం గురించి ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే చాలా తీవ్రమైన లోటు మాత్రమే కాకుండా అత్యంత బాధాకరం. మేము ఆయనమీద చాలా ఆశలు పెట్టుకున్నాం. గతంలోనే రాయలసీమలోని కోవెలకుంట్లలో ఫ్యాక్షన్ కు వ్యతిరేకంగా వారు పోరాటం చేశారు. ప్రజలలో సామాజిక పరివర్తన రావాలని, ఫ్యాక్షన్ రాజకీయాలు పోవాలని వారు ఆ రోజులలోనే పోరాటం చేశారు. రాయలసీమ విషయానికొస్తే నేను కూడా రాయలసీమలో ఫ్యాక్షన్స్ పోవాలని ప్రయత్నించాను. రాయలసీమలో ఉన్న వనరులు రాష్ట్రంలో ఎక్కడా లేవు. రాయలసీమకు సీటిని అందిస్తే రాయలసీమ హార్టికల్చర్ హబ్ గా తయారవుతుంది. కోస్తా కంటే బాగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. అనేక కారణాల వలన, వెనుకబాటుతనంవల్ల రాయలసీమలో ఫ్యాక్షన్స్ పెరగడం, ముఠాలు భయంకరంగా తయారై హత్యలు జరగడంతో చాలా కుటుంబాలు తమ కుటుంబ పెద్దలను, సభ్యులను, కుటుంబాలకు కుటుంబాలనే కోల్పోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

నేను గతంలో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఫ్యాక్షన్ రాజకీయాలు పోవాలని, మతకల్లోలాలు జరగకూడదని, తీవ్రవాదం పోవాలని, ప్రతి ఒక్కరూ ఆనందంగా ఉండాలంటే శాంతిభద్రతలు చాలా ముఖ్యమనే ఉద్దేశంతో చాలా గట్టిగా చర్యలు తీసుకున్నాను. దాని వర్తమానమే ఆ తరువాత హైదరాబాద్ లో కూడా ఎప్పుడూ మతకల్లోలాలు జరగలేదు. తీవ్రవాదంపై పోరాడితే నామీదే 24 క్లెమోర్ ప్లైన్స్ తో అటాక్ చేశారు. వెంకటేశ్వరస్వామివారే నన్ను కాపాడారు. అదే విధంగా రాయలసీమలో ఫ్యాక్షన్స్ పోవాలని, రాయలసీమను సన్యస్థామలం చేయాలనే ఉద్దేశంతో ముందుకు వెళ్లాం. అప్పుడు కూడా వారు ముందుకు వచ్చి చాలా బ్రహ్మాండంగా, చాలా దూరదృష్టితో పనులు చేశారు. అదే మాదిరిగా ఈరోజు చూస్తే రాయలసీమ అభివృద్ధి గురించి ఎప్పుడూ నాతో మాట్లాడేవారు. ఇటీవల కలిసినప్పుడు కూడా నాతో ఒక మాటన్నారు. పోలిరెడ్డిపాడు నుంచి రాయలసీమకు సీరు రావడం, పక్కనున్న మల్కాల, ముచ్చమిరి ప్రాజెక్టులు రావడం, ఎస్ఆర్ బిసి, గాలేరు-నగరి ప్రాజెక్టులు కూడా పూర్తయితే చాలా బాగుంటుందని కూడా అన్నారు. గతంలో ప్రతి సంవత్సరం సీటికోసం పోరాడామని చెప్పారు. మొన్న కూడా కేఈ కృష్ణమూర్తిగారు మాట్లాడుతూ మా జీవితంలో శ్రీశైలం సీరు మా ప్రాంతానికి వస్తుందని అనుకోలేదు, కానీ ప్రస్తుతం వస్తుందని

చెప్పారు. నేను ఇటీవల రాయలసీమకు వెళ్తున్నప్పుడు ప్రత్యక్షంగా చూశాను. ఆ దారిలో వెళుతుంటే చెరువులలో, రిజర్వాయర్లలో సీరుండడంతో మార్చి నెలలో కూడా ఆ ప్రాంతమంతా వచ్చగా కనపడింది. అలాంటి అభివృద్ధి జరిగే సమయంలో ఇలాంటి సంఘటన జరగడం చాలా బాధ కలుగుతుంది. ఆ అభివృద్ధిని చూసి ఎన్నో సార్లు ఆనందపడ్డారు. రాయలసీమలో మాకు ఇక ఎలాంటి సమస్యలుండవు, బ్రహ్మాండంగా అభివృద్ధి చెందుతుందని భావిస్తున్న తరుణంలో ఇలా జరగడంతో చాలా బాధపడుతున్నాం. ఏది ఏమైనా విధిరాతను ఎవరూ మార్చలేరు. కానీ మనం ఉన్నంతవరకు మనం చేసిన వసులే శాశ్వతంగా చరిత్రలో ఉండిపోతాయి. నాగిరెడ్డిగారు తన 25 సంవత్సరాల రాజకీయ జీవితంలో అంచెలంచెలుగా ఎదగడమే కాకుండా సమర్థవంతమైన నాయకుడిగా ప్రజలలో ప్రగాఢమైన ముద్రను ఆయన వేయగలిగారు. వారు ఏ అభివృద్ధికోసం పాటుపడ్డారో ఆ అభివృద్ధిని కొనసాగించాల్సిన అవసరముంది. అలాంటి ధైర్యాన్ని వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఇవ్వాలని భగవంతుని మనస్ఫూర్తిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. అఖిలీయ ఆ ఇంటిలో పెద్ద బిడ్డ. అఖిలీయ చెల్లెలుకు ఇటీవలే పెళ్లి అయినది. తమ్ముడు 12వ తరగతి పాసైనాడు. కాబట్టి అఖిలీయ గుండె ధైర్యంతో ముందుకు వెళ్లి భూమా నాగిరెడ్డిగారు ఏవిధంగా ప్రజాహితంకోసం కృషిచేశారో అదే తోవలో ప్రజాహితంకోసం అఖిలీయ కూడా పనిచేయాలి. ఆవిడ పనిచేసే విధానంలో తెలుగుదేశం పార్టీ కుటుంబ పెద్దగా నేను ఆమెకు ఒకటే హామీ ఇస్తున్నాను. కన్నబిడ్డలను తల్లిదండ్రులు చూసుకున్నట్లుగా వారిని మేం చూసుకుంటాం. వారికి తమ అమ్మానాన్నలను పోగొట్టుకున్నామన్న బాధ ఉంటుంది. ఆ బాధను వారి నుంచి ఎవరూ తీసివేయలేం. కానీ ఈ ప్రభుత్వం అన్ని విధాలుగా అండగా ఉంటుంది. ఆ కుటుంబసభ్యులను పైకి తీసుకొచ్చేందుకు ఈ ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకుంటుందని హామీ ఇస్తుంది. వారి జ్ఞాపకాలను గుర్తుంచుకోవాల్సిన అవసరముంది. వారు చేసిన త్యాగాలు కూడా మనకు గుర్తుండాలి. అందరూ మాట్లాడిన తరువాత వారిని గుర్తుపెట్టుకొనే విధంగా ఏమి చేస్తే బాగుంటుందో అది కూడా ప్రకటిస్తానని తెలియజేసుకుంటూ మరొకసారి ఆ కుటుంబానికి భగవంతుడు నిండు మనసుతో ఆశీర్వాదించి ధైర్యాన్ని ఇవ్వాలని కోరుకుంటూ భూమా నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుని మనస్ఫూర్తిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఉపముఖ్యమంత్రి, గౌరవసీయులు కృష్ణమూర్తిగారూ.

శ్రీ కె.ఇ.కృష్ణమూర్తి (వత్తికొండ): అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డిగారి ఆకస్మిక మరణం మమ్మల్ని దిగ్భ్రాంతికి గురిచేసింది. చిన్న వయసులోనే ఆయన అకాల మరణం తీరనిలోటుగా మేమంతా భావిస్తున్నాం. ముఖ్యంగా ఒక సమర్థవంతమైన నాయకుడిని ఈరోజు కోల్పోయామని మేం భావిస్తున్నాం. వారి సోదరుడు కూడా ఈ విధంగానే చనిపోయారు. వారి సతీమణి శోభానాగిరెడ్డిగారు కూడా ఆకస్మిక మరణం చెందడంతో ఆ కుటుంబాన్ని దురదృష్టం వెన్నాడుతుందని భావిస్తున్నాం. ముఖ్యంగా భూమా నాగిరెడ్డిగారు, నేనూ ఒకే సమయంలో పార్లమెంటు సభ్యులుగా కలసి పనిచేశాం. ఎప్పుడు ఎదురైనా చిరునవ్వుతో పలకరించేవారు. ముఖ్యంగా భూమా నాగిరెడ్డిగారు మండల పరిషత్ అధ్యక్షులుగా మొదలరాజకీయ ప్రవేశం చేశారు. వారి సోదరుడు భాస్కరరెడ్డిగారు చనిపోవడంతో ఆ వదలి

చేపట్టారు. అదే విధంగా శాసనసభ్యునిగా ఎన్నికైన వీరశేఖరరెడ్డిగారు చనిపోయినపుడు శాసనసభ్యులుగా వారు ఎన్నికైనారు. అంతే కాకుండా అప్పటి ప్రధానమంత్రి పీపీ నరసింహారావుగారిపై పోటీచేసి ఓడిపోయినా, పీపీ నరసింహారావుగారు ఆ స్థానానికి రాజీనామా చేసిన తర్వాత ఆ స్థానంలో పోటీచేసి భారీ మెజారిటీతో గెలవడం అందరినీ ఆశ్చర్యపోయేలా చేసింది. అందరూ ఆయన ధైర్యసాహసాల గురించి మెచ్చుకొనేవారు. ప్రధానమంత్రిపైనే పోటీ చేసిన ఈయనకు నంద్యాల పార్లమెంటు నియోజకవర్గంలో మంచిపేరు వచ్చిందని తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా నేను మనవి చేసేదేమంటే, వారు తన ఆరోగ్యం బాగాలేకుపోయినా కూడా ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారిని కలిసి నంద్యాల మునిసిపాలిటీ అభివృద్ధి గురించి చర్చించారు. ముఖ్యంగా నంద్యాలలో హౌసింగ్ కాంప్లెక్స్ గురించి, నంద్యాలకు తాగునీటి సరఫరా వధకం గురించి కోరారు. ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిగారు వారి కుటుంబసభ్యులను కాపాడుకుంటామని చెబుతున్నారు. నేను కూడా ఆ జిల్లా మంత్రిగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీలకు అండగా ఉంటానని, వారి అభివృద్ధిని చూసుకుంటానని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా భూమా నాగిరెడ్డిగారు నంద్యాల మునిసిపాలిటీలో హౌసింగ్ కాంప్లెక్స్ గురించి కోరారు కాబట్టి నేనొకటి సూచిస్తున్నాను. నంద్యాలలో నిర్మించబోయే హౌసింగ్ కాంప్లెక్స్ కు భూమా నాగిరెడ్డిగారి పేరు పెట్టాలని నేను సూచిస్తున్నాను.

9.20 am

ముఖ్యంగా రాయలసీమ వాసులకు, కర్నూలు జిల్లా ప్రజలకు, మరీ ముఖ్యంగా నంద్యాల, ఆళ్లగడ్డ ప్రజలకు తీరని ఆవేదన ఈరోజు ఉందని మీకు తెలియచేస్తున్నాను. ఇది తీరని లోటు. ఎందుకంటే ఆయన బైపాస్ నర్డర్ చేయించుకున్న తరువాత కూడా మృత్యువు ఆయనను వెంటాడింది. ఈ విధమైన మరణం ఎవరికీ రాకూడదని నేను కోరుకుంటున్నాను. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని, వారి కుటుంబానికి మేలు జరగాలని, వారి కుటుంబంలో మరలా ఇటువంటివి జరుగకుండా ఉండాలని కోరుకుంటూ, వారి కుటుంబానికి ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు (శాసన వ్యవహారాలు మరియు ఆర్థిక శాఖా మాత్యులు): అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డిగారు మన మధ్య లేకుపోవడం అందరికీ తీరని లోటు. ఇటువంటి పరిస్థితులు వస్తాయని ఎవరూ ఊహించలేదు. భూమా నాగిరెడ్డి గారితో, మేమంతా శాసనసభ్యులుగా కలిసి పని చేశాం. ఆళ్లగడ్డ నియోజక వర్గంలోనే కాకుండా, నంద్యాలలోనే కాకుండా, కర్నూలు జిల్లాలోనే కాకుండా, రాష్ట్రంలోనే ఒక డైనమిక్ లీడర్ని కోల్పోవడమనేది పార్టీకి తీరని లోటు. శాసనసభలో అంత డైనమిక్ లీడర్ లేకుపోవడం శాసనసభకు లోటుని చెప్పవలసిన అవసరముంది. ఒక ప్రజా ప్రతినిధిగా, వారి ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనే దృక్పథంతో, ప్రజలకు సంబంధించిన అనేక సమస్యలను పరిష్కరించడంలో ఆయన పూనుకోవడమే కాకుండా, ఆ సమస్యల్ని పరిష్కరించడం, ఇంకా కొన్ని సమస్యలు పరిష్కరించాలనే ఆలోచనతో ముఖ్యమంత్రి గారి వద్దకు, ప్రభుత్వం వద్దకు తిరగడం, ఒక ప్రజా నాయకుడు చేయాలనుకునే ఒక మంచి ఆలోచన ఆయన మనస్సులో ఉండటమనేది చాలా ముఖ్యమైన నాయకత్వం. ఆయన అనుకున్నదన్నీ పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీదుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పారు. ఆయన

అకాల మరణంతో ఆ నియోజక వర్గం నష్టపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఆ నష్టాన్ని భర్తీ చేయాలి. వారి కుటుంబంలో చాలా చిన్న పిల్లలు. వారి కుమార్తె ఎంఎల్ఏగా ఉన్నప్పటికీ కూడా చిన్న వయస్సులోనే వారికి ఇటువంటి కష్టం రావడమనేది మనం ఊహించలేని విషయం. ఆయన ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని కోరుకుంటూ, వారి కుటుంబానికి ప్రగాఢ సంతాపాన్ని, సానుభూతిని తెలియపరుస్తూ ఆయన గుర్తుగా ప్రభుత్వం కొన్ని కార్యక్రమాలు చేస్తే బాగుంటుందని నూచిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కాల్య శ్రీనివాసులు (రాయదుర్గం): అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డి గారు రాయలసీమ రాజకీయాల్లో, ప్రధానంగా తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యక్రమాల్లో తనదైన ముద్ర వేసుకుని, దాదాపు మూడు దశాబ్దాల పాటు తనకుంటూ ఒక ప్రత్యేకతను సంపాదించుకున్న నాయకులు. మేమందరం 1998 నుంచి పార్లమెంటు సభ్యులుగా కలసి ఉన్నాం. ప్రజా సమస్యల పట్ల చాలా నిబద్ధతతో వ్యవహరించే నాయకులు భూమా నాగిరెడ్డి గారు. ముఖ్యంగా ఆళ్లగడ్డ నియోజక వర్గంలో ఒకప్పుడు కె.సి.కెనాల్ సీట్లు వస్తున్నా, తెలుగుగంగ రాకతో ఆ నియోజకవర్గ స్వరూపాన్నే మార్చేసిన కుటుంబం నాగిరెడ్డి గారి కుటుంబం. ఎందుకంటే ఆ నియోజకవర్గంలో ఈరోజు కోస్తాను తలపించే విధంగా రైతులందరూ పంటలు పండించుకుంటూ బాగున్నారంటే అందుకు కారణం వీరి కుటుంబమే. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లుగా ఆ నియోజకవర్గ రైతులందరూ బాగుండాలి. అక్కడి ప్రజలందరూ క్షలకు, కార్యణ్యాలకు దూరంగా ఆనందంగా బ్రతకాలని బలంగా విశ్వసించిన నాయకులు భూమా నాగిరెడ్డి గారు. ఆ దిశగానే ఆయన పనిచేశారు. అత్యంత దురదృష్టం. ఈరోజు అఖిలీయ గారిని గాసి, వారి కుటుంబ సభ్యులను గాసి చూసినప్పుడు చాలా బాధనిపిస్తోంది. మూడు సంవత్సరాల స్వల్ప వ్యవధిలో కుటుంబ పెద్దలిద్దర్నీ కోల్పోయిన ఆ కుటుంబం యొక్క దుఃఖాన్ని ఎవరూ తీర్చలేరు. కాసి ఈరోజు ఆమె గుండె ధైర్యంతో ఆ నియోజక వర్గ, ఆ ప్రాంత అభివృద్ధికి మేము పని చేయాలి, మా నాన్న ఆశయాలు నెరవేర్చాలని ఒక వృత నిశ్చయంతో అఖిలీయ గారు ఉండటమనేది ఆ ప్రాంతానికి తెలుగుదేశం పార్టీకి ఒక కొత్త బలమని మేము అనుకుంటున్నాం. అదే సందర్భంలో సుదీర్ఘ కాలంపాటు తనకుంటూ ఒక గుర్తింపును తెచ్చుకున్న నాయకుడిగా, అఖిలీయ గారు గాసి, ఎస్సీ మోహన్ రెడ్డి గారు గాసి కోరిన విధంగా ఈ ప్రభుత్వం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆయన పేరు చిరస్థాయిగా ఉండే విధంగా కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు (విశాఖపట్నం ఉత్తరం): అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డి అంటేనే హుందాతనానికి చిహ్నం. ఆయనది రాజకీయ పోరాటమైనప్పటికీ పైకి ఏ విధంగా కనబడినా లోపల ఆయనది చాలా మంచి మనస్సు. ఆయన నాకు వ్యక్తిగతంగా కూడా మంచి మిత్రుడు. పిఎసి ఛైర్మన్ గా సుమారు సంవత్సర కాలంలో ఎన్నో వర్కటనలు చేపట్టి క్షేత్రస్థాయిలో వర్కటించడం జరిగింది. ఆ సమయంలో సాయంకాలం డిన్నర్ లో మేము కూర్చున్నప్పుడు ఏవైనా మాటలు వచ్చినప్పుడు వారు ఎంతసేపూ చనిపోయిన భూమా నాగిరెడ్డి గారి సతీమణి, శోభానాగిరెడ్డి గారి ప్రస్తావన ఎక్కువగా వచ్చేది. నేను ఆయన మనస్సును చూసి కళ్ల వెంబడి సీట్లు వచ్చే పరిస్థితుల్లో, నేను ఆ టాపిక్ మార్చి వేరే విషయం గురించి చర్చించినప్పుడు మీరు కావాలనే టాపిక్ మారుస్తున్నారని నాతో నాలుగైదు సార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇది చాలా దురదృష్టకరం. ఎంతో ఉన్నత స్వభావం కలిగిన వ్యక్తి ఈరోజు మన మధ్యలో లేకపోవడమనేది చాలా బాధాకరం. ఆయన పిఎసి సమావేశాలకు వచ్చినప్పుడు వూరికి కాగ్ రిపోర్టులో

ఉన్న పాయింట్స్ మాత్రమే కాకుండా అన్నీ పాయింట్లు సమగ్రంగా, ఒక నివేదిక లాగా తయారు చేసుకుని దానిమీద చర్చించడం జరిగేది. మనం కొత్తగా నిర్మించుకున్న ఈ అసెంబ్లీ ప్రాంగణంలో భూమానాగిరెడ్డి గారి సంతాప తీర్మానం ఇంత తొందరగా వస్తుందని ఎప్పుడూ ఊహించలేదు. వారి పుట్టినరోజు సందర్భంగా నన్ను వారింటికి రమ్మని చెప్పడం జరిగింది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజా కన్నీటి పర్యంతమయ్యారు)

ఆయన లేనప్పుడు వారి ఇంటికి వెళ్లే పరిస్థితి ఏర్పడింది. (దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ) వారి కుటుంబానికి దేవుడు ధైర్యాన్నిచ్చి ఆదుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా వారి కుటుంబానికి అండగా ఉంటూ వారికి ధైర్యాన్నిచ్చి అన్ని విధాలుగా ఆదుకోవలసిన ధర్మం ఆయనపైన ఉంది. అధ్యక్షా, దురదృష్టవేమంటే సంతాప తీర్మానానికి కూడా ప్రతిపక్షం నుంచి ఒక్కరు కూడా రాకపోవడమనేది. సంస్కారం ఎటువైపు పోతుందనేది ప్రజలందరూ చూశారు. ఆ పార్టీలో సుమారు రెండు సంవత్సరాలు పనిచేసి, పిఎస్ ఛైర్మన్ గా పనిచేసిన వ్యక్తి పట్ల చనిపోయిన తరువాత కూడా ఇటువంటి కునంస్కారంతో ప్రవర్తిస్తున్న తీరు అత్యంత బాధాకరం. మా మిత్రుడు భూమా నాగిరెడ్డి సంతాప తీర్మానానికి రావాలి, అసెంబ్లీకి ఒక్క నిమిషం కూడా ఆలస్యంగా రాకూడదనే ఉద్దేశంతో నిన్నే బయలుదేరి నేను విజయవాడ రావడం జరిగింది. అటువంటిది చనిపోయిన తరువాత కూడా ప్రతిపక్షం కసిన ధర్మం పాటించక పోవడం చాలా బాధాకరమైన విషయం.

9.30 AM

నేను ఇక్కడేమి రాజకీయ చైతన్యం గురించి మాట్లాడటం లేదు. కసిసం.. అరే.. సహచర శాసన సభ్యుడు చనిపోయి, ఇంకొక సహచర శాసన సభ్యురాలి తండ్రి చనిపోయినప్పుడు కూడా, సభలో ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేయాల్సిన బాధ్యత ఎట్టి పరిస్థితుల్లో మన మీద ఉందని తమరి ద్వారా ప్రజలందరికీ తెలియజేస్తున్నాను. ఇటువంటి వ్యక్తులు ఉన్న పార్టీ, అరే.. చాలా విచిత్రంగా ఉంది, ఎంత ధారుణంగా ఉందంటే, కసిసం సంతాప తీర్మానంలో నాలుగు మాటలు చెప్పడానికి కూడా ఆ పార్టీలో ఉన్న వారిలో ఒక్కరికీ కూడా మనసు రాలేదా అని నాకు చాలా బాధగా ఉంది. ఒకవేళ పార్టీ ఛీఫ్ చెప్పినప్పటికీ కూడా, మీరు పార్టీ తీర్మానం చేసినప్పటికీ కూడా, సంతాప సభకు వెళ్లకూడదని చెప్పినప్పటికీ కూడా, ఏ మాత్రం సంస్కారం ఉన్న వ్యక్తి అయినా సరే, తప్పనిసరిగా వచ్చి ఆయన గురించి మాట్లాడాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇటువంటి కునంస్కారంతో ఉన్న ఈ పార్టీని, దుర్మార్గు పార్టీగా ప్రజలందరూ అనప్పించుకుంటారు. దీంట్లో నేనేమి రాజకీయ పరంగా లబ్ధిపొందడం గురించి గానీ, లేకపోతే ఇంకేదైనా లబ్ధిపొందడం గురించి మాట్లాడుతున్న విషయం కాదు. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ఒక ప్రజాప్రతినిధిగా, భారతీయ జనతా పార్టీ శాసనసభా పక్షనేతగా నేను మాట్లాడుతున్నాను. ఇటువంటి కునంస్కారులు మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉండటమనేది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ప్రజలు తప్పనిసరిగా సరైన రీతిలో స్పందించాల్సిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. తప్పకుండా వారిని

రాజకీయపరంగా శాశ్వతంగా నిర్మూలన చేసే కార్యక్రమం కూడా రెండు సంవత్సరాల తర్వాత ఏర్పడుతుందని చెప్పడంలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. ఇదేమిటి అధ్యక్ష వాళ్ల పార్టీలో కూడా పని చేసిన వ్యక్తి, ఒక ఎమ్మెల్యే మరణిస్తే, మనకు ఎంత వ్యక్తిగతమైన విభేదాలు ఉన్నప్పటికీ కూడా, ఆఖరికి ఒక శత్రువు చనిపోయినప్పుడు కూడా మనం బాధపడటం జరుగుతుంది. ఆయన భూమి నుండి పైకెళ్లిపోయాడు, ఇక్కడ ఆయన ఉండే అవకాశం లేదు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో కూడా, వాళ్ల పార్టీలో ఉన్న ఒకళ్లకు కూడా మనస్సు రాలేదా అని, నాకైతే చాలా బాధగా ఉంది. ఏదేమైనప్పటికీ భగవంతుడు అభిప్రీయక , వారి కుటుంబ సభ్యులందరికీ మంచి ధైర్యాన్ని ఇవ్వాలని కోరుకుంటూ, వారి కుటుంబానికి నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కిమిడి కళావెంకటరావు (ఎచ్చెర్ల) : అధ్యక్షా, నాగిరెడ్డి గారు 1992లో వారి సోదరుడు శేఖర్ రెడ్డి గారు చనిపోయిన నేపథ్యంలో అసెంబ్లీకి జరిగే బై-ఎలక్షన్ లో ఆయన అభ్యర్థిగా పోటీ చేసి గెలుపొందటం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా వాళ్ల మామగారైన సుబ్బారెడ్డిగారు 1983లో మాతో ఎమ్మెల్యేగా పని చేశారు. ఇంకా ప్రత్యేకంగా, నాకు కర్నూలు జిల్లా నుంచి ఉన్న మిత్రులు చాలా మంది, బి.వి.మోహన్ రెడ్డి గారు గానీ, కృష్ణమూర్తి గారు గానీ, ఫరూక్ గారు గానీ, ఆ విధంగా ఆ జిల్లాతో నాకు చాలా అనుబంధం ఉంది. ప్రత్యేకంగా నాగిరెడ్డి గారు కూడా యూత్ కాబట్టి మా అందరితో చాలా సరదాగా కలిసిమెలిసి ఉండే వ్యక్తి ఈరోజున మరణించడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. వయస్సు కూడా 53 సంవత్సరాలు మాత్రమే. ఇంకా 20 సంవత్సరాలు నార్మల్ గా ఉండాల్సిన వ్యక్తిని అకస్మాత్తుగా భగవంతుడు తీసుకుపోవడం చాలా బాధాకరంగా ఉందని ఈ సందర్భంలో తెలియజేసుకుంటూ నాగిరెడ్డి గారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని, వారి కుటుంబ సభ్యులకు నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ, అభిప్రీయ ఈ సందర్భంలో చాలా ధైర్యంగా ఉండి, ఇవతల ఆళ్లగడ్డ ప్రజలకు గానీ, జిల్లాలో ఉండే మిగతా నియోజకవర్గాల్లో, ప్రత్యేకించి నంద్యాల నియోజకవర్గాన్ని కూడా పర్యవేక్షిస్తూ ముందుకు సాగాలని, పార్టీ ఆమెకు అన్ని విధాలుగా సహకరిస్తూంది, ఆమెతోబాటు ఉంటుంది, ముందుకు నడిపిస్తుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కూన రవికుమార్ (ఆముదాలవలస): అధ్యక్షా, ఈ రోజు సహచర శాసనసభ్యుడు, పెద్దలు భూమా నాగిరెడ్డి గారు మృతి చెందడం చాలా విచారకరమైన విషయం. అమరావతి రాజధానిలో నూతనంగా ఏర్పడిన ఈ శాసనసభలో ఒక శాసన సభ్యుడి పైన సంతాప తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం చాలా దురదృష్టకరం. అతి చిన్న వయస్సులోనే, 53 సంవత్సరాలు అంటే, ఈరోజు నార్మల్ గా కూడా 70 సంవత్సరాల పాటు ప్రతి ఒక్కరూ ఆరోగ్యంగా ఉంటున్న నేపథ్యంలో అకస్మాత్తుగా గుండెపోటుతో మరణించడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. వారితో మాకు చిన్న అనుబంధం కూడా ఉంది. ఆరోజు శ్రీకాకుళం జిల్లాకు పివీసీ ఛైర్మన్ గా వచ్చినప్పుడు నాతో ఫోన్ లో మాట్లాడారు.

ఆ రోజు ట్రైమాక్స్ కు సంబంధించి చాలా వివరాలను కూడా చెప్పారు. అంతవరకు అక్కడ ఏమి జరిగేదో మాకు తెలిసే పరిస్థితి లేదు. ఆయన కంటే వయస్సులో చిన్న వాళ్లమైనప్పటికీ, ఎప్పుడూ కూడా చిన్న వాళ్లను గానీ, పెద్ద వాళ్లను గానీ మంచిగా వలకరిస్తూ, రాజకీయాల్లో ఎలా ఉండాలనే విషయంలో మంచి ఆలోచనా విధానాల గురించి చెప్పే పరిస్థితి ఉండేది. మరి ఆరోజు మా మేనమామ గారు, పీళ్లందరు కూడా 1983 నుంచి వాళ్ల అన్నగారు పీరశేఖర్ రెడ్డిగారు గానీ, పీళ్లందరూ సహచర శాసన సభ్యులుగా పని చేయడం, అప్పటి నుంచే కుటుంబ పరంగా ఒకసఖ్యత నాగిరెడ్డిగారి కుటుంబంతో ఉండేది. మరి వారు అకస్మాత్తుగా చనిపోవడం చాలా దురదృష్టం. అఖిలేయకు ఆ భగవంతుడు కొండంత ధైర్యాన్ని ఇవ్వాలని కోరుకుంటూ, మరి ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా, వారి జ్ఞాపకాలు ఆ జిల్లాలో ఉండే విధంగా మంచి కార్యక్రమాలను తీసుకుందామని సభలో ప్రకటన చేయడాన్ని ఆహ్వానిస్తూ, ఆ భగవంతుడు వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూర్చాలని ప్రార్థిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బోండా ఉమామహేశ్వరరావు (విజయవాడ సెంట్రల్): అధ్యక్షా ఈ నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, నూతన శాసనసభలో ఇక్కడ మొట్టమొదట నేను మాట్లాడుతున్నాను. ఇలాంటి సమయంలో, మిత్రులు సోదరులు భూమా నాగిరెడ్డి గారి సంతాపతీర్మానం మీద మాట్లాడటం చాలా బాధగా ఉంది. ఆయన పార్టీలో శ్రీమతి శోభా నాగిరెడ్డి గారు గానీ, భూమా నాగిరెడ్డి గారు గానీ నాకన్నా సీనియర్లు. అపారమైన రాజకీయ అనుభవం ఉన్న వ్యక్తులు. ఈ నూతన న్యాయాంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తర్వాత, ఆయన పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ చైర్మన్ గా నేను, విష్ణుకుమార్ రాజు గారు మరికొందరు సభ్యులుగా ఆ కమిటీలో ఉన్నాము. ఇంతకు ముందు విష్ణుకుమార్ రాజు గారు చెప్పినట్లు అనేక ప్రాంతాలకు ఫీల్డ్ ఇన్స్ పెక్షన్స్ కి కూడా మేము వెళ్లాము. ముఖ్యంగా కర్నూలు జిల్లాకు వెళ్లినప్పుడు ఆయన నంద్యాల టౌన్ లో ఉన్న నమన్యల వట్ల గానీ, అక్కడి మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ను రెవ్యూ చేసినప్పుడు గానీ, అట్లాగే రాయలసీమకు సంబంధించిన సాగుసీటి ప్రాజెక్టులు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారి ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత ఎంత త్వరితగతిన పూర్తవుతున్నాయని, గాలేరు-నగరి గానీ, హంద్రీ-సీవా గానీ, గండికోట గానీ, ఇవన్నీ కూడా ఆయన నాయకత్వంలో మేము ఇన్స్ పెక్షన్ చేశాము. ఆయన ఎంతో సంతోషంగా, మా రాయలసీమకు ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వంలో మళ్లా పూర్వ వైభవం వస్తోంది అనే వాళ్లు. అవన్నీ చూసే ఆయన తర్వాత కూడా ఇక్కడకు (తెలుగుదేశం పార్టీలోకి) రావడం జరిగింది. అలాగే మా సోదరి అఖిలేయతో మా అబ్బాయిలకు సన్నిహిత సంబంధం ఉంది. అక్కా అక్కా అని అఖిలేయతో మా అబ్బాయి బాగా ఉంటారు. కానీ బాధాకరమైన విషయమేమంటే ఆయన ఎప్పుడూ కూడా, ఆయనతో ప్రయాణం చేసినప్పుడుగానీ ఆయనతో మాట్లాడినప్పుడుగానీ, ఆయన మానసికంగా శోభానాగిరెడ్డి గారు చనిపోయినప్పటి నుంచి బాగా క్రుంగిపోయారనేది ఎప్పుడూ కనబడేది.

9.40 a.m.,

కొన్ని సమయాల్లో, కొన్ని సందర్భాల్లో ఆయన బాగా కృంగిపోయేవారు. కొన్ని సందర్భాల్లో ఆయన తన బాధను మాతో పంచుకునేవారు. ఆయన పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ చైర్మన్ గా ఉన్న కాలంలో ఒక సబ్జెక్ట్ పైన డిపార్ట్ మెంట్ అధికారులతో రివ్యూ చేసినప్పుడు గాసి, అంటే ఆ సబ్జెక్ట్ నందు ఉన్న సమస్యను ఏ విధంగా పరిష్కారం కనుగొనాలనే అంశంలో గాసి, చివరకు ఆ సమస్యను ఏ విధంగా పరిష్కరించాలనే అంశంలో మంచి ఆలోచన, అపారమైన అనుభవం కలిగినటువంటి రాజకీయవేత్త అని చెప్పక తప్పదు. ఆయన గతంలో పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా పనిచేసిన కాలంలో గాసి, ఎమ్మెల్యేగా పనిచేసినప్పుడు గాసి, ప్రస్తుతం ఎమ్మెల్యేగా ఉన్న ప్రస్తుత సమయంలో గాసి ఎంతో అపారమైన అనుభవంతో ఆయన నిర్వహించిన కార్యక్రమాలు గాసి, ఆయనతో మేం చేసిన జర్నీ గాసి మరవరానిది. అలాగే, ఇవాళ చాలా మంది రాజకీయపరంగా వివిధ పార్టీలలో ఉండటమనేది సహజం. మీరు కూడా ఒక నియోజకవర్గ సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఎవరైనా సరే సభ్యులు ఎప్పుడైనా నియోజకవర్గ అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తారు. రాజకీయాలకు అతీతంగా అభివృద్ధి విషయంలో ముందుకు వెళ్లడమనేది జరుగుతుంటుంది. చివరకు మనమీద ఎన్నికల్లో పోటీ చేసినటువంటి వ్యక్తులు గాసి, రాజకీయంగా నియోజకవర్గంలో ఇబ్బందులు పెట్టినటువంటి వ్యక్తులు ఇబ్బంది పడుతున్నప్పుడు గాసి, మరణించినప్పుడు గాసి వారి పార్టీవ శరీరానికి చివరిసారిగా దండం పెట్టి నివాళులర్పించవల్సి ఉంటుంది. అది మన భారతీయ సంస్కృతి. కాసి, దురదృష్టమేమిటంటే, ఇవాళ ఈ సమయంలో కూడా మరణించినటువంటి గౌరవ శాసనసభ్యుడైన శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి గురించి సభలో మాట్లాడవల్సి వస్తుందనే కారణంగా గౌరవ ప్రతిపక్షపార్టీ నాయకుడు శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు సభకు హాజరుకాకపోవడమనేది చాలా బాధాకరం. ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు ఎవరూ సభకు హాజరుకాకపోవడం దురదృష్టకరం. అంటే, ఎంతకైనా సరే ఒడిగట్టడమనేది, ఆ ధోరణి చూస్తే అలా కనబడుతోంది. గతంలో శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు ప్రతిపక్షపార్టీలో ఉన్న సమయంలో ప్రతిపక్షనాయకుడు మాట్లాడుతూ „భూమా నాగిరెడ్డి గారు మా కుటుంబంలోని వ్యక్తే” అని చెప్పేవాడు. అలా చెప్పినటువంటి వ్యక్తులు ఇవాళ భూమా నాగిరెడ్డి గారు లేని సభకు హాజరై వారి కుటుంబానికి ధైర్యాన్ని, మనోనిబ్బరాన్ని కల్పించాల్సిన సమయంలో హాజరుకాకపోవడమనేది నిజంగానే చాలా బాధాకరం. భూమా నాగిరెడ్డి గారి అకాల మరణం వల్ల సభ సంతాప తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడుతోంది, ఆ సమయంలో బాధ్యతగా సభకు హాజరై వారి కుటుంబానికి ధైర్యం చెప్పాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తించకపోవడమనేది దురదృష్టకరం.

అధ్యక్షా, ఇవాళ అఖిలీయ గారు తన తోబుట్టువులైన చెల్లి, తమ్ముడికి కుటుంబ పెద్దగా బాధ్యతలు తీసుకోవాల్సిన అవసరముంది. కుటుంబ పెద్దగా, తన తోబుట్టువులకు అండగా నిలవాల్సిన సమయమిది. తన తండ్రి మరణించి రెండు రోజులు కాకముందే శాసనసభ్యురాలిగా సభకు హాజరై సంతాప తీర్మానం సందర్భంగా జరుగుతోన్న చర్చలో పాలుపంచుకోవడమనేది ఆమె ధైర్యానికి నిదర్శనం. నియోజకవర్గ అభివృద్ధిలో ఎవరైనా సరే

రాజకీయాలకు అతీతంగా అందరిని కూడా కలుపుకుపోయే మనస్తత్వం ఉండాలి. కానీ, ప్రతిపక్షనాయకులు సంస్కారానికి అతీతంగా నడుచుకోవడం దురదృష్టకరం. చివరకు చనిపోయినటువంటి సహచర శాసనసభ్యుల మీద కూడా ప్రతిపక్షనాయకులు ఇంత నిర్ధాక్షిణ్యంగా వ్యవహరించడమనేది వారి సంస్కృతికి, మనస్తత్వానికి అద్దం పడుతోంది. ప్రత్యక్షంగా రాక్షసమనస్తత్వమనేది ఇక్కడ కనబడుతోంది. ఇది చాలా దారుణం. సభ్యసమాజం వీళ్లను చూసి సిగ్గుతో తలవంచుకునే పరిస్థితి వస్తోంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో, ఇలాంటి తరుణంలో ప్రతిపక్షపార్టీ గానీ, ప్రతిపక్షపార్టీ నాయకులు వ్యవహరించాల్సిన తీరు సరైనది కాదు, ఇలాంటి పోకడలకు పోరాదు. అయినా సరే, ఇవాళ సహచర తోటి శాసనసభ్యురాలైన అఖిషియ గారికి తండ్రిని తీసుకురాలేకపోయినా, తల్లిని తేలేకపోయినా తండ్రిలాంటి బాధ్యతలను స్వీకరించేందుకు గౌరవ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు నడుము కట్టడమనేది చాలా సంతోషం, శుభసూచకం. ఇవాళ ఆ సభ్యుడు లేనటువంటి ఈ శాసనసభలో ఈ తొలి సమావేశం నందు వారి మరణం గురించి మాట్లాడటమనేది చాలా బాధాకరం. ఏది ఏమైనా ఆయన పవిత్ర ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలి. అలాగే మా పాప అఖిషియకు గానీ, వారి చెల్లికి గానీ, తమ్ముడికి గానీ అందరం కూడా అటు నియోజకవర్గ ప్రజలు, ఇటు పార్టీలకతీతంగా అందరం వారి కుటుంబానికి అండగా ఉండాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు గానీ, మీరు గానీ, మంత్రులు గానీ, నేను గానీ, సహచర శాసనసభ్యులు గానీ మొత్తం శాసనసభ ఇవాళ అఖిషియ కుటుంబానికి అండగా ఉంటుంది. కచ్చితంగా రాబోయే రోజుల్లో భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఏమేమి ఆశించారో, ఆయన నియోజకవర్గ ప్రజలకు ఏమేమి చేయాలనుకున్నారో, ఎటువంటి అభివృద్ధిని కాంక్షించారో అన్నింటిపైన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యేక దృష్టిసారిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆయన ఎప్పుడు కూడా రాయలసీమ అభివృద్ధి, నియోజకవర్గ అభివృద్ధిని కాంక్షించేవారు. ఉదాహరణకు నంద్యాల నియోజకవర్గంలోని ఎస్సీ, ఎస్టీ కాలనీలో ఉన్న ఇండ్లలో నివాసం ఉంటోన్న వారి గురించే ఎక్కువ తపన పడేవారు. ఆ విషయమై ఇటీవలే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు టెలీ కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా మాట్లాడటమనేది జరిగింది. నంద్యాల నియోజకవర్గ అభివృద్ధి విషయంలో గానీ, రోడ్ల విషయంలో గానీ ఇప్పటికే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సంబంధిత అధికారులతో సమీక్షలు నిర్వహించడమనేది జరుగుతోంది. ఆయన కోరుకున్నవన్నీ కూడా, ఆయన ఏ ఆశయాన్ని పెట్టుకున్నారో అవన్నీ త్వరితగతిన పూర్తవుతాయి. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ముఖ్యంగా రాయలసీమ అభివృద్ధి, కర్నూలు జిల్లా అభివృద్ధి, నంద్యాల నియోజకవర్గ అభివృద్ధిని వారు కాంక్షించారో, వాటి పరిష్కారం దిశగా అడుగులు వడుతున్నాయి. ప్రక్రియ మొదలైంది. పనులు కూడా జరుగుతున్నాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో అవన్నీ త్వరితగతిన పూర్తిచేయడం జరుగుతుంది. ఏది ఏమైనా అఖిషియ గారి కుటుంబానికి మేమందరం పార్టీలకతీతంగా అండగా ఉండాల్సిన సందర్భం, సమయమిది. ఆ విషయాన్ని ఇప్పటికే గౌరవ శాసనసభ్యులు శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు గారు కూడా చెప్పడం జరిగింది. అఖిషియగారి కుటుంబానికి అందరం అండగా ఉంటామనే విషయాన్ని తెలియజేస్తూ, ఆ అమ్మాయికి మేమంతా అన్నలుగా ఉంటామని తెలియజేస్తూ, మరణించిన శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి పవిత్ర ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తూ, నా ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి.కె.పార్థసారథి (పెనుకొండ): అధ్యక్షా, చాలా బాధాకరమైన విషయం. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు, నేను గతంలో అంటే 1999వ సంవత్సరంలో పార్లమెంట్ సభ్యులుగా కలిసి పనిచేశాం. అదే విధంగా భూమా నాగిరెడ్డి గారిని చూసినట్లైతే ఎంతో సౌమ్యుడిగా ఉంటూ, ఒక మంచి మిత్రులుగా వారూ, నేనూ కలిసిమెలసి ఉండేవాళ్లం. అందరినీ కలుపుకుపోయే మనస్తత్వం కలిగిన వారు భూమా నాగిరెడ్డి గారు. వారు ఫ్యాక్షన్ ను ఏనాడు కూడా కోరుకోలేదు. అయితే, తలవని తలంపుగా ఆ ప్రాంతంలో ఫ్యాక్షనిజమనేది పుట్టింది. వారు రాజకీయాల్లోకి వచ్చిన తరువాత ఆ ఫ్యాక్షన్ కు వ్యతిరేకంగా చాలా చర్యలు కూడా చేపట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా ఆయన ఆళ్లగడ్డ నియోజకవర్గాన్ని అన్ని విధాలుగా అభివృద్ధిచేయడం జరిగింది. అందులో భాగంగానే నంద్యాల నియోజకవర్గ అభివృద్ధిలో నిమగ్నమై ఉన్నారు. గతంలో పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా నంద్యాల పార్లమెంట్ నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించినప్పుడు కూడా, ఎప్పుడూ కర్నూలు జిల్లా అభివృద్ధి, నియోజకవర్గ అభివృద్ధిని కాంక్షించేవారు. ఇలాంటి సమయంలో వారు అకాల మరణం చెందడమనేది దురదృష్టకరం.

అధ్యక్షా, నేను మా అమ్మాయి పెళ్లికి శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారిని పిలవడం జరిగింది. ఆ సందర్భంగా వారు ఒక మాట చెప్పడం జరిగింది. “నేను పెళ్లికి రాలేకపోతున్నానని, మా అమ్మాయికి సంబంధించిన ఫిక్సేషన్ ఉంది, మాట్లాడేందుకు గోవాకు వెళ్తున్నానని, మరో సందర్భంలో వచ్చి ఆశీర్వాదించడం జరుగుతుందని” చెప్పడం జరిగింది. అంటే ఏ విషయమైనా గాసి నిర్మోహమాటంగా చెప్పడం వారి నైజం. అదే విధంగా ఆనాడు లోక్ సభలో సభ్యులుగా ఉన్నటినంటి మిత్రులు, మాకు పెద్దలైనటువంటి శ్రీ కె.ఎర్రన్నాయుడు గారు మాకు చేయూతనిచ్చేవారు. భూమా నాగిరెడ్డి గారు కూడా నన్ను ఒక కుటుంబ సభ్యుడిగా చూసేవారు. ఆ సమయంలో తమ్ముడితో సమానంగా నన్ను చూసుకునేవారు. ఆనాడు లోక్ సభ సభ్యులుగా దిల్లీలో కూడా కలిసిమెలసి ఉండేవాళ్లం. వారి అకాల మరణం చాలా బాధాకరం. అఖిలీయ గారు మూడు సంవత్సరాల క్రితం తల్లిని పోగొట్టుకోవడం, ఇప్పుడు తండ్రిని కోల్పోవడం దురదృష్టకరం. వారికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యాలు, ఐశ్వర్యంతో పాటు మనో నిబ్బరాన్నివ్వాలని భగవంతుడిని కోరుకుంటున్నాను. ఒక కుటుంబ పెద్దగా అఖిలీయ పాత్ర పోషించాల్సిన సమయమిది. చెల్లికి, తమ్ముడికి ధైర్యాన్ని ఇవ్వాలి సమయమిది. అఖిలీయ కూడా మున్ముందు వారి తల్లిదండ్రులు వేసిన బాటలో నడుస్తూ, ఒకవైపు కుటుంబ సభ్యులకు, మరో వైపు నియోజకవర్గ ప్రజలకు అండగా ఉంటూ, ఆ ప్రాంత అభివృద్ధికి కృషి చేయవల్సినటువంటి బాధ్యత అఖిలీయ పైన ఉంది. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి పేరు కర్నూలు జిల్లాలో చిరస్థాయిగా ఉండే విధంగా చర్యలు చేపడతామనే విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈనాడు సభలో చెప్పడం జరిగింది. చాలా సంతోషం. అదే విధంగా అందరం కూడా పార్టీలకతీతంగా, రాయలసీమవాసులుగా, ఆ ప్రాంత నివాసులుగా తప్పకుండా ప్రతి విషయంలో మా వంతు సహాయ సహకారాన్ని శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి కుటుంబానికి అందించడం జరుగుతుందనే విషయాన్ని సభ ద్వారా అఖిలీయ గారికి తెలియజేస్తున్నాను. దివంగతనేత శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి అకాల మృతి పట్ల నా ప్రగాఢ సానుభూతిని, సంతాపాన్ని తెలియపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ధూళిపాళ్ల నరేంద్ర కుమార్ (పొన్నూరు): స్పీకర్ సార్, నిన్నటి దాకా మనతో ఉన్న భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఈ రోజు సభలో మనతో లేకపోవడమనేది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ఎందుకంటే, వారి కుటుంబంతో నాకు సుధీర్ఘకాలం ఈ సభలో పనిచేసే అవకాశం కలిగింది. ఆనాడు వారి భార్య శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డి గారు గాసి, ఆమె తండ్రి శ్రీ ఎస్.వి. సుబ్బారెడ్డి గారు గాసి, అలాగే శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా రాజకీయాల్లో ఆనాడు ఉన్న తరుణంలోకూడా నేను వారి కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి పనిచేసే అవకాశం కలిగింది. అలాగే భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఈ సభలో సభ్యుడిగా ఉన్నప్పుడు కూడా ప్రతి ఒక్కరితో చాలా అభిమానాన్ని పంచుకుంటూ మరెన్నో విషయాల్లో వారితో తాము పాలుపంచుకునే అవకాశం కలిగింది. అదే విధంగా భూమా నాగిరెడ్డి గారి సతీమణి శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డి గారు పి.ఆర్పి.లో ఉన్నా, లేక వై.ఎస్.ఆర్.సి.పి.లో ఉన్నా ఆనాడు ఉద్రిక్త పరిస్థితుల్లో రాష్ట్ర విభజనకు సంబంధించిన అంశాలు మనముందు ఉన్నప్పుడు వై.ఎస్.ఆర్.సి.పి. విప్ గా ఆనాడు ఉన్న వారితో కొన్ని అంశాల్లో మేం పార్టీ తరపున వారితో కలిసి పనిచేయాల్సిన అంశాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకు వెళ్లిన్నప్పుడు, వారు కూడా సభలో ఈ ప్రాంతం యొక్క ప్రయోజనాలను, ఈ ప్రాంత ప్రజల యొక్క మనోభావాల్ని గౌరవించే విధంగా గత శాసనసభలో మాకు సహకరించి ఈ ప్రాంత ప్రజల యొక్క మనోభావాలకు అనుగుణంగా ముందుకు తీసుకువెళ్లే విషయంలో శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డి గారు కూడా చాలా చొరవను సభలో చూపెట్టిన విషయాన్ని మరచిపోలేమనే విషయాన్ని కూడా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అదృష్టా, ఈరోజున ఆదే రీతిలో శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఒక యువకుడిగా రాజకీయాల్లో ప్రవేశం చేసి ఒక సహకార సాసైటికి అధ్యక్షులుగా, మండల ప్రజా పరిషత్ కు అధ్యక్షులుగా, శాసనసభ్యులుగా, పార్లమెంట్ సభ్యులుగా అంచెలంచెలుగా వారు రాజకీయాల్లో ఎదిగి కర్నూలు జిల్లా రాజకీయాల్లో తమదైన ముద్రను వారు వేసుకున్నారు. ఎంతో మంది ప్రజల అభిమానాన్ని వారు చూరగొనడం జరిగింది. ఎక్కడున్నా కూడా ఆ ప్రాంత అభివృద్ధికి వారు రాజీలేని పోరాటాన్ని చేసిన విషయాన్ని ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఆ కుటుంబం ఆ రోజున శ్రీ ఎస్.వి.సుబ్బారెడ్డి గారు గాసి, శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డి గారు గాసి, శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు గాసి రాజకీయాల్లో ఎలా ఉన్నారో, ఆ తరువాత శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డి గారి హఠాన్మరణం మూలాన వారి కుమార్తె అభిప్రియ రాజకీయాల్లోకి రావడం, మళ్ళీ ఈ సభలో వారు, వారి తండ్రి, అలాగే వారి సమీప బంధువుగారైన శ్రీ ఎస్.వి.మోహన్ రెడ్డి గారు ఈ సభలో సభ్యులుగా ఉండటమనే విషయాన్ని వారి కుటుంబపరంగా, రాజకీయపరంగా, ప్రాధాన్యతాపరంగా గాసి, వారికున్న ప్రాశస్త్యాన్ని గాసి, ఆ కుటుంబానికిన్న ప్రాశస్త్యాన్ని మనమందరం గుర్తించుకోవాల్సిన అవసరముందని కూడా నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఎంతో రాజకీయ భవిష్యత్ ఉన్న నాయకుడు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు.

09.50 AM

చిన్న వయస్సులో కుటుంబ పెద్దను కోల్పోయిన వారి ఆవేదన, బాధ ఏంటో నేను బాగా తెలిసినవాడిగా ఉన్నాను. కుటుంబ పెద్దను కోల్పోయిన ఆ కుటుంబానికి ఎంత నష్టమో తెలుగుదేశం పార్టీకి కూడా అంతే నష్టమని నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను. తండ్రిని కోల్పోయిన ఆ కుటుంబానికి భగవంతుడు ఆత్మస్థైర్యాన్ని ఇవ్వాలని, తండ్రి ఆశయాలను కొనసాగించే ప్రక్రియలో, తండ్రి గారి ఆశయాలను నెరవేర్చే ప్రక్రియలో భగవంతుని ఆశిస్సులు ఆ కుటుంబానికి ఎప్పుడూ ఉండాలని కోరుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, చివరగా ఎంతో ఆవేదనతో చెబుతున్నాను. 1956వ సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత దాదాపు 58 సంవత్సరాల పాటు రాష్ట్రం సమైఖ్యాంధ్రప్రదేశ్ గా ఉన్నది. తరువాత కొత్తగా మనం రాజధాని నిర్మించుకున్నాం. ఎన్నో సార్లు సభలో పనిచేస్తున్న సభ్యులు మరణించిన సందర్భాలలో కాని, గతంలో పనిచేసిన మాజీ శాసనసభ్యులు మరణించిన సందర్భంలో కాని, రాష్ట్రం విడిపోయేందుకు జరిగిన ఉద్యమాలు జరిగే కాలాల్లో కూడా ఏ పార్టీకి చెందిన సభ్యులు అయినా చనిపోయిన సందర్భాలలో, ఎటువంటి రాజకీయ వైషమ్యాలు, వైరుధ్యాలున్నా విభేదాలున్నా కూడా, ప్రాంతాల వరంగా రాష్ట్రం విడిపోయేందుకు తగాదాలు పడుతున్న సందర్భంలో కూడా, శాసనసభ్యుడు మరణించిన సందర్భంలో సంతాపం ప్రకటించడం, నివాళులు అర్పించడం జరుగుతుండేది. మనతో కలిసి నిన్నటి వరకు పనిచేసిన సభ్యుడు మరణించినందున సంతాపం ప్రకటించడం మన ధర్మం. కానీ ఇవాళ చాలా ఆవేదన కలుగుతుంది. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో రాజకీయవరమైన వైవిధ్యాలు, రాజకీయవరమైన వైషమ్యాలు ఉంటాయి. రాజకీయవరమైన విభేదాలు, వ్యక్తిగత ఆలోచనలు, రకరకాలైన ఆలోచనలు ఉండొచ్చు కాని సభలో నిన్నటి వరకు మనతో ఉన్న వ్యక్తి కొంత కాలం తెలుగుదేశం పార్టీలో పనిచేశారు, వై.ఎస్.ఆర్ కాంగ్రెస్ పార్టీలోనూ పనిచేశారు. తిరిగి తెలుగుదేశం పార్టీలో పనిచేస్తూ చనిపోయారు. ఏ పార్టీలో ఎవరు ఉన్నా కూడా మనతో ఉన్న సభ్యులు మరణించినప్పుడు కనీస ధర్మమైన సంతాప తీర్మానికి హాజరు కాకుండా ఉండటం దురదుష్టకరం. మనం అందుకు ప్రత్యక్ష సాక్షులుగా నిలబడటం చాలా దురదుష్టకరమని నేను ఆవేదన చెందుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ విడిపోయిన తరువాత నూతన రాజధానిలో తొలిసారిగా జరుపుకుంటున్న శాసనసభా సమావేశంలో ఒక చెడు సంప్రదాయానికి మాయని మచ్చలాగా ప్రతిపక్షంలో ఉన్న వ్యక్తులు రాకపోవడం చాలా దృరదృష్టం. మనందరకూ తెలుసు ఎవరన్నా ఒక వ్యక్తి చనిపోతే మనం అక్కడకు వెళతాం, అప్పటి వరకూ చనిపోయిన ఆ వ్యక్తితో అంతవరకూ మనకేమున్నా ఆ చనిపోయిన వ్యక్తి గురించి ఒక రెండు మంచి మాటలు చెబుతాం, నివాళులు అర్పిస్తాం, అది మానవులుగా పుట్టిన మన సహజమైన ధర్మం. ఆ ధర్మాన్ని నిర్వర్తించని ప్రక్రియలో ప్రతిపక్ష పార్టీ, ప్రతిపక్ష నాయకులు ఉండటం చాలా శోచనీయమని నా ఆవేదనను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. భూమా నాగిరెడ్డి గారి మరణం వట్ల వారి కుటుంబానికి నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

భూమా నాగిరెడ్డి గారి కుటుంబానికి భగవంతుడు ఆత్మస్థైర్యాన్ని కలుగ జేయాలని కోరుకుంటూ, నా సానుబూతిని తెలియజేస్తున్నాను. వారి కుటుంబానికి భగవంతుని ఆశీస్సులతో ఆత్మస్థైర్యంతో ముందుకు నడవాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మినిస్టర్, అచ్చెన్నాయుడు గారూ..

శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు (టెక్నాలి): అధ్యక్షా.. భూమా నాగిరెడ్డి గారి ఆకస్మిక మరణం నాకు చాలా బాధ కలిగించింది. పుట్టిన ప్రతి ఒక్కరూ ఏదో ఒక రోజు చనిపోవడం జరుగుతుంది కాని, భూమా నాగిరెడ్డి గారు ప్రజా నాయకుడు. భూమా నాగిరెడ్డి గారు ప్రాథమిక సహకార పరవతి సంఘం అధ్యక్షునితో రాజకీయ జీవితం ప్రారంభించి పార్లమెంటు సభ్యులుగా, శాసనసభ్యులుగా పనిచేసి, ప్రజల హృదయాల్లో చిరస్థాయిగా నిలచిపోయినటువంటి స్థాయికి ఎదిగిన వ్యక్తి. భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఏదైనా ఒక ప్రాంతానికో, గ్రామానికో నాయకుడు కాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయాల్లో తనదైన ముద్రవేసుకున్న నాయకుడు భూమా నాగిరెడ్డి గారు అని తెలియజేస్తున్నాను. ఆయనతో నాకు వ్యక్తిగతంగా అనుబంధం ఉన్న పరిస్థితులను నేను ఒకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకుంటున్నాను. నాగిరెడ్డి గారి సతీమణి శ్రీమతి శోభా నాగిరెడ్డి గారూ, నేను 1996వ సంవత్సరంలో ఒకేసారి శాసన సభ్యులుగా ఎన్నిక కావడం జరిగింది. ఆనాటికి నా వయస్సు 25 సంవత్సరాలు. శోభా నాగిరెడ్డి గారు నాకన్నా కొంచెం వయసులో పెద్ద. లండన్ లో జరిగిన ఆనాటి యంగ్ పార్లమెంటేరియన్ సదస్సుకు ఆనాటి స్పీకరు యనమల రామకృష్ణుడు గారు నన్నూ, శోభా నాగిరెడ్డి గారిని యంగ్ పార్లమెంటేరియన్ సదస్సుకు పంపడం జరిగింది. ఆ సదస్సుకు భూమా నాగిరెడ్డి గారు కుటుంబ సమేతంగా వచ్చారు. అప్పట్లో అఖి ప్రేయ గారు, వారి చెల్లెలు చాలా చిన్న పిల్లలు. నేను కూడా కొత్త, కాబట్టి వారి కుటుంబంతోపాటు నేను కూడా 10-15 రోజుల పాటు కలిసి ఉన్నాను. ఆ రోజు నుండి వారితోనూ, వారి కుటుంబంతోనూ వ్యక్తిగతంగా పరిచయాలు ఏర్పడటం జరిగింది. దానితోపాటుగా ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కడ ఎన్నికలు జరిగినా భూమా నాగిరెడ్డి గారికి, నాకు కలిపి ఒకే శాసనసభకు ఎన్నికల పర్యవేక్షకులుగా పంపించడం జరిగింది. అటువంటి సందర్భాలలో పూర్తిగా వారితో కలిసి ఉండటం వంటి విషయాలు గుర్తొస్తున్నాయి. దానితోపాటుగా ఈమధ్య కాలంలో కర్నూలు జిల్లాకు ఇంఛార్జ్ మంత్రిగా పనిచేయాల్సిందిగా ముఖ్యమంత్రి గారు నన్ను నియమించడం జరిగింది. కర్నూలు జిల్లాకు ఇంఛార్జ్ మంత్రిగా పనిచేస్తున్న తరువాత భూమా నాగిరెడ్డి గారితో సంబంధాలు ఇంకా పెరిగాయి. వారికి ముఖ్యంగా కర్నూలు జిల్లాలోని నంధ్యాల ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనే తపన వారికి ఉండేదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఆయన గురించి తెలియని వ్యక్తులు, దూరంగా ఉన్న వ్యక్తులు భూమా నాగిరెడ్డి గారు అంటే ఏదో ఒక ఫ్యాక్షన్ తత్వం ఉన్న వ్యక్తి అని తెలియని వ్యక్తులు అనుకుంటుంటారు. కాని ఆయనతో ఒకసారి పరిచయం ఉన్న వ్యక్తులు, ఆయన మనస్సు తెలిసిన ప్రతీ ఒక్క వ్యక్తి భూమా నాగిరెడ్డి గారి పేరు బయట ఈరకంగా ఉంటుంది, ఆయన మనస్సు ఈరకంగా ఉంటుందా అనే విధంగా ప్రతిఒక్కరూ ఆలోచింపజేసే

విధంగా ఉంటుంది. ఎంతో మంది చనిపోతుంటారు, భూమా నాగిరెడ్డి వంటి ప్రజా నాయకుణ్ణి ఈ మధ్యకాలంలో చూడడం ఇది ప్రథమం. ఆయన ఆత్మకు శాంతి కలగాలని కోరుకుంటున్నాను. ఇప్పుడే మన ముఖ్యమంత్రి గారు పార్టీ నాయకులు శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు చెప్పారు. తల్లి, తండ్రి లేని పిల్లలకు పెద్దదిక్కుగా ఉంటామని, ఆదుకుంటామని ప్రకటించడం చాలా సంతోషం. చనిపోయిన భూమా నాగిరెడ్డి గారు తాను చనిపోతానికి ముందు ముఖ్యమంత్రి గారితో కలిసిన సందర్భంలో వ్యక్తిగత స్వలాభాపేక్షతో కాకుండా సంధ్యాల మున్సిపాలిటీ అభివృద్ధిని గురించి, అక్కడ బలహీన వర్గాలు, పేదల ఇబ్బందుల గురించి చర్చించిన అంశాలను పరిగణలోకి తీసుకుని జిల్లా ఇన్‌ఛార్జ్ మంత్రిగా పనిచేస్తున్న నేను పని చేస్తానని వారు ఆకాంక్షించిన అభివృద్ధిని జరిపించేందుకు కృషి చేస్తానని, ఆయన కుటుంబానికి అండగా ఉండి, అన్ని విధాలా సహకరిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

చివరగా మాట్లాడేందుకు ఇష్టం లేకపోయినప్పటికీ.. సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, మానవత్వం అనే బలమైన పదాల మీదే ఈనాటి భారతదేశం మనుగడ సాధిస్తుంది. మనుగడ సాధించడమే కాకుండా ప్రపంచానికి భారతదేశం ఒక ఆదర్శంగా ఉందని మనం చెప్పకుంటాం. కానీ ఈ నాటి సభలో చూస్తే నాకు చాలా బాధ అనిపిస్తుంది. నేను నాలుగు ఐదు వర్షాలూ శాసనసభ్యునిగా చూశాను, ఎన్నో సందర్భాల్లో చూశాను. చనిపోయిన సభ్యుల గురించి, వ్యక్తిగతంగా ఎన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నా చనిపోయిన సభ్యులకు సభలో సంతాపం తెలియజేసిన సందర్భాలు ఎన్నో చూశాం. భూమా నాగిరెడ్డి గారు చనిపోయిన తరువాత రెండు రోజులు నేను కర్నూలు జిల్లాలో ఉన్నాను. ప్రతివక్ష నాయకులు కూడా ఇక్కడకు వచ్చి సంతాపం తెలియజేస్తారని, చనిపోయిన భూమా నాగిరెడ్డి గారి కుటుంబ సభ్యులను ఓదార్చుతారని భావించాను. ప్రతివక్ష నాయకులు సంధ్యాలకు కాని, ఆళ్లగడ్డకు కాని రాక పోయినా, కనీసం శాసన సభలోనైనా సంప్రదించి సంతాపం తెలియజేస్తారని నేను భావించాను.

10.00AM.

అందులో ఆ వ్యక్తిని చూస్తే చనిపోయిన 10 సంవత్సరాల తర్వాత కూడా ఓదార్పు యాత్రలు అని తిరిగినటువంటి ఒక వ్యక్తి, సహచర శాసనసభ్యుడు. నిన్నటివరకూ ఆయన పక్షాన పనిచేసిన వ్యక్తి, ఈ దేశంలోనే, రాష్ట్రంలోనే ఎక్కడా జరగనటువంటి కొత్త సంప్రదాయానికి ఈరోజు ఈ శాసనసభలో తీసుకురావడమనేది చాలా బాధ కలిగిస్తోంది. నేను అయితే ప్రజాసీకానికి ఆలోచన చేయమని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి వ్యక్తులు ఈ సమాజానికి అవసరమా? ఇటువంటి సభల్లో అవసరమా? ఒకసారి మనందరం కూడా ఆలోచన చేయాలని చెప్పి నేను తెలియజేస్తున్నాను.

ఈరోజు ఆయన సంగతి, ఆయన వ్యవహారశైలి నాకు తెలుసు అధ్యక్షా. ఆయన ఏ రకంగా వ్యవహరిస్తున్నాడో, ఎంత మూర్ఖత్వంతో ఉంటారో మనం అనేక సందర్భాల్లో శాసనసభ ద్వారా ఈ రాష్ట్రప్రజలకు తెలియజేశాము. కానీ,

చాలామంది శాసనసభ్యులు, విజ్ఞులైన నాయకులున్నారు, ఆయనతో బాగా సంబంధమున్న వ్యక్తులున్నారు. అందులో ఎవరైనా ఒకరు, వారి పార్టీ తరపున వచ్చి, ఈ సభలో సంతాపం తెలియజేస్తారని నేను ఆశించాను, చూశాను. కానీ, ఎవరూ రాకపోవడం, ఈరోజు నాకు చాలా బాధ కలిగిస్తోంది. ప్రజాస్వామ్యం మీద ఇంత విలువ లేకుండా పోయింది. కొత్త శాసనసభలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో ఒక నూతన సంప్రదాయానికి తెరదీసిన ఒక దురసంస్కారాన్ని మూటగట్టుకున్న నాయకుడిగా ఈరోజు ముద్ర వడే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి, విజ్ఞులైనవారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజాసేవకు, అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఈ వ్యవహారాన్ని, ఏదో శాసనసభకు రాలేదు, ఏదో నాగిరెడ్డిగారు చనిపోతే సంతాపం తెలియజేయలేదు అనే ఒక విధానం కాకుండా, ప్రతీ ఒక్కరూ ఆలోచించి, దీనిమీద చర్చించి, ఇటువంటి పరిణామాలు భవిష్యత్లో జరగకుండా చేయడానికి ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న రాజకీయ పార్టీలు, మేధావులు, ప్రజలు దీనిమీద సీరియస్ గా ఆలోచన చేయమని చెప్పి నేను ఈ సందర్భంగా కోరుతూ, చివరిగా, నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని, వారి కుటుంబ సభ్యులకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ఈ ప్రభుత్వం, పార్టీ అండగా ఉండి, ఆయన ఆశయాలను ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి అన్ని విధాలా సహకరించి, వృషి చేస్తామని చెప్పి తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్: డేవిడ్ రాజు గారు.

శ్రీ పాలవర్తి డేవిడ్ రాజు (ఎర్రగొండపాలెం): అధ్యక్షా, సహచర శాసనసభ్యులు భూమా నాగిరెడ్డిగారి మరణం, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులకు, కార్యకర్తలకు చాలా బాధ కలిగించే అంశం. అంతేకాకుండా మా ప్రకాశం జిల్లాతో భూమా నాగిరెడ్డిగారికి చాలా సంబంధాలున్నాయి. ఈ సందర్భంగా ప్రకాశం జిల్లా ప్రజాసేవకు తరపున, తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలందరి తరపున భూమా నాగిరెడ్డిగారి మరణానికి ప్రగాఢ సంతాపాన్ని, సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాము. నిన్న ఆయన అంత్యక్రియలకు హాజరైన సందర్భంలో వేల సంఖ్యలో తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలు, నాయకులందరూ కూడా వచ్చి ఒక మంచి నాయకుణ్ణి కోల్పోయినందుకు వారు ఎంతో బాధపడుతున్న సందర్భాన్ని చూడడం జరిగింది. భూమా నాగిరెడ్డిగారు మరియు శోభా నాగిరెడ్డిగారి పిల్లలు 3 సంవత్సరాల వ్యవధిలోనే తల్లిని, తండ్రిని, ఇద్దర్నీ కోల్పోయి, అలాంటి దుర్భరమైన పరిస్థితి ఆ కుటుంబానికి రావడమనేది చాలా బాధాకరం. కష్టతంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు ప్రభుత్వపరంగా, అలాగే పార్టీ పరంగా కూడా జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి అయిన శ్రీ నారా లోకేష్ బాబుగారు మొన్నటినుంచి దగ్గరుండి భూమా నాగిరెడ్డిగారి పిల్లలను ఎంతో ఓదారుస్తున్న సందర్భాన్ని కూడా మేము చూడటం జరిగింది. కష్టతంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు అన్ని విధాలా ఆ కుటుంబానికి న్యాయం చేస్తారనే విషయంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డి గారికి, ప్రకాశం జిల్లాకు ఆయన రాజకీయాల్లోకి వచ్చిన దగ్గర్నుంచి కూడా చాలా దగ్గర సంబంధాలున్నాయి. ప్రధానంగా ఆయన, ఆళ్లగడ్డ ఉప ఎన్నికలో మొట్టమొదటిసారిగా ఎమ్మెల్యేగా పోటీ చేసినప్పుడు ఆరోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ అవిసీతి పరిపాలన జనార్థనరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో, ఎట్టి పరిస్థితిలో కూడా భూమా నాగిరెడ్డిగారిని గెలవనివ్వం, ఆయన్ని ఓడిస్తామని శవధం చేసి, ప్రభత్వం, మంత్రులు, యంత్రాంగం మొత్తం కూడా అక్కడే కేంద్రీకరించి, ఆ ఎన్నికల్లో పనిచేయడం జరిగింది. అప్పుడు మా ప్రియతమ నేత అయిన ఎన్.టి.రామారావుగారి ఆశీస్సులతో ఈనాటి మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడిగారి నాయకత్వంలో ప్రధాన ప్రతిపక్షపార్టీగా తెలుగుదేశం పార్టీ పోరాటం చేసింది. రాష్ట్రం మొత్తం, అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కూడా ఎంతో ఉత్సాహంగా ఆ ఎన్నిక ఫలితం కోసం ఎదురుచూడటం జరిగింది. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి జనార్థనరెడ్డిగారైతే, నాగిరెడ్డిగారు గనుక గెలిస్తే నేను ముఖ్యమంత్రి పదవికి రాజీనామా చేస్తానని చెప్పి మాట్లాడటం కూడా జరిగింది. అలాంటి సందర్భంలో ఆనాడు ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీకి నాగిరెడ్డిగారి గెలుపు ఎంతో ఊరట, భరోసా కలుగజేసిందనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అంతేకాకుండా, ఆయన నంద్యాల పార్లమెంటు సభ్యుడిగా, గిద్దలూరు నియోజకవర్గం నంద్యాల పార్లమెంటులో ఉన్న సందర్భంలో, నాకు వ్యక్తిగతంగా, నేను జెడ్.పి. చైర్మన్ గా, జిల్లా పార్టీ అధ్యక్షుడిగా ఉన్న సందర్భంలో చాలా పరిచయాలు, చాలా దగ్గర సంబంధాలు భూమా నాగిరెడ్డిగారితో ఏర్పడటం జరిగింది. అలాగే, సోదరి శోభా నాగిరెడ్డిగారు కూడా. 1999వ సంవత్సరంలో నేను ఎమ్మెల్యేగా, అలాగే మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి ఆరోజు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో రిమంది కార్యదర్శులకు పార్టీ బాధ్యతలు అప్పగిస్తే, శోభా నాగిరెడ్డిగారు, మేమందరం కూడా కలిసిమెలిసి పార్టీ కోసం పనిచేసిన సందర్భంలో చాలా దగ్గర సంబంధాలు నాగిరెడ్డిగారితో గాని, శోభా నాగిరెడ్డిగారితో గాని ఉండడం జరిగింది.

అలాగే మొన్న మేము శాసనసభ్యులుగా గెలుపొందిన తర్వాత మాకున్న చాలా దగ్గర సంబంధాలు, దగ్గర పరిచయాలతో నాగిరెడ్డిగారు నాతో రెండు మూడు సందర్భాల్లో మాట్లాడటం జరిగింది. అధికార పక్షానికి ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధి కోసం ఎంత బాధ్యత ఉందో, ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి కూడా అదే విధమైన బాధ్యత ఉందన్న విషయం ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో అది సంప్రదాయంగా వచ్చేటువంటి పరిస్థితి. కానీ, దానికి విరుద్ధంగా రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటి నుంచి కూడా రాష్ట్రాభివృద్ధిని ఏదో విధంగా అడ్డుకోవాలి, చంద్రబాబునాయుడిగారికి ఎక్కడా కూడా మంచి పేరు రాకూడదూ అనే ఒక దురుద్దేశంతో శాసనసభ్యులందరూ కూడా చంద్రబాబునాయుడిగారి మీద ఉసికొల్పే విధంగా, ఇవాళ మంచి అయినా సరే, దానిని శాసనసభ్యులం శాసనసభలో సపోర్టు చేయకూడదు, కచ్చితంగా విమర్శలు చేయాలి, ఆ విమర్శలు చేసిన వాళ్లే ఈ పార్టీలో మాకు ఇష్టమైన నాయకులు అనేటువంటి సందర్భం. మాట్లాడిన విషయాలన్నీ

కూడా మాకు తెలుసు. గత రెండున్నర సంవత్సరాలుగా ఈ రాష్ట్రంలో చంద్రబాబునాయుడుగారు చేసిన రైతు రుణమాఫీ విషయంలో గాని, డ్వాక్రా రుణాల మాఫీ విషయంలో గాని, రాజధాని నిర్మాణానికి సంబంధించి భూములు ఇవ్వకుండా రైతాంగాన్ని రెచ్చగొట్టి, రాజధాని నిర్మాణాన్ని అడ్డుకునేటువంటి ప్రయత్నాలు గాని, అలాగే పట్టిసీమ, పోలవరం వంటి ప్రాజెక్టులు పూర్తికాకుండా, ఏదోవిధంగా అడ్డంకులు సృష్టించి, ప్రధాన ప్రతిపక్షం అడ్డుకోవాలనే ప్రయత్నాల విషయంలో ఉందని భూమా నాగిరెడ్డిగారు నాతో స్వయంగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ విధంగా ప్రధాన ప్రతిపక్షం ముందుకు పోతే రాబోయే రోజుల్లో మనం చరిత్రహీనులుగా మారిపోతాం, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు మనకు కచ్చితంగా తగిన బుద్ధి చెబుతారనే విషయాలు పెద్దలు భూమా నాగిరెడ్డిగారు నాతో మాట్లాడిన విషయాల్ని నేను ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను.

అలాగే ఈ అన్యాయాలు, ఈ అక్రమాలను విభేదించి, బయటకు వచ్చిన మొట్టమొదటి వ్యక్తిగా నాగిరెడ్డిగారు ఈ రాష్ట్రచరిత్రలో నిలిచిపోతారనే విషయాన్ని కూడా నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తూ, బహుశా ఆయన ఆవిధంగా విభేదించడం వల్లనే ఈరోజు ఆయన మరణాన్ని కూడా ఒక రాక్షస ఆనందంగా వాళ్లు భావిస్తుంటారని చెప్పి నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

10.10AM

అధ్యక్షా, ఇందాక, విష్ణుకుమార్ రాజు గారు మాట్లాడడం జరిగింది. చాలా మంది పెద్దలు కూడా మాట్లాడడం జరిగింది. ఈరోజు వాళ్ళు(వైఎస్సార్‌సీపీ) సభకు వచ్చి ఈ సంతాప తీర్మానంలో పాల్గొంటారని ఎవ్వరూ కూడా భావించలేదు. గత రెండున్నర సంవత్సరాలుగా వాళ్ళ మనస్తత్వం, వాళ్ళ యాటిట్యూడ్, వాళ్ళ పరిస్థితి చూస్తున్నటువంటి వాళ్ళెవ్వరూ కూడా ఈరోజు వాళ్ళు సభకు వస్తారు, శ్రీ నాగిరెడ్డి గారికి సంతాపం తెలియజేస్తారని ఎవ్వరూ కూడా భావించిన సందర్భం లేదు. ఈ విషయాలన్నింటిని రాష్ట్రప్రజలందరూ గమనిస్తూ ఉన్నారు. ప్రజలే న్యాయ నిర్ణేతలు. వాళ్ళ యాటిట్యూడ్‌ని, వాళ్ళ మనస్తత్వాన్ని, ఈ రాష్ట్రప్రజలే రాబోయే రోజుల్లో తగిన తీర్పు చెబుతారు అనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ సభాముఖంగా మన ప్రీయతమ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రకాశం జిల్లాలోని గిద్దలూరు నియోజకవర్గంతో నాగిరెడ్డిగారికి ఎనలేని సంబంధాలున్నాయి. మూడుసార్లు పార్లమెంటు సభ్యుడిగా ఆ నియోజకవర్గానికి ఆయన ఎనలేని సేవ చేశారు. కాబట్టి, గిద్దలూరు నియోజకవర్గంలో ఆయన పేరు శాశ్వతంగా నిలబడే విధంగా ఆ నియోజకవర్గంలో నాగిరెడ్డి గారి పేరు మీద కొన్ని కార్యక్రమాలు చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎస్సీ మోహన్ రెడ్డి గారూ

శ్రీ. ఎస్.వి.మోహన్ రెడ్డి (కర్నూలు): అధ్యక్షా, ఈరోజు అసెంబ్లీలో మా ఇద్దరంత.., అఖిష్రియ, నా అంత దురదృష్టశాసనసభ్యులు ఎవ్వరూ ఉండరని అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే, నేను శాసనసభ్యుడినైన తరువాత మొట్టమొదటిగా శాసనసభలో శోభానాగిరెడ్డి గారి సంతాప తీర్మానంలో మాట్లాడాల్సిన దురదృష్టకర పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. మళ్ళీ కొత్త శాసనసభలో, భూమానాగిరెడ్డి గారి సంతాప తీర్మానంలో మాట్లాడే పరిస్థితులు మళ్ళీ రావడం నిజంగా చాలా దురదృష్టకరం. నిజంగా మా ఇద్దరికీ వచ్చినటువంటి ఈ పరిస్థితి శత్రువులకు కూడా రాకూడదని కోరుకుంటున్నాను.

ఈరోజు భూమా నాగిరెడ్డి గారి గురించి పెద్దలందరూ కూడా చాలా విషయాలు చెప్పారు. భూమా నాగిరెడ్డి గారు జనవరి 8వ తేదీన 1964వ సంవత్సరంలో జన్మించారు. వారి చిన్ననాటి నుండి మాకు బంధుత్వం కంటే స్నేహితం ఎక్కువ. నాకు ఆయన మేనమామ కొడుకు అయినప్పటికీ, ఒక్కటే ఏజ్ గ్రూప్ కాబట్టి, ఇద్దరం ఎప్పుడూ కలిసే తిరిగేవాళ్ళం. సెలవులు వస్తే, నాగిరెడ్డి గారు వాళ్ళింట్లో కంటే మా ఇంట్లోనే ఎక్కువ ఉండేవాడు. మా అమ్మతో ఎక్కువగా, చాలా సన్నిహితంగా ఉండేవాడు. ఒక మేనత్తలా కాకుండా, ఒక తల్లిలాగా చూసుకుంటూ ఎప్పుడూ మా అమ్మతో ఉండేవాడు, ఎప్పుడూ మా ఇంట్లోనే ఉండేవాడు.

అధ్యక్షా, చిన్ననాటి నుండి కూడా నాగిరెడ్డి చాలా ఒడిదుడుకులను చూశాడు. నిజంగా అంతగా స్ట్రగుల్ అయిన నాయకుడ్ని నేనెప్పుడూ చూడలేదు. ఒకసారి, నాగిరెడ్డి చిన్నతనంలో, అప్పట్లో ఫ్యాక్షన్స్ బాగా ఎక్కువగా ఉండేవి, కర్నూలులో 5వ తరగతి చదివేటప్పుడు స్కూలుకు తీసుకుపోయే సమయంలో, నాగిరెడ్డిని కిడ్నాప్ చేయడానికి ప్రత్యర్థులు ప్రయత్నించారు. ఆ సమయంలో నాగిరెడ్డికి తోడుగా వెళ్తున్న కృష్ణమూర్తి అనే ఒక వైశ్య, అతన్ని ప్రత్యర్థులు చంపడం జరిగింది. అదృష్టవశాత్తు ఆరోజు నాగిరెడ్డి తప్పించుకోవడం జరిగింది.

అంతేకాకుండా, ఇద్దరం కలిసి బెంగళూరులో చదువుకున్నాం. నాగిరెడ్డిని కిడ్నాప్ చేసే పరిస్థితి దాటిన తరువాత, అక్కడ తప్పించుకున్న తరువాత, మా మామగారైన భూమా బాలిరెడ్డి గారు కర్నూలులో చదివిస్తే ఎప్పటికైనా నాగిరెడ్డికి హాని చేస్తారనే ఉద్దేశ్యంతో నాగిరెడ్డిని అప్పట్లోనే మద్రాసులో చదివించడం జరిగింది. నాగిరెడ్డి ఇంటర్మీడియట్ చదువుకున్న తరువాత, మేమిద్దరం బెంగళూరులో కలిసి చదువుకున్నాం. బెంగళూరులో ఇద్దరం ఒకటే ఇంట్లో ఉండి చదువుకున్నాము. నేను 'లా' చేసేవాడిని. నాగిరెడ్డి హోమియోపతి మెడిసిన్ చదివేవాడు. 1982లో నాగిరెడ్డి గారి తండ్రి భూమా బాలిరెడ్డి గారిని చంపినప్పుడు చదువు మానుకొని ఇక్కడికి రావడం జరిగింది.

ఆరోజుల్లో పోటీ చేయడానికి పరిస్థితులు అనుకూలంగా ఉండేవి కావు. 1984లో భూమా నాగిరెడ్డిగారిని సాసైటీ ప్రెసిడెంట్‌గా నిలబెట్టడం జరిగింది. ఆ సమయంలో ఆయన ప్రెసిడెంటుగా, నేను వైస్ ప్రెసిడెంటుగా, ఇద్దరం కూడా పాలిటెక్ టెక్నిక్‌ను ఒక్కటేసారి స్టార్ట్ చేయడం జరిగింది. భూమా భాస్కర రెడ్డి గారు చనిపోయిన తరువాత ఎం.పి.సి. కావడం, భూమా శేఖరరెడ్డి గారు చనిపోయిన తరువాత ఎమ్మెల్యే కావడం, వాళ్ళింట్లో అందరికంటే పెద్దాయన భూమా ప్రతాపరెడ్డి గారు ఉండేవారు. ఆయన కూడా చనిపోయినాడు. ఆవిధంగా ముగ్గురన్నదమ్ములను ఒకటేసారి కోల్పోయినప్పటికీ, ఎక్కడా కూడా అధైర్య పడకుండా, ఆ కుటుంబ సభ్యుల్ని అందరినీ, చనిపోయిన అన్నల కుటుంబాలను, అన్నగారి కుమారులను, కూతుళ్ళను తన సొంత కొడుకుల్లాగా, కూతుళ్ళలాగా చూసుకొని, అందరికీ కూడా పెళ్ళిళ్ళు చేశారు. అందరినీ కూడా సెటిల్ చేశారు. వాళ్ళది ఈరోజుకీ కూడా ఒక ఉమ్మడి కుటుంబం. అందరు కూడా ఉమ్మడి కుటుంబంలోనే ఉన్నారు. అప్పటి నుండి కూడా స్ట్రగుల్స్ ఉన్నాయి.

అధ్యక్షా, రాజకీయాల్లో కూడా ఇటువంటిది ఉంటుందా అని ప్రత్యక్షంగా చూశాం. 1991లో శేఖర్ రెడ్డి గారు చనిపోయిన తరువాత, 1992లో ఆ రోజు నామినేషన్‌కు లాస్ట్ డే. నామినేషన్ వేయడానికి పోతుంటే, నామినేషన్ కూడా వేయసీయకుండా చేయాలనే ఆలోచన చేసి, ఆరోజు మేము పోతున్న కాన్వేన్షన్ మీద పెద్ద ఎత్తున బాంబులతో దాడి చేయడం జరిగింది. నామినేషన్‌కు కూడా పోకుండా చేయాలని చూశారు. ఆఖరికి మేమందరం ఒక లారీలో కూర్చోని, లారీని వేరే రూట్‌లో నంద్యాలకు తీసుకుపోయి నామినేషన్ వేసిన పరిస్థితి ఆరోజు ఉండింది అధ్యక్షా. ఆరోజు చంద్రబాబు నాయుడు గారు, ఎన్.టి.రామారావు గారు ఎంతో ఆత్మస్థైర్యాన్నిచ్చారు. ఆరోజు ఆ ఎలక్షన్‌లో మేము ఇంటి నుండి క్యాన్వాసింగ్‌కు పోతే మళ్ళీ ఇంటికి వచ్చే వరకు తిరిగివస్తారా లేదా అని ఇంట్లోవాళ్ళు భయపడి పరిస్థితులుండేవి. అంత నటోరియస్ ఫ్యాక్షన్ ఉండేవి. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఉన్న మంత్రులందరూ అక్కడే కూర్చోని, ఆ ఎలక్షన్‌లో నాగిరెడ్డిగారు ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా గెలవకూడదని ఎన్నో దౌర్జన్యకరమైన కార్యక్రమాలు చేశారు.

అధ్యక్షా, ఆరోజు ఎస్పీ రామారావు గారు గ్రామ, గ్రామం తిరిగి నాగిరెడ్డి గారిని గెలిపించారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు దాదాపు పదిరోజులు ఆళ్ళగడ్డలోనే ఉండి, ఎలక్షన్‌ను పర్యవేక్షించి, ఆ రోజు ఒక చారిత్రాత్మకమైన విజయాన్ని నాగిరెడ్డి గారు తెలుగుదేశం పార్టీకి తీసుకురావడం జరిగింది. ఇలాగెన్నో ఒడిదుడుకులను, స్ట్రగుల్స్‌ను ఎదుర్కొన్నారు. ఈరోజు చూసినటువంటి నాగిరెడ్డి అంటే ఒక అగ్రెసివ్ లీడర్, చాలా హుందాగా ఉంటారు అని ఎంతో మంది చెప్తుంటారు. కానీ, నాగిరెడ్డి అంత సున్నితమైనటువంటి మనస్తత్వాన్ని దగ్గరున్న కుటుంబసభ్యులం మేము చూశాం. కుటుంబసభ్యులంటే వారికి చాలా ప్రేమ. అనలు పిల్లలతో ఉన్నప్పుడు ఎంతో కలివిడిగా, తను కూడా ఒక చిన్న పిల్లవాడిగా ప్రవర్తిస్తూ ఉంటే మాకే ఎప్పుడూ అనిపించేది, బయట చూసినటువంటి భూమా నాగిరెడ్డిగా

ఇంత సరదాగా ఉన్నది అని మాకే అనిపించేది. నిజంగా అటువంటి నాయకుడు ఈరోజు లేకుండా పోవడమనేది చాలా బాధాకరం.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, చంద్రబాబునాయుడిగారి నాయకత్వంలో 1996లో నాగిరెడ్డి గారు శాసనసభ్యుడిగా ఉన్నాడు. ప్రధానమంత్రి నంద్యాల ఎలక్షన్ లో నిలబడితే, ఆరోజు, 'నాగిరెడ్డి, నువ్వుపోయి ప్రధాన మంత్రి మీద పోటీ చేయాలని' చంద్రబాబునాయుడు గారు ఆదేశిస్తే, ఒక్క మాట కూడా మట్లాడకుండా, ప్రధానమంత్రి మీద పోటీ చేయడానికి ఏమాత్రం సంకోచించకుండా, నాయకుడి ఆదేశాన్ని శిరసావహించిన ఒక డిసిప్లైన్, ఒక కమిట్మెంట్ ఉన్న నాయకుడు భూమా నాగిరెడ్డి గారు.

అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డిగారి గురించి, సభలో ఈ సంతాప తీర్మానంలో మాట్లాడే పరిస్థితి రావడం నిజంగా చాలా బాధాకరం, దౌర్భాగ్యం. నాగిరెడ్డి గారు బై ఎలక్షన్ లో, 1998లో మళ్ళీ గెలిచి, 1999లో పార్లమెంటుకు గెలిచి, దాదాపుగా ముప్పై ఐదు సంవత్సరాల వయస్సులోనే మూడుసార్లు పార్లమెంటుకు ఎన్నికైన వ్యక్తి నాకు తెలిసి నాగిరెడ్డి గారు ఒక్కరే ఉంటారనుకుంటున్నాను. ఇప్పటికీ మూడు సార్లు శాసనసభ్యుడిగా, మూడుసార్లు పార్లమెంటు సభ్యుడిగా ఎన్నికైనారు.

అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డి పార్లమెంటు సభ్యుడైన తరువాత, శోభా నాగిరెడ్డి గారిని రాజకీయాల్లోకి తీసుకువచ్చి చాలా బాగా ఎంకరేజ్ చేసేవాడు. నిజంగా, శోభను అంత బాగా ఎంకరేజ్ చేసి, రాజకీయాల్లో ఒక స్థాయికి తీసుకువచ్చాడు. తరువాత శోభ కూడా అందరితో కలివిడిగా ఉంటూ, మంచి నాయకత్వ లక్షణాలను పునికిపుచ్చుకొని రావడం జరిగింది. అధ్యక్షా, మేము ఆరోజుల్లో సంతోషించే వాళ్ళం. మా నాన్నగారు శాసనసభ్యుడిగా, చెల్లెలు అయిన శోభా నాగిరెడ్డి శాసనసభ్యురాలిగా, భూమా నాగిరెడ్డి గారు పార్లమెంటు సభ్యుడిగా ఉన్నారంటే, నిజంగా చాలా గర్వంగా ఫీలయ్యేవాళ్ళం. కానీ, మధ్యలో, 2014లో శోభానాగిరెడ్డి గారు చనిపోవడమనేది చాలా బాధాకరం.

10.20 am

ఇంకా ఆ షాక్ నుంచి మేమందరం తీరుకోలేని పరిస్థితుల్లో శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు కూడా లేకుండాపోవడమనేది ఎవ్వరం కూడా జీర్ణించుకోలేకపోతున్నాం. ఎలక్షన్లు వస్తున్నాయంటే మా కుటుంబం నిజంగా భయపడే పరిస్థితి వస్తుంది.

1991 సంవత్సరంలో మా నాన్న గారు తెలుగుదేశం పార్టీ నుంచి పార్లమెంటుకు పోటీ చేస్తే, ఆ ఎన్నికల సమయంలోనే, ప్రచారంలో ఉన్నప్పుడే భూమా వీరశేఖరరెడ్డిగారు శాసనసభ్యునిగా ఉండి గుండెపోటుతో మరణించారు. లోక్‌బాడీ ఎలక్షన్‌లో మేమంతా ప్రచారంలో ఉన్నప్పుడు మా అమ్మ గారు చనిపోయారు. 2014లో ఎలక్షన్ ప్రచార సమయంలోనే శ్రీమతి భూమా శోభా నాగిరెడ్డి గారు చనిపోయారు. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు కూడా ఎమ్మెల్యే లోక్‌బాడీ ఎలక్షన్ కోసమే విజయవాడకు వచ్చి మీటింగ్స్ పెట్టాలని ఎలక్షన్ ప్రచారంలోనే చనిపోయారంటే, నిజంగా మాకైతే ఏదైనా ఎలక్షన్లు వస్తున్నాయంటే భయపడే పరిస్థితి ఈరోజు మా కుటుంబానికి వచ్చింది అధ్యక్షా.

శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు నంద్యాల శాసనసభ్యుడైన తరువాత, నంద్యాలను అభివృద్ధి చేయాలని, ఇన్ని రోజులు నంద్యాల నెగ్గెక్టుకు గురైందని, ఈ రోజుటికి కూడా రెండు, మూడు రోజులకు ఒకసారి సీరు ఇస్తున్నారు. ఇంతకంటే దౌర్భాగ్య పరిస్థితి లేదని, ఎంతో తపనపడి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ద్వారా వెలుగోడు ప్రాజెక్ట్ నుండి నంద్యాల పట్టణానికి సీళ్లు తీసుకొని రావడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని అడిగితే మంజూరు కూడా చేశారు. ఆరోజు ఆయన సంతోషం చూస్తే నిజంగా ఏదో సాధించినట్లు, ఒక టార్గెట్ సాధించానని సంతోషపడ్డారు. వెలుగోడు నుంచి నంద్యాలకు పైప్‌లైన్ ద్వారా సీరు తీసుకొచ్చే ఆ స్కీముకు భూమా నాగిరెడ్డి గారి పేరు పెట్టాలని ఈరోజు ఈ సభ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. నంద్యాల పట్టణం ఇరుకుగా ఉంది, ప్రజలు తిరగడానికి ఇబ్బంది పడుతున్నారని, రోడ్డు వైడనింగ్ అనేది ఆయన చిరకాల కోరిక. ముఖ్యమంత్రి గారితో ఎప్పుడు మాట్లాడినా దాని గురించి మాట్లాడేవారు. రోడ్డు వైడనింగ్ అనేది ఒక ప్రైవేట్ ఫీల్ అయినాడు. దానిని చేయాలని ఎంతో టెన్షన్ పడేవాడు. రోడ్డు వైడనింగ్‌కు పూర్తిగా సహకరించి, రోడ్డు వైడనింగ్ చేసి దానిని 'భూమా మార్గం' అని పేరు పెట్టాలని ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని ఎప్పుడు కలిసినా, మా నంద్యాల పట్టణానికి 10,000 ఇళ్లు కావాలని, ఇళ్లు లేక పేదవారు చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నారని చెప్పిన సందర్భాలు చూశాం. ఇళ్లు కట్టేయడం, రోడ్డు వైడనింగ్, వాటర్ ప్రాబ్లమ్స్ చిరకాల కోరికలుగా నిలబడిపోయాయి. 13,000 ఇళ్లకు రిపోర్టు కూడా తయారుచేసి పంపించడం జరిగింది. ఆ ఇళ్లు కట్టించి నాగిరెడ్డి గారి చివరి కోరికగా తీసుకొని, ఈ మూడు ప్రాజెక్టులు కూడా పూర్తి చేసి, గృహ సముదాయానికి కూడా భూమా నాగిరెడ్డి గారి పేరు పెట్టేలాగ చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను.

రాజకీయాలు ఎన్నో చూస్తుంటాం. మన నియోజక వర్గాలలో మనపై పోటీ చేసినవాళ్లు చనిపోయినప్పుడు వారి ఇంటికి పోయి సంతాపాన్ని తెలపడం, కుటుంబ సభ్యులను ఓదార్చడం **minimum courtesy** గా చూస్తుంటాం. ఈరోజు గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకుడు గారు గాసీ, ప్రతిపక్ష శాసనసభ్యులు గాసీ, కసినం **minimum courtesy**

కూడా లేకుండా సంతాప తీర్మానంలో కూడా పాల్గొనలేనటువంటి సంస్కారహీనంగా ఈరోజు ప్రవర్తిస్తున్నారంటే చాలా బాధకరం అధ్యక్షా. ఎందుకంటే జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు గుర్తు చేసుకోవాలి, జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు 16 నెలలు జైలులో ఉన్నప్పుడు వారి కుటుంబానికి అండగా నిలబడ్డ వ్యక్తి భూమా నాగిరెడ్డి గారు అధ్యక్షా. ఏ సమస్య వచ్చినా భూమా నాగిరెడ్డి గారితో చెప్పుకొనే పరిస్థితి ఆరోజు ఉంది. అంతేకాదు శ్రీమతి శోభానాగి రెడ్డి గారి మరణాన్ని కూడా వారు గుర్తుచేసుకోవాలి. ఆరోజు శ్రీమతి విజయమ్మగారి ప్రచారం నుంచి వచ్చేటప్పుడే యాక్సిడెంట్ అయి శ్రీమతి శోభానాగి రెడ్డి గారు మరణించారు. అంతచేసినా, భూమా నాగిరెడ్డి గారు చనిపోతే కనీసం సంతాప తీర్మానంలో పాల్గొనలేని కుసంస్కారానికి ఈరోజు ప్రతివక్షాద్ది దిగజారించడం చాలా బాధాకరం అధ్యక్షా. ఇది శాసనసభ చరిత్రలో ఒక black mark గా నిలబడిపోయేటటువంటి, ఒక సంస్కృతికి తెరతీసే పరిస్థితి ఇది. వారి (ప్రతివక్షంను ఉద్దేశించి) సంస్కారం గురించి ఏమి మాట్లాడాలో అర్థం కాని పరిస్థితి ఉంది. నిజంగా అంత సంస్కారం లేని వాళ్ల గురించి హూందా కలిగిన సభలో మాట్లాడటం అనవసరం అనే భావన కల్గించేవిధంగా ఈరోజు వాళ్లు ప్రవర్తించడం చాలా బాధాకరం. అసెంబ్లీలో ఒక దుస్సంప్రదాయానికి తెరతీసిన వారి గురించి ఎక్కువగా మాట్లాడటం అనవసరం అధ్యక్షా.

ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మనస్ఫూర్తిగా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను అధ్యక్షా, ఎందుకంటే అఖిలీయను ఒక కూతురిలా చూసుకుంటాను, తల్లి, తండ్రి లేని లోటును తీరుస్తానని చెప్పారు. నిజంగా ఈరోజు చాలా సంతోషంగా ఉంది. చంద్రబాబునాయుడుగారికి కూతుళ్లు లేరు, కుమారుడు ఒక్కడే ఉన్నాడు. వాళ్ల కుటుంబంలో కొత్తగా అఖిలీయను కూతురిలా చూసుకుంటాననడం నిజంగా చాలా సంతోషం. మా కుటుంబం తరపున ముఖ్యమంత్రి గారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

తండ్రి తరువాత తండ్రిలాంటివాడిని మేనమామ అంటారు, తప్పకుండా అఖిలీయకు ఎప్పుడు కూడా సంపూర్ణం అండగా ఉంటా. అది మా బాధ్యత. అఖిలీయకు అన్ని రకాలుగా మేము, ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రి గారు అందరం అండగా ఉంటాము. వారి కుటుంబానికి అండగా నిలబడతామని అందరూ కూడా హామీ ఇచ్చారు. అఖిలీయ రాజకీయ ఎదుగుదలకు, ఆ కుటుంబానికి అందరూ కూడా సహరించాలని సభ ద్వారా కోరుకుంటూ భూమా నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతున్ని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను అధ్యక్షా.

MR. SPEAKER : Minister Devineni Uma Maheswara Rao garu.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు (మైలవరం): అధ్యక్షా, సహచర శాసనసభ్యుడు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డిగారి అకాల మరణం, ఆక్మిక మరణం అందరినీ బాధ కలుగజేసింది. చిన్న వయస్సులో మూడుసార్లు పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా,

మూడుసార్లు శాసనసభ్యుడిగా, ఈసభలో మనందరితో కూడా కలిసి పనిచేశారు. శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డి గారు గానీ, శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు గానీ దాదాపు రెండు దశాబ్దాలు పైగా అనుబంధం ఉన్న వ్యక్తులు.

ముఖ్యమంత్రి గారిని కలవడానికి ఎప్పుడు విజయవాడకు వచ్చినా మోహన్ రెడ్డి గారిని, అఖిషియను కూడా నా కార్యాలయానికి తీసుకొచ్చి కె.సి.కెనాల్ గురించి, తెలుగుగంగా కార్యక్రమాలపై చర్చించి వెళ్లేవారు. అంతేకాకుండా పీఏసీ చైర్మన్ గా ఉన్నప్పుడు కూడా ప్రభుత్వంపై గానీ, ఇరిగేషన్ కార్యక్రమాలపై గానీ ఒక్క విమర్శ కూడా చేయలేదు. మొన్నమధ్య నేను కూడా ఏదైతే పీఏసీ చైర్మన్ గా ఫౌండింగ్ కనుగొన్నానో వాటన్నింటినీ కూడా రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియజేస్తానని భూమా నాగిరెడ్డి గారు స్పష్టంగా చెప్పారు.

ఈ నిండు శాసనసభలో దాదాపు వందమందికి పైగా కొత్త శాసనసభ్యులున్నారు. దేశంలో అత్యంత సీనియర్ నాయకుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఈసభలో, సభపట్ల, సంప్రదాయాలపట్ల, మీ ఆదేశాలపట్ల, ఒక వద్దతి, గౌరవం మంత్రులుగా గానీ, సభ్యులుగా గానీ, ఒకక్క ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వంలో మేమంతా పనిచేస్తున్నాం. రెండోవక్క ప్రతివక్ష నాయకుడు గానీ, ప్రతివక్ష సభ్యులు గానీ బాధ్యతారాహిత్యంగా... హైదరాబాదు సభలో గతంలో కూడా మనం చూశాం, శాసనసభ కార్యదర్శి గారి బల్లలపై (అసెంబ్లీ సెక్రటరీ బల్లను చూపిస్తూ) ఎక్కి, డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ గారు రచించిన రాజ్యాంగాన్ని చించి, గాంధీ మహాత్ముడి ఫోటోమీద, మీమీద కాగితాలు, పుస్తకాలు వేసినపుడు కలిగిన బాధ మీతో సహా రాష్ట్ర ప్రజలు, మేమందరం బాధపడ్డాం. కాకితే ఏదైనా కష్టమొస్తే, అన్ని కాకులు కలిసి ఎత్తుకొని వెళుతాయి. మనుషులుగా ఆ సంఘీభావం, మానవత్వం కూడా లేకుండా.. పరిటాల రవి గారి హత్య జరిగినపుడు కూడా ఆరోజుల్లో చాలా ఉద్రిక్తవాతావరణం సభలో ఉంది. ఎవరు కూడా సంప్రదాయాలు గానీ, సభపట్ల గానీ, చర్చలో గానీ చెప్పాల్సినదంతా చెప్పాం. కానీ ఈరోజు సహచర శాసనసభ్యుడు మనలో లేనపుడు, మంచిమాట గానీ, కలిసినపుడు జరిగిన సంఘటనలను గుర్తుకు చేసుకోవడం మన బాధ్యత. ఇటువంటి వ్యక్తులు రాబోయే రెండు సంవత్సరాలు కూడా ఈసభ పట్ల, సభలో వారు (ప్రతివక్షాన్ని ఉద్దేశించి) వ్యవహరించే తీరు కూడా రాష్ట్ర ప్రజలకు మీ ద్వారా తెలియాలని, ఇది సందర్భం కానప్పటికీ కూడా మాట్లాడుతున్నాను అధ్యక్షా. ఏదీఏమైనప్పటికీ శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని ఆ భగవంతున్ని ప్రార్థిస్తూ, వారి కుటుంబ సభ్యులకు ముఖ్యమంత్రి గారు, ప్రభుత్వం ఏవిధంగా అండదండలుగా ఉంటుందో, అన్ని విధాలా మేము కూడా అండగా ఉంటామని తెలియజేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

MR.SPEAKER : Chand Basha garu.

ఉ.10.30

శ్రీ అత్తర్ ఛాండ్‌భాషా (కదిరి): అధ్యక్షా, ఈ రోజు సహచర సభ్యులు, పెద్దలు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డిగారు మరణించడం, వారిపట్ల ఈసభలో సంతాప తీర్మానంపై మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ, భూమానాగిరెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుడుని ప్రార్థిస్తూ, ఆ కుటుంబానికి దేవుడు అన్ని రకాలుగా గుండెధైర్యం ఇవ్వాలని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈరోజు ప్రతివక్షనాయకునిగా, ప్రతివక్షసభ్యులుగా ఈయొక్క సంతాపసభలో పాల్గొనకపోవడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. ఇలాంటి వైఖరిని చూసే నాగిరెడ్డి అన్నగారు ఆయన వ్యవహారశైలి నచ్చకనే.... రాష్ట్రంలో ఉన్నవారందరూ కూడా బాధపడుతున్నా, ఒక వ్యక్తి చనిపోతే ప్రతివక్షసభ్యులుగా కాసీ, ప్రతివక్షనాయకుడుగా కాసీ ఈరోజు ఈ సభలోకి వచ్చి కుసినం సంతాపం తెలుపకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఈరాష్ట్ర ప్రజలు దానిని గమనిస్తున్నారు. ఎందుకంటే ప్రతివక్షాలు కాసీ, అధికారపక్షం కాసీ ఏ శాసనసభలో అయినా, ఏ దేశంలో అయినా, ఏ రాష్ట్రంలో అయినా కూడా ఎవరైనా ఒక సభ్యుడు చనిపోతే వారికి సంతాపం తెలవడం ఒక ఆనవాయితీ. ఆ ఆనవాయితీలో ప్రధాన ప్రతివక్షంగా, ప్రతివక్ష బాధ్యత కూడా చాలా కీలకంగా ఉంటుంది. వారితో ఉన్న సంబంధం కాసీ, వారు కలిసి పనిచేసిన విధానం కాసీ మనం గుర్తుచేసుకోవడం ఒక ఆనవాయితీ. కాసీ ఈరోజు సభలో ఇంతమంది ప్రతివక్షసభ్యులు కాసీ, ప్రతివక్షనాయకుడు ఉండి కూడా.... ఈరోజు ఒక ప్రతివక్షసభ్యులలోనే కాదు, ఆయన పి.ఎ.సి ఫైర్మన్‌గా కాసీ, వాళ్ల కుటుంబంతో ఉన్న సన్నిహిత సంబంధం కాసీ, ఆ కుటుంబం కోసం చేసిన త్యాగం కాసీ ఒకసారి వాళ్లు గుర్తుచేసుకుని ఉంటే సభకు వచ్చి తప్పకుండా సంతాపం తెలియజేసేవారు. కాసీ ఈరోజు ఇంత దౌర్భాగ్యమైన పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ అసెంబ్లీ సమావేశంలో మొదటిసారిగా రావడం జరిగింది. ప్రతివక్షనాయకుడు సంతాప సభకు ఒక కుటుంబ పెద్దగా మేము ఉన్నాం అని చెప్పి భరోసా ఇస్తూ, ఈ సంతాపసభకు కూడా రాకపోవడం చాలా బాధ కలుగుతోంది.

ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఆ కుటుంబాన్ని నేను అన్ని విధాలుగా ఆదుకుంటాను, ఒక కుటుంబ పెద్దగా, నేను ఒక కూతురుగా చూసుకుంటానని చెప్పి భూమా అఖిషియ గారికి భరోసా ఇవ్వడం చాలా సంతోషం. ముఖ్యమంత్రికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే ఆరోగ్యం బాగాలేదని తెలిసిన వెంటనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు, రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రజలు ఏవిధంగా ఇబ్బందిపడకూడదు, ఆ కుటుంబాన్ని ఏవిధంగానైనా కాపాడుకోవాలని చెప్పి మన జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి లోకేష్ గారి ఆధ్వర్యంలో అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తి చేసి, ఎలాగైనా ఆ కుటుంబంలో విషాదం జరగకూడదని చెప్పి అన్ని విధాలుగా తమ యొక్క ప్రయత్నం చేశారు. కాసీ దురదృష్టవశాత్తు మరణించడం జరిగింది. జరిగిన వెంటనే ఒక కుటుంబ పెద్దగా, ఒక అన్నగా జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి లోకేష్ గారు వెంటనే ఆ కుటుంబం వెంటే ఉండడం, అదేవిధంగా నిన్న కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు కాసీ, మన లోకేష్ గారు కాసీ ఆ కుటుంబానికి భరోసా ఇస్తూ, రాష్ట్ర ప్రజాసీకానికి ఒక మెసేజ్

ఇవ్వడానికి, ఏది జరిగినా కూడా ఒక కుటుంబానికి అండగా ఉంటాం అని చెప్పడానికి అంత్యక్రియలు జరిగే వరకూ కూడా ఆ కుటుంబం వెంటే ఉన్నాడు. ఏదైనా ఆవద వచ్చినా, ఏదైనా కష్టం వచ్చినా మేము ఉన్నాం అని చెప్పడానికి భరోసా ఇచ్చే సంస్కారం ఇది. కానీ ఇలాంటి ఈ కుటుంబంలో ఈరోజు భూమా అఖిషియగారు ఎంతో గుండె ధైర్యంతో పనిచేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆనాడు మా జిల్లాకి ఇన్‌ఛార్జ్‌గా శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డిగారు పార్టీకి పనిచేశారు. ఆనాడు పరిటాల రవింద్రగారి హత్య జరిగినప్పుడు కూడా శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డిగారు మాతోపాటే పార్టీ ఆఫీసులో ఉండడం జరిగింది. ఇలాంటి కుటుంబం పార్టీకోసం ఎన్ని రకాలుగా, ఎంత కష్టమొచ్చినా, ఎన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నా, పార్టీలో ఉండి న్యాయం చేసే ఒక కుటుంబాన్ని ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిగారు తప్పకుండా అన్ని విధాలుగా ఆ కుటుంబాన్ని కానీ, ఆయన పేరు చిరస్థాయిగా నిలిచిపోవడానికి ఏ కార్యక్రమం చేపట్టినా కూడా, తప్పకుండా ఆ కుటుంబం వెంట ఉంటామని చెప్పి భరోసా ఇచ్చినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అదేవిధంగా నా కర్నూలు జిల్లా మైనారిటీ సోదరులు ఎప్పుడు కలిసినా ఆ కుటుంబాన్ని పొగిడేవాళ్లు. మైనారిటీ సోదరులకు ఏ ఇబ్బంది వచ్చినా, ఏ కష్టం వచ్చినా, ఏ శుభకార్యం జరిగినా కానీ ఆ కుటుంబంతో కలిసిమెలిసి పనిచెయ్యడం వల్ల మైనారిటీ సోదరులందరూ భూమా నాగిరెడ్డిగారి కుటుంబం మీద, ఎంతో ఆసక్తిగా ప్రేమాభిమానాలు చూపించేవారు. నేను ఎక్కడ కనపడినా కూడా మైనారిటీ సోదరులు భూమా నాగిరెడ్డిగారి గురించి, వారి కుటుంబం గురించి నాకు చెప్పే సాంప్రదాయం ఉండేది.

అదేవిధంగా నా నియోజకవర్గంలో నాలుగువేల మందికి పెన్షన్లు ఇవ్వాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారి దగ్గరకి వెళ్లి, మాట్లాడితే తక్షణం ముఖ్యమంత్రిగారు నాలుగు వేల మందికి పెన్షన్లు శాంక్షన్ చేశారు. ఆ నాలుగువేల మందికి భోజనాలు పెట్టి వారికి పెన్షన్లు ఇచ్చే మహత్తర కార్యక్రమం చేపట్టారు. అదేవిధంగా నా నియోజకవర్గంలో ఇండ్లు లేని వారికి ఇండ్లు కావాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆయన చెప్పి ఎక్కువ స్థాయిలో ఇండ్లు ఇప్పించే బాధ్యత తీసుకున్న నాయకుడు. కాబట్టి ఇలాంటి నాయకుడు ఈరోజు మనమధ్యలో లేకపోవడం పార్టీకి, మా అసెంబ్లీ తోటి శాసనసభ్యులకు తీరని లోటు. ఆ కుటుంబాన్ని అన్ని విధాలుగా దేవుడు ధైర్య, సహసాలు ఇచ్చి, ఆ కుటుంబాన్ని ఆదుకోవాలని చెప్పి, మరొక్కసారి భూమా నాగిరెడ్డిగారికి మా యొక్క తీవ్ర సంతాపాన్ని తెలియజేసుకుంటూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీ అందరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మోదుగుల వేణుగోపాల్‌రెడ్డిగారూ..

SRI MODUGULA VENUGOPALA REDDY (Guntur West): Hon'ble Speaker Sir, it pains me in placing on record, my deep sense of sorrow due to the sudden demise of my colleague Sri Bhuma Nagi Reddy garu. మొదటగా మీకు ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. ఇద్దరు సిట్టింగ్ ఎం.ఎల్.ఎలు చనిపోయినప్పుడు, before placing of the Budget, లోక్ సభలో సభను వాయిదా వెయ్యలేకపోయారు. ఇక్కడ ఒక precedent, in the memory of Sri Bhuma Nagi Reddy garu చనిపోయిన సందర్భంగా పార్లమెంటులో చెయ్యలేనటువంటి వనిని మీరు చేసి బడ్జెట్ ని postponed చేసినందుకు డెఫినెట్ గా ఒక ఆచారాన్ని మీరు నిర్వహించినందుకు ముఖ్యంగా స్పీకర్ గారికి నా హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. In this instance, I would like to bring the quote of Dr.B.R.Ambedkär garu, who once said that : "I should be great rather than long". జీవిత కాలంలో ఎన్నాళ్లు బ్రతికాం అన్న దానికంటే కూడా, ఎంత విలువైనటువంటి సమాజంలో మనం బ్రతికాం, మనం సమాజానికి ఎంత ఇచ్చాం అన్న దానికి ఒక నిలువుటద్దం భూమా నాగిరెడ్డిగారు. ఎందుకంటే ఈ సభలో ఎంపి, ఎం.ఎల్.ఎగా చేసినటువంటి అతి కొద్దిమందిలో భూమానాగిరెడ్డిగారు, నేను. ఎంపి, ఎం.ఎల్.ఎగా చేసినటువంటి అనుభవంతో, దాదాపు ఆరుగురు ప్రజాప్రతినిధులు ఉన్నటువంటి ఫ్యామిలీ భూమానాగిరెడ్డిగారిది, ఎస్.వి.సుబ్బారెడ్డిగారిది. అట్లాగే నందమూరి తారకరామారావు గారు ఫ్యామిలీలో కూడా దాదాపు ఆరుగురు సభ్యులు ఉన్నారు. ఇంతమంది ఫ్యామిలీ ఉన్నటువంటి దాంట్లో ఒకేసభలో ఇద్దరికీ సంతాపతీర్మానం ప్రకటించడం అనేది ఒక కొలీగ్ గా నేను చాలా బాధపడుతున్నాను. అయితే ముఖ్యంగా నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు ఆ కుటుంబానికి ఇచ్చినటువంటి భరోసా, మరి ఏ శాసనసభ్యుడుకైనా ఒకరకంగా ఈ నాయకుడు మా అందరికీ కొండంత అండగా ఉంటారనేటువంటి భావన క్రియేట్ చేస్తోంది. అయితే ఈరోజు శాసనసభలో చాలామంది భర్త పేరు పెట్టుకునేటువంటి భార్యలను చూశాను. కానీ శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డి భర్తపేరును ఒక ఆభరణంగా జోడించుకోలేదు. ఒక ఆయుధంగా జోడించుకుంది. Definitely, it should not be an ornament, it should be an instrument. ఎందుకంటే ఆయన ఆలోచనలో కానీ, ఆయన భావాలతోటి పునికిపుచ్చుకున్న శోభానాగిరెడ్డిగారు నాగిరెడ్డిగారి పేరు జోడించుకోవడం, ఈరోజు ఇద్దరూ ఒకేసారి దగ్గర, దగ్గరగా చనిపోవడం, అనాథలుగా ఉన్నటువంటి పిల్లల్ని ఆదుకోవలసిన బాధ్యత.... కూతురులాంటి అఖిప్రియకి కానీ, వాళ్ల అందరికీ కూడా ఈ సభ, మనమంతా తప్పనిసరిగా అండగా ఉంటాం.

10.40am

అంతేగాకుండా చాలామంది టైఫ్ లో చనిపోవడమనేది చివరిది కాకుండా ఈరోజు బ్రతుకున్నటువంటి సమాజంలో రోజుచనిపోయిన వాళ్లుంటున్నారు. ఈరోజు భూమానాగిరెడ్డిగారు చనిపోయారు. ఆయన బ్రతికున్నప్పుడు ఎప్పుడూ కూడా he may break, will not bend, అవసరమైతే విరిగిపోయే మనస్తత్వం తప్పితే, వంగిపోయే మనస్తత్వం

లేనటువంటి వ్యక్తి భూమానాగిరెడ్డిగారు అని చెప్తున్నాను. నేను నంద్యాల, మార్కాపురం, ఎర్రగుంటపాలెం ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రజలు మౌలిక, వైద్యసదుపాయాలు లేకపోవడం వల్ల ఒక శాసనసభ్యుణ్ణి ఈరోజు మనం కోల్పోయాం. నేను ఈ సభాపరంగా మాన్య ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. **Definite** గా రాబోయే రోజుల్లో ఒక సూపర్ స్పెషల్టీ ఆసుపత్రి కావాలని అడుగుతున్నాను., ఈరోజు గుంటూరుకి, కర్నూలుకి వెళ్లాలన్నా 250 కిలోమీటర్లు వెళ్లాలి. కడపలో ఉన్న రిమ్స్ కు పోవాలన్నా కూడా అదే దూరం. ఈ ప్రాంతాన్ని గుర్తించి, మెడికల్ సదుపాయాలను క్రియేట్ చేయవలసిన బాధ్యత ఉందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే, మాకు నంద్యాల, కర్నూలుకి, గుంటూరుకి బ్రిడ్జిలాంటిది. నంద్యాలనుంచి గాసీ, కర్నూలు నుంచి గాసీ చాలా మంది ప్రాంతవాసులు.. వల్నాడు ప్రాంతమని మీకు తెలుసు.. నరసరావుపేటలో ఎస్ఎస్ఎమ్ కాలేజీలో ఎంతోమంది విద్యనభ్యసించిన ఘనత ఈరోజు నంద్యాల వాసులకు ఉంది. అందువలన **definite** గా రాబోయే రోజుల్లో **memory of..** ఎందుకంటే, పూర్వ ఎమ్మెల్యేగా కాకుండా భావితరాలను గుర్తించవలసిన బాధ్యత ఈహౌస్మీద ఉందని, భూమానాగిరెడ్డిలాంటి వ్యక్తిని భావితరానికి, ఆయన చిహ్నాలను, ఆలోచనలను ముందు ఉంచాలని, మాన్య ముఖ్యమంత్రిగారు దీని గురించి ఆలోచించి ఆయన పేరుని దీనికి పెట్టాలనే దానిమీద వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఆన తీసుకుంటున్నారని చెబుతూ, ముఖ్యంగా ఈరోజు ఆ ముగ్గురు పిల్లలకు నా గుంటూరు పట్టణ ప్రజాసీకం తరపున, నా గుంటూరు జిల్లా తరపున ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఆంధ్రజ్యోతి పేపర్లో అక్కడ వైద్యసదుపాయాలు లేకపోవడం వలన జరిగిందని రాశారు. గుంటూరులో నివాసం ఉన్న భూమా అఖి ప్రేయకు మా జిల్లా అండదండలు ఎప్పుడూ ఉంటాయని తెలియజేసుకుంటున్నాను. తండ్రిలేని లోటుని మేము **definite** గా తీరుస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు, ముఖ్యంగా ఆ కుటుంబానికి, ఎస్సీ మెహన్ రెడ్డిగారికి నా ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి వీతల సుజాత (చింతలపూడి): అధ్యక్షా, సహచర ఎమ్మెల్యేగారు, పెద్దలు భూమానాగిరెడ్డిగారు చనిపోవడం చాలా విచారకరం. ఎందుకంటే, వారి బావమరిది ఎస్సీ మెహన్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్టుగా మూడు సార్లు ఎమ్మెల్యే, మూడు సార్లు ఎంపీ చేయడం మాములు విషయం కాదు. ఎంతో ప్రజాదరణ ఉంటే తప్ప ప్రజలు చేత ఎన్నుకోబడటం అసాధ్యం. అట్లాంటి మాస్ నాయకుడు ఈరోజున నడన్ గా చనిపోవడం నిజంగా అందరికీ మరియు పార్టీకి కూడా చాలా తీరని లోటు. ముఖ్యంగా ఆయన భార్య శోభానాగిరెడ్డిగారితో నాకు పరిచయం ఉంది. మొదటిసారి గౌరవసీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారి ఆశీర్వాదంతో నేను 2004వ సంవత్సరంలో ఎమ్మెల్యేగా ఎన్నికైనప్పుడు, అప్పుడు పార్టీలో శోభానాగిరెడ్డిగారు జనరల్ సెక్రటరీగా ఉన్నారు. చాలా ఫ్రెండ్లీగా ఒక ఫ్రెండ్స్ లాగా పార్టీ యాక్టివిటీస్ చేసేవాళ్లం. మహానాడులాంటి కార్యక్రమాలకు కూడా ఆవిడ యాక్టివ్ రోల్ పోషించేవారు. ఆవిడని ఇన్ ఛార్జ్ గా వేసినప్పుడు

కూడా బాగా పనిచేసేవారు. నాకు తెలిసి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆనాడు అన్నా అని పిలిచే కొద్దిమందిలో శోభానాగిరెడ్డిగారు ఒకరు. ఆ తర్వాత చిన్నవయసులో ఆవిడ చనిపోవడం చాలా బాధకరం. నాగిరెడ్డిగారు, అఖిప్రియగారు కలసి వస్తుంటే నాకు చాలా సంతోషంగా అనిపించేది. ఎందుకంటే, మా నాన్నగారు కూడా పార్టీలో సీనియర్ కార్యకర్తగా ఉన్నారు. ఎప్పుడూ కూడా నేను ఎంత పెద్దదాన్నయినా, నా కూతురికి ఏమి జరుగుతుందోనని నన్ను వెన్నంటి ఉంటారు. ఎక్కడకి వెళ్లినా సరే వస్తారు. నా కాలు మడత వడిన కూడా కంగారుపడతారు. అంత బాధపడతారు. అలా తండ్రి, కూతురు వస్తుంటే నేను చాలా సంతోషపడేదానిని. నిజంగా ఆ బాధ ఎవ్వరు తీర్చలేం. నిన్న అక్కడకు గౌరవ సిఎంతోబాటు నేనూ వెళ్లాను. చాలా బాధ అనిపించింది. తల్లిదండ్రులు లేకుండా.... ఇప్పుడు అఖి ప్రియ మీద ఫ్యామిలీ పూర్తి బాధ్యతలున్నాయి. నిజంగా, భగవంతుడు ఆ అమ్మాయికి మనోధైర్యాన్ని ఇచ్చి అన్నివిధాలా అండగా ఉండాలని నేను మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను. గౌరవసీయులైన సిఎంగారు కూడా తండ్రిలాగా ఉంటానని, ఆ అమ్మాయికి ధైర్యంగా ఉండమని చెప్పడం చాలా సంతోషదాయకం. మా అందరి పూర్తి సహాయసహకారాలు ఉంటాయని, ధైర్యంగా ఉండాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ, భూమానాగిరెడ్డి గారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని కోరుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : పరిటాల సుసీతగారు.

శ్రీమతి పరిటాల సుసీతమ్మ (రాప్తాడు): అధ్యక్షా, భూమానాగిరెడ్డి అన్నగారు హఠాన్మరణం చెందడం చాలా బాధాకరం. ఎందుకంటే, నేను అక్కడకు వెళ్లినప్పుడు చూస్తే, ఇద్దరు ఆడ పిల్లలు, ఒక మగపిల్లాడు ముగ్గురూ ఏడుస్తూ ఉంటే, నాకు కూడా మా ఆయన గుర్తుకు వచ్చారు. మా ఆయన చనిపోయినప్పుడు కూడా నా పిల్లలు చిన్నపిల్లలు. నా పిల్లలు గుర్తుకు వచ్చి, తననూ చూస్తే బాధ వచ్చింది. ఇంట్లో ఒక పెద్ద దిక్కును కోల్పోతే చాలా ఇబ్బందులు, కష్టాలు ఉంటాయి. దానిని నేను అనుభవించాను కాబట్టి నాకు తెలుసు. ఈరోజు అఖి ప్రియ, అమ్మను, నాన్నను ఇద్దరినీ కోల్పోయింది. కోల్పోయిన కుటుంబం ఏవిధంగా ఉంటుందో సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఆరోజు మా ఆయన చనిపోయినప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు వచ్చి ఓదార్చి మీ కుటుంబానికి నేను అండగా ఉంటానమ్మా అని ఆరోజు సార్ ఒక భరోసా ఇచ్చారు కాబట్టి మేము కూడా ధైర్యంగా ఒక అడుగు ముందేసి, ప్రజల్లో తిరిగాం. అలాగే సార్ (గౌరవ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారిని ఉద్దేశించి) కి కూడా ఒక మంచి పేరుని తెస్తున్నాం. అదేవిధంగా భూమా నాగిరెడ్డి అన్నగారు, శోభానాగిరెడ్డిగారు ఇద్దరూ చనిపోయారు కాబట్టి, సార్ ఆ కుటుంబానికి ఒక అండగా ఉండి, ఆ కుటుంబాన్ని కాపాడే బాధ్యత తన భుజస్కందాల మీద వేసుకున్నారు కాబట్టి కర్నూలు జిల్లా కాకుండా, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా నాయకులందరూ కూడా అన్ని రకాలుగా ఆ కుటుంబానికి ధైర్యం ఇవ్వాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. ముందుగా పరిటాల రవి గారికి, శోభానాగిరెడ్డిగారికి అన్నాచెల్లెళ్ల అనుబంధం ఉంది. ఆరోజు చంద్రబాబునాయుడు సార్ అనంతపురం జిల్లాకు ఇన్ ఛార్జ్ గా శోభానాగిరెడ్డిగారిని పంపించినప్పుడు,

ఏదైనా సమస్యలు వచ్చినా సార్ దృష్టికి తీసుకువెళ్లేది. మా సమస్యలు ఏమి ఉన్నా కూడా ధైర్యంగా తాను సొంతంగా తీసుకువెళ్లేది. మా ఆయన చనిపోయినప్పుడు కూడా by elections లో భూమానాగిరెడ్డి అన్నగారు, శోభానాగిరెడ్డిగారు ఇద్దరు వచ్చి ఆరోజు canvass కూడా చేసి, సార్ వాళ్ల మీద ఒక భరోసా పెట్టారు. వాళ్లు కూడా మాకు అండగా నిలబడ్డారు. ఆరోజు మా కుటుంబాన్ని సార్ ఏవిధంగా చూసుకున్నారో, అలాగే భూమానాగిరెడ్డిగారి ఫ్యామిలీని చూస్తారని, అఖిప్రియని కూడా సార్ కూతురుగా భావించి తనకి కూడా మనోధైర్యాన్ని ఇవ్వాలని ప్రత్యేకంగా నేను సార్ని కోరుకుంటున్నాను.

మగవాళ్లు ఆకస్మాత్తుగా చనిపోతే ఆ కష్టాలు, ఆ బాధలు పక్కవాళ్లకు చెప్పే పరిస్థితిలో ఉండము. ఈరోజు భర్త చనిపోయిన మంత్రిగా ఆ బాధలన్నీ దిగమింగుకుంటూ ఇంటికి వెళ్లి ఫోటోలు చూస్తాను. నా కుటుంబంలో భర్త, మావయ్య, అత్తయ్య, మరిది ఆ నలుగురిని పొగొట్టుకొని ఈరోజు ఒక మహిళగా నేను సార్ అండదండలతో ఉన్నాను. ఈరోజు అఖి ప్రియ కూడా వాళ్ల బాబాయ్లను, పెదనాన్నలను పొగొట్టుకొని చివరికి తల్లిదండ్రులను ఇద్దరిని కూడా పొగొట్టుకొని తాను ధైర్యంగా ఈరోజు ముందుకు అడుగువేసే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ప్రజల కోసం మనం కష్టపడాలి. మన నాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడుగారు అండగా ఉంటారు కాబట్టి ఎన్ని బాధలున్నా దిగమింగుకొని, మనం ముందడుగు వేయాలని ప్రత్యేకంగా అఖి ప్రియమ్మ చెల్లిలాంటిది, నాకు కూడా కూతురులాంటి అమ్మాయి. ఆ అమ్మాయికి కూడా అండగా ఉంటాం. అలాగే మా కుటుంబం తరపున ఆ కుటుంబానికి ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మిస్టర్ ఫిలిప్.

SRI PHILIP C.TOCHER: It was shocking to hear the death of our Leader Sri Bhuma Nagi Reddy and I still don't believe that we have lost him in our midst. My heartfelt condolence to the Members of the bereaved families and I wish to state that the Telugu Desam Party has lost a great leader, who was always with us during good times as well as bad times with us. My heartfelt Condolences to his family on behalf of the Christians of our State. I also pray to God to give his family courage to carry on his good works to the people of our new State. I offer my heartfelt condolences once again to every one, who feel that they have lost their great leader. Thank you Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్: యరవతినేని శ్రీనివాస రావు గారు.

10.50 AM

శ్రీ యరవతినేని శ్రీనివాస రావు (గురజాల): అధ్యక్షా, నంద్యాల శాసనసభ్యులు, సోదరులు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి అకాల మరణానికి సంతాపం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. రాయలసీమ ప్రాంతంలోనే కాకుండా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా

రాజకీయాల్లో ఒక ప్రముఖమైన వ్యక్తిగా పేరు తెచ్చుకున్న నాయకులు సోదరులు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు. వారితో కలిసి పనిచేసే అవకాశం నాకు 1994లో వచ్చింది. మొట్టమొదటిసారిగా 1994లో నేను శాసనసభ్యునిగా సభలో అడుగుపెట్టినప్పుడు నాగిరెడ్డి గారు కూడా అదే సభలో ఉన్నారు. ఆ తరువాత వారు పార్లమెంటు సభ్యునిగా కూడా ఎన్నికయ్యారు. తరువాత కాలంలో జరిగిన ఎన్నికలలో సోదరి శోభా నాగిరెడ్డి గారు కూడా శాసన సభ్యులుగా ఎన్నికయ్యారు. ఆ తరువాతి కాలంలో ఉమ్మడి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో సోదరి శోభా నాగిరెడ్డి గారు ఎపియస్ఆర్టిసి చైర్మన్ గా కూడా వ్యవహరించారు. అట్లాగే మా గుంటూరు జిల్లాకు టిడిపి ఇన్ ఛార్జ్ గా కూడా వ్యవహరించారు. 1999లో మా నరసరావుపేట పార్లమెంటు ఎన్నికలు అన్నింటికన్నా చివరలో జరిగితే అప్పుడు సోదరులు నాగిరెడ్డి గారు మా పల్నాటి ప్రాంతానికి కూడా వచ్చారు. తమ్ముడూ, మా రాయలసీమ ప్రాంతం మరియు మీ పల్నాడు ప్రాంతం ఒకే భావజాలంతో వున్నాయని, అభివృద్ధిలో వెనుకబడివున్నాయని, అవి అభివృద్ధి చెందాల్సి వున్నాయని చెబుతూవుండేవారు. ఈ మధ్యన ఆరు నెలల క్రితం ముఖ్యమంత్రి గారి పేషీలో కలిసినప్పుడు కూడా అన్నా మీ ప్రాంతం ఎలా వుందని అడిగితే ముఖ్యమంత్రిగారి దయ వల్ల మా రాయలసీమ ప్రాంతానికి సీట్లు వస్తున్నాయని, మా ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందుతున్నదని, అందుకే హ్యోపీగా ఉన్నామని చెబుతూ మీ ప్రాంతం ఎలా వుందని నన్ను అడిగినప్పుడు నేను కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో మా పల్నాడు ప్రాంతం కూడా చాలా అభివృద్ధి చెందిందని, ఇరిగేషన్ రంగం కూడా బాగా అభివృద్ధి చెందిందని, రైతులు కూడా హ్యోపీగా ఉన్నారని నేను చెప్పడం జరిగింది.

ఒక ప్రాంతం అభివృద్ధి పట్ల, ఒక జిల్లా అభివృద్ధి పట్ల ఎప్పుడూ ఆలోచనలు చేసే వ్యక్తి నాగిరెడ్డి గారు. మొట్టమొదటి నుం! వీరి కుటుంబం తెలుగుదేశం పార్టీలోనే ఉండడం జరిగింది. సరే, మధ్యలో ఏవో చిన్న చిన్న మార్పులు జరిగినా సొంత ఇంటికే వచ్చినట్లు మళ్ళీ తెలుగుదేశంలోకే రావడం జరిగింది. రాష్ట్రంలోనూ, జిల్లాలోనూ తెలుగుదేశం పార్టీ అభివృద్ధికి ఎంతగానో కృషి చేయవలసిన తరుణంలో ఆయన ఇలా చనిపోవడం దురదృష్టకరం. ఏది ఏమైనప్పటికీ, ఒక సంప్రదాయం మనకుంది. మన ప్రత్యర్థి పార్టీ సభ్యులైనా, ఎవరైనా సరే చనిపోయినప్పుడు మనం వెళ్లి ఆ కుటుంబ సభ్యులను పరామర్శించి సానుభూతి ప్రకటించి, సంతాపాన్ని తెలపడం, ఆ కుటుంబ సభ్యులకు ధైర్యం చెప్పడం జరుగుతుంది. ఎవరు ఏ స్థాయిలో వున్నా మనం మనుషులం. మన సమాజంలో మనకు కొన్ని సంప్రదాయాలు కూడా ఉన్నాయి. కాని, ఈ రోజున మనం ఇక్కడ చూసినట్లయితే ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు అలాంటి సంప్రదాయాలకు తిలోదకాలిచ్చిన పరిస్థితి. సహచర సభ్యుడు మరణించిన పరిస్థితుల్లో ఆయనకు సంతాప తీర్మానాన్ని ఆమోదించడానికి కూడా రాని వీళ్ల తీరు చాలా దురదృష్టకరం. ఒకసారి మనం చూసినట్లయితే ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో శాసన సభ్యులుగా పని చేసే తమ సేవలందించిన అనేక మంది చనిపోయిన సందర్భాలలోనూ మరియు ముఖ్యమంత్రులుగా పని చేసిన వారు కూడా చనిపోయిన సందర్భాలలోనూ ఆ రోజున ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడుగారు వారి అంత్యక్రియలకు కూడా హాజరవ్వడం జరిగింది. ఉదాహరణకు

చెప్పాల్సివస్తే డాక్టర్ మర్రి చెన్నారెడ్డిగారి పేరు మీద ఒక ఇనిస్టిట్యూట్‌ను కూడా పెట్టడం జరిగింది. కోట్ల విజయభాస్కరరెడ్డిగారి పేరును హైదరాబాదులోని ఒక స్టేడియానికి పెట్టడం జరిగింది. అనేక పార్కులకు ప్రముఖుల పేర్లు పెట్టి ఒక మంచి సంప్రదాయాన్ని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలోని తెలుగుదేశం పార్టీ నెలకొల్పడం జరిగింది. ఈ రోజున చూస్తే వీళ్ల మనస్తత్వం, వీళ్ల వ్యవహారశైలి ఎంతో కఠినంగా ఉంది. ఎందుకీలా చేస్తున్నారు, ఎందుకీలా వ్యవహరిస్తున్నారు, ఏమిటి వీళ్ల పరిస్థితి అన్నది ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరముందని ఈ సభ ద్వారా నేను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రజాసికాన్ని కోరుతున్నాను. వీళ్ల బిహేవియర్‌ను మీరు కూడా ఒకసారి అర్థం చేసుకోవలసిన అవసరముంది. రాజకీయాలు చేస్తూ, ఎప్పుడూ రాష్ట్రంలో ఎలాంటి సంఘటనలు జరుగుతాయో, ఎప్పుడు ఓదార్పుయాత్రలు చేద్దామో అనుకుంటూ లోపల ఒకటి పెట్టుకొని, బయట మరొకటి మాట్లాడి ఓదార్పు యాత్రలు చేసే ప్రతిపక్షనాయకుడు, సహచర శాసన సభ్యుడు చనిపోతే సంతాపం ప్రకటించకుండా సభకు రాకుండా ఇలా చేయటమన్నది చాలా దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి. ఏదియేమైనప్పటికీ ప్రజలు ఇది గమనిస్తున్నారు కాబట్టి దీనిని ప్రజలకే వదిలేయాల్సిన అవసరముంది అధ్యక్షా. ఈ రోజు వారి కుటుంబం నుంచి సోదరి అఖిషియగారు చిన్న వయసులోనే శాసనసభ్యులుగా ఉన్నారు. తలిదండ్రులను కోల్పోయిన సహచర శాసనసభ్యురాలుగా ఉన్న ఆమెకు ఈ సభ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నది. ఆమె కుటుంబానికి, పార్టీ కార్యకర్తలకు ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని విధాలుగా అండదండలు అందిస్తామని చెప్పడం కూడా ఆమెకు మరియు పార్టీ కార్యకర్తలకు మనోధైర్యం అందించేందుకు తోడ్పడుతుంది. అంతేకాకుండా ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రకటన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని పార్టీ కార్యకర్తలకు, నాయకులకు కూడా ఎంతో మనోస్థైర్యాన్ని కలిగించగలదనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదని చెప్పవచ్చును. తెలుగుదేశం పార్టీ ఆవిర్భవించిన తరువాత 33 సంవత్సరాల చరిత్ర ఒకసారి గమనించినట్లయితే ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పని చేసి, సేవలందించిన ఎంతో మంది చనిపోయారు. ఉదాహరణకు చూసినట్లయితే ఆ రోజున మంత్రిగా పనిచేస్తున్న దేవిసేని వెంకటరమణగారు రైలు యాక్సిడెంట్‌లో చనిపోయారు. మంత్రిగా పని చేస్తున్న ఎలిమినేటి మాధవరెడ్డి గారు చనిపోయారు. ఎర్రన్నాయుడు గారూ చనిపోయారు, బాలయోగిగారు చనిపోయారు. లాల్‌జాన్ బాషాగారు చనిపోయారు. ఎంతో మంది వ్యక్తుల్ని, ప్రముఖుల్ని కోల్పోయింది. కోల్పోయినప్పటికీ పార్టీ అలాంటి వారి కుటుంబాలకు ఎప్పటికప్పుడు అండదండలందిస్తూ, ఆదుకుంది. అట్లాగే 2001-2002 లో కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు శ్రీ దేవరకొండ రెడ్డానాయక్ చనిపోతే ముఖ్యమంత్రిగా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఆర్థికపరంగాను, వాళ్ల పిల్లలకు ఉద్యోగాలిచ్చి ఆ కుటుంబాన్ని ఆదుకున్నారు. గార్డ్స్‌కు కూడా వాళ్ల పేర్లు పెట్టారు, ఇది ఒక సంప్రదాయం. కాని ఈ రోజున ఒక సీచమైన సంప్రదాయానికి దిగిన ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ యొక్క చర్యను సభలోని ప్రతిఒక్కరూ మరియు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని సమస్త ప్రజాసీకం ఖండించాలి. ఎప్పుడూ కూడా రాష్ట్రం బాగుపడకూడదని, రాష్ట్ర ప్రజలు కష్టాల్లో వుండాలని, తాను ఓదార్పు యాత్రలు చేయాలని కోరుకునే ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకుని యొక్క దురాలోచనాపూరితమైన మరియు ఫ్యాక్షన్ మనస్తత్వాన్ని రాష్ట్ర ప్రజాసీకం అందరూ అర్థం చేసుకోవలసిన

అవసరముందని తెలియజేస్తూ నాగిరెడ్డిగారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తూ భగవంతుడు నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి చేకూర్చాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి వంగలపూడి అనిత (పాయకరావు పేట): అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డిగారు హుందాతనానికి నిలువెత్తు నిదర్శనం. మంచితనానికి మారు పేరు. ప్రజల కష్టాలు తెలిసిన ప్రజల మనిషి. కుటుంబ విలువలు తెలిసిన మంచి మనిషి. అటువంటి సహచర శాసనసభ్యులు, గౌరవసీయలైన భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఈరోజున సభలో మనమధ్య లేకపోవడం తీరని వ్యథ. మేం రాజకీయాల్లోకి కొత్తగా వచ్చినందున ఆయనతో మాకు వున్న అనుబంధం కొద్దిగానే వున్నప్పటికీ “అన్నా” అని పలకరించిన వెంటనే అమ్మా చెల్లమ్మా, బాగున్నావా అని చాలా ఆస్పాయంగా పలకరించే మొట్టమొదటి వ్యక్తి తను. అదేవిధంగా కుటుంబాన్ని కూడా చాలా ప్రేమించే వ్యక్తి. రాజకీయాల్లో వున్న వ్యక్తులు, విలువలు కలిగివున్నప్పటికీ కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో కుటుంబంలోని వారితో చాలా విషయాల్లో డిఫర్ అవుతుంటారు. ఫలితంగా కొన్ని కొన్ని రాజకీయ కుటుంబాల్లో కుటుంబ సభ్యులు కూడా దూరమయ్యే పరిస్థితులుంటాయి. శోభా నాగిరెడ్డిగారు చనిపోయిన తరువాత ఆయన వడిన బాధ మరియు ఆ బాధలో కూడా ఆయన బాధ్యతలను మరచిపోకుండా తన కుటుంబసభ్యులను చూసుకున్న పరిస్థితులను మేం చూశాం. ఎందుకంటే సోదరి అభిప్రీయ శాసనసభ్యురాలిగా ఎన్నికైన పిదప తండ్రిగారితో పాటు శాసనసభకు వస్తుంటే..... ఇందాక మంత్రి గారు చెప్పినట్లు చూడడానికి చాలా కన్నులపండువలా ఉండేది, తండ్రి తన కూతురికి రాజకీయం దగ్గరుండి నేర్పిస్తూ ఎంత బాధ్యతగా శాసనసభకు తీసుకువస్తున్నారని, తన కూతురు అన్ని విషయాల్లోనూ ముందుండాలన్న ఆలోచనతో తండ్రిగా తన బాధ్యతలు నిర్వర్తించారు. ఆయన అకాల మరణం చెందిన తరువాత అంత్యక్రియలను నిన్న టీవీల్లో చూసినప్పుడు నియోజకవర్గ ప్రజలు, జిల్లా ప్రజలు, రాష్ట్రవాసులు ఎంత బాధపడ్డారంటే ఒక మంచి నాయకున్ని కోల్పోయినంతగా బాధపడ్డారు. మా అభివృద్ధి చూసి కాలానికి కూడా కన్నుకుట్టి అంత మంచి మనిషిని తీసుకుపోయిందేమో అన్నంతగా బాధ పడ్డారు. అకారణంగా ఒక మంచి మనిషిని పోగొట్టుకున్నామన్నంతగా అంత్యక్రియలకు హాజరైన ప్రజాసీకం బాధ పడడం మేం గమనించాం. అదేవిధంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రులు మరియు మా పార్టీ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ నారా లోకేశ్ గారు ఇద్దరు కూడా దగ్గరుండి తమ కుటుంబంలోని వ్యక్తి చనిపోతే ఎలా బాధపడతారో, ఎలా బాధ్యతలు తీసుకుంటారో అదేవిధంగా వారి కుటుంబాన్ని ఆదుకోవడానికి కూడా బాధ్యతలు తీసుకొని ఆయా కార్యక్రమాలను నిర్వర్తించిన దృశ్యాలను మనం నిన్న టీవీల్లో చూశాం. ముఖ్యంగా ఈ మధ్య తమరి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించబడిన ఉమెస్ పార్లమెంటు సెమినార్ లో సోదరి అభిప్రీయ మాట్లాడిన మాటలు నాకు ఈ సందర్భంగా గుర్తుకొస్తున్నాయి అధ్యక్షా.

ఉ.11.00

వారికి అందరితో సత్సంబంధాలున్నాయి. వారి మృతివల్ల మనమందరం చాలా బాధ పడుతున్నాం. అఖిప్రియగారికి మేమందరం అండగా ఉంటాం. శాసనసభ్యులుగా, తెలుగుదేశం పార్టీ కుటుంబసభ్యులుగా మేమందరం వారికి అండగా ఉంటాం. ప్రభుత్వం నుంచి, పార్టీ నుంచి ముఖ్యమంత్రిగారు అఖిప్రియకు భరోసా ఇవ్వడాన్ని మేం ప్రస్తుతిస్తున్నాం. అఖిప్రియ ఇంటికి పెద్దమ్మాయిగా చెల్లిని, తమ్ముడిని చూసుకోవాలి. అదే సమయంలో నియోజకవర్గ ప్రజలను కూడా చూసుకోవాలి. అన్నింటికీ ముఖ్యమంత్రిగారు భరోసా ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈరోజు బాధపడాల్సిన విషయమేమంటే జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి వ్యవహారశైలి వలననే నాగిరెడ్డిగారు డిఫర్ అయ్యారని మాకు అర్థమవుతున్నది. ఈరోజు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు సభకు హాజరుకాకపోవడం దానిని రుజువు చేస్తుంది. ఒక కాకి చనిపోతే వంద కాకులు వచ్చి కాన్ కాన్ మని ఆ కాకిని తీసుకెళ్లేదాకా నానా గోల చేస్తాయి. కానీ మనం మనుషులం, మానవత్వం ఉన్న మనుషులం. మనం రాజకీయాలలో ఉండి వది మందికి చెప్పే స్థాయిలో ఉన్న మనుషులం. అటువంటిది మనతోబాటు కలిసి ఉన్న మనిషి, సహచర సభ్యులు అకాల మరణం చెందిన తరువాత అందుకు సంబంధించిన సంతాప తీర్మానం సభలో ప్రవేశపెడితే ఈ సందర్భంలో ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరుకాకపోవడంతోబాటు వారి పార్టీ సభ్యులను కూడా హాజరుకాకుండా చేసిన సంగతి చూస్తుంటే చాలా బాధ వేస్తుంది. వారి చర్యలను రాష్ట్ర ప్రజలందరూ గమనిస్తున్నారు. ఇలాంటి వ్యక్తికా వట్టం కట్టామని ప్రజలు బాధపడే రోజు వస్తుంది. ఇలా చేయడాన్ని ప్రజలందరూ గమనిస్తున్నారు. వీరి వ్యవహారశైలిని వ్యతిరేకించే నాగిరెడ్డిగారు డిఫర్ అయ్యారని తెలుస్తుంది. అందుకే వారి సంతాప తీర్మానానికి ఆయన హాజరుకాకపోవడమే నిదర్శనం. ఇటువంటి విషయాలలో గమనించాల్సింది ఏమంటే ఈయన వ్యవహారశైలి వట్ల ఆ పార్టీలో ఇంకా ఎంతో మంది బాధపడుతున్నారని అర్థమవుతుంది. “యథారాజా తథా వ్రజ” అన్నట్లుగా వీరేదైతే బురద జల్లే కార్యక్రమం చేస్తూ, లాభాపేక్ష ఉంటేనే రాజకీయాలలో మనం ఉండాలనే ఉద్దేశం ఉండి ఉంటే అటువంటి వ్యవహారాలను మానుకోవాలి. ఒక మంచి మనిషి మన మధ్య లేకపోవడంతో వారి మృతివల్ల సంతాప తీర్మానం సభలో ప్రవేశపెడితే ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభలో లేకపోవడం చాలా బాధ కలిగిస్తుంది. ఇలాంటి సందర్భంలో ఆ విషయాలన్నీ చెప్పడం బాధగా ఉంది. భూమా నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని, వారి కుటుంబసభ్యులకు మనోధైర్యం కల్పించాలని కోరుకుంటున్నాను. ఆ కుటుంబానికి మేమందరం అండగా ఉంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు భరోసా ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వల్లె రఘునాథరెడ్డి (పుట్టవర్తి) : అధ్యక్షా, నంద్యాల శాసనసభ్యులు, సోదరులు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డిగారు ఆకస్మికంగా మరణించడం చాలా బాధాకరం, విచారకరం. నాగిరెడ్డిగారి మృతివల్ల రాష్ట్రంలోని లక్షలాది మంది ప్రజల హృదయాలను కలిచివేసిన సంఘటనలు నిన్న చూశాం. ఆయన మరణం నంద్యాల నియోజకవర్గానికి, తెలుగుదేశం పార్టీకే కాకుండా ఈ రాష్ట్రానికి పెద్ద లోటని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. ఆ కుటుంబంతో నాకు

1994 నుంచి అనుబంధం, సంబంధ బాంధవ్యాలున్నాయి. మరి ముఖ్యంగా శ్రీమతి శోభా నాగిరెడ్డిగారు అనంతపురం జిల్లాకు తెలుగుదేశం పార్టీ ఇన్‌ఛార్జిగా ఉండి ఎన్నో ఏళ్లుగా కృషి చేశారు. అందరితోబాటు సోదరీమణిగా కలిసిమెలిసి ఉన్న విషయం ఇప్పటికీ అనంతపురం జిల్లా ప్రజలు గుర్తుంచుకుంటారు. అంతే కాకుండా భూమా నాగిరెడ్డిగారు రాజకీయాలలో ఒక విలక్షణమైన వ్యక్తి. కారణమేమంటే ఆయన ఏ పని చేసినా కూడా తనదైన ముద్ర వేస్తారు. వారు సింగిల్ విండో అధ్యక్షులుగా, ఎంపీపీగా, శాసనసభ్యులుగా, పార్లమెంటు సభ్యులుగా అత్యంత సమర్థవంతంగా పనిచేసి ఆ పదవులకే వన్నె తెచ్చారు. ఎందుకంటే ఆయనలో మూడు నాలుగు అంశాలు గమనించాను. ఎప్పుడూ కూడా తనకు తెలిసిన అభిప్రాయాలు గాసి, ఉద్దేశాలను గాసి ముక్కునూటిగా, నిర్మోహమాటంగా తన అభిప్రాయం తెలియజెప్పే ధైర్యవంతుడు, ధీశాలి, ఏదైనా ఆయన ప్రవర్తన అలాగే ఉంటుంది. ఎందుకంటే తనను నమ్మకొన్న కార్యకర్తలకు గాసి, ప్రజలకు గాసి న్యాయం చేయాలనే ఆలోచన, తపన, ఉద్దేశం అణువణువునా ఆయనలో ఉన్నాయి. అందుకే మొన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వృద్ధులు, వికలాంగులు, వితంతువులను పిలిపించి పెద్ద సభ ఏర్పాటుచేసి వారందరికీ అదనంగా పింఛను మంజూరు వత్రాలు ఇప్పించి, వారందరితో తాను కూడా సహపంక్తి భోజనం చేశారంటే ఆయనకు కార్యకర్తల పట్ల, ప్రజలపట్ల ఎంత జవాబుదారీతనం, బాధ్యత, అభిమానం ఉందో దీనికంటే పెద్ద నిదర్శనం అవసరం లేదు. ఎందుకంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసినపుడు కూడా నంద్యాల, ఆళ్లగడ్డ నియోజకవర్గాలను అభివృద్ధి చేయాలని చెప్పడం చూస్తే ఆయనకు ప్రజలపట్ల ఎంత చిత్తశుద్ధి ఉందో దీనిని బట్టి మరొకసారి అర్థం చేసుకోవచ్చు. అన్నింటిని మించి ఆయనలో మానవత్వం పరిమళిస్తుంది. తన సోదరులు మరణించిన తరువాత వారి పిల్లలకు తండ్రి లేకపోయినా వారి ఆలనా పాలనా చూసుకుంటూ పెద్ద దిక్కుగా నిలిచారంటే, వారి సంస్కృతి సంప్రదాయాలను మనమందరం అభినందించాలి. ఉమ్మడి కుటుంబానికి తానొక్కడే అన్ని విధాలుగా ఆదుకుంటున్నారు. అంతేకాకుండా శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డిగారితో వారి అనుబంధం విడదీయరానిది. శోభా నాగిరెడ్డిగారి మరణం తర్వాత నాగిరెడ్డిగారు మనోధైర్యం కోల్పోయారని అనుకుంటున్నాను. ఎప్పుడూ బాధపడుతుండేవారు. వారు చనిపోక ముందు కూడా వారు తన కుమార్తెతో మాట్లాడిన మాటలను బట్టి అర్థమవుతుంది. శోభానాగిరెడ్డిగారు చాలా అండగా ఉంటారు కాబట్టి వారి అండ ప్రస్తుతం లేకపోవడం ఆయన జీవితంలో తీరని లోటుగా భావించారు. ఆయన మరణానికి ప్రతి ఒక్కరూ శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు. మనం ఈ సందర్భంగా ఒకటి గుర్తుపెట్టుకోవాలి. మన భారతదేశంలో సంస్కృతి సంప్రదాయాలు మహోన్నతమైనవి, మహోత్కృష్టమైనవి. ఎందుకంటే ఈ సభలో ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకులు, వారి పార్టీ సభ్యులు పాల్గొని సంతాపం వ్యక్తం చేసి ఉంటే బాగుండేది. నాకు తెలిసి, నా 22 ఏళ్ల రాజకీయ జీవితంలోనే కాక, భారతదేశ చరిత్రలో ఏ శాసనసభలో కూడా ఆయా చట్టసభల సభ్యులు మరణించినపుడు కూడా మన ప్రధాన ప్రతిపక్షం ప్రవర్తించిన విధంగా ఏ రాష్ట్రంలోని ప్రతిపక్షం కూడా ప్రవర్తించి ఉండదని నేను ఊహిస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఒక శాసనసభ్యుడు చనిపోతే వారి కుటుంబానికి ధైర్యం, స్థైర్యం చెప్పడం, సంతాపం వ్యక్తం చేయడం ఆనవాయితీ, సంప్రదాయం. ఈరోజు శాసనసభ చరిత్రలో ఒక కటి అధ్యాయంగా భావిస్తున్నాను. ఈ సంతాప తీర్మానంలో జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు పాల్గొనకపోవడంవల్ల ఆయన స్థాయి పాతాళానికి దిగజారింది.

కారణమేమంటే ఇటువంటి సమయాలలో ఎంతో హుందాగా వచ్చి ఓదార్పు, సంతాపం వ్యక్తం చేసి ఉంటే వారి విలువ పెరిగేది. జగన్మోహన్రెడ్డిగారి మనస్తత్వం గురించి ఒకసారి తిరిగి చూస్తే వారి నాన్న వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డిగారు చనిపోయినప్పుడు అప్పటి ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు, ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారు వారి ఇంటికి వెళ్లి సంతాపం వ్యక్తం చేయడమే కాకుండా సంతాప తీర్మానం శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు కూడా వారు మాట్లాడారు. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డిగారు ఇంతకు ముందు వారి పార్టీలో ఉన్నారు. జగన్మోహన్రెడ్డిగారు జైలులో ఉన్నప్పుడు నాగిరెడ్డిగారు, శోభానాగిరెడ్డిగారు పార్టీ కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు, జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి అండగా నిలిచారు. ఆ మాత్రం కృతజ్ఞత, మానవత్వం ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకునికి లేదు. వారి చర్యలు ఫ్యాక్షనిజం మెంటాలిటీ, శాడిజం మెంటాలిటీ. అది సరైనది కాదు. ఎందుకంటే వారి నాయన చనిపోయినప్పుడు కూడా సంప్రదాయాలను మరచిపోయి సంతకాల సేకరణ చేశారంటే ఇటువంటి వ్యక్తి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు ఏవిధంగా సహాయం చేయగలడో ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రజలందరూ గమనించాలి. ఇది చాలా అన్యాయం. ప్రధాన ప్రతిపక్షపార్టీ నాయకుడు ఇటువంటి సందర్భాలలో సంతాపం వ్యక్తం చేయాలి కానీ చేయలేకపోయారు. భవిష్యత్తులో రాష్ట్ర ప్రజలు దానిపై తీర్పు చెబుతారు. అఖిలేయ, మౌనిక, జగత్విఖ్యాతరెడ్డిలను ముఖ్యమంత్రిగారు కలిసి వారికి ధైర్యం, స్థైర్యం కల్పించారు. ఈ దుఃఖాన్ని ఎదుర్కొనే శక్తి భగవంతుడు ఆ కుటుంబసభ్యులకు ప్రసాదించాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను. శాసనసభ, తెలుగుదేశం పార్టీ మొత్తం వారి కుటుంబానికి అండగా ఉంటుందని చెబుతూ భగవంతుడు కూడా మున్ముందు ఆ కుటుంబానికి మరింత ధైర్యాన్ని ఇవ్వాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జలీల్ ఖాన్ (విజయవాడ వశ్యమం): అధ్యక్షా, మన మిత్రుడు, నాకు ఎంతో సన్నిహితుడు ఈరోజు మన మధ్య లేకపోవడం చాలా బాధగా ఉంది. గతంలో నేనూ, శోభానాగిరెడ్డిగారు తెలుగుదేశం పార్టీలో ఉన్నప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు మా ఇద్దరికీ ప్రకాశం జిల్లా పార్టీ ఇన్‌ఛార్జి బాధ్యతలు అప్పగించడం జరిగింది. మన రాష్ట్ర ప్రజలే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలలోని ప్రజలు కూడా నాగిరెడ్డిగారి మృతిపట్ల తీవ్ర ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. చెల్లెలు అఖిలేయ గానీ, వారి చెల్లెలు గానీ తండ్రి మృతదేహాన్ని చివరి నిమిషం వరకు ముద్దులు పెట్టుకుంటూ చాలా ఆవేదన చెందారు.

11.10 am

విజయవాడలో బాటు రాష్ట్రమే కాకుండా, భారతదేశంలోని ప్రతీ ఒక్కరూ, ప్రతీ ఇంట్లో కన్నీరు కార్చే పరిస్థితి చూశారు. భూమా నాగిరెడ్డిగారు ఈరోజు లేకపోవడం వలన రాజకీయాలకే నష్టం జరిగింది. ఆయన ఎంత గొప్ప నాయకుడంటే వారం క్రితం నన్ను కలిసినప్పుడు ఆయన “మా నంద్యాలలో చాలా పేదరికం ఉంది. ముస్లిం మైనారిటీల ఇళ్లు ఒకసారి చూస్తే నడుము దాకా వంగి లోపలకు వెళ్లాల్సిన పరిస్థితుల్లో ఇళ్లున్నాయి. నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని పదే పదే హౌసింగ్ గురించి అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చేస్తామన్నారు, ఒకసారి మా నియోజకవర్గానికి

రండి" అని నన్ను ఆహ్వానించడం జరిగింది. అధ్యక్షా, సభలోకి వచ్చాక నేను చూశాను. ఈ రాష్ట్రానికి జగన్మోహన్ రెడ్డి ఒక పీడకలగా తయారయ్యారు. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు చనిపోయినప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు హైదరాబాద్ నుంచి తిరువతి వెళ్లి, తిరువతి నుంచి వేమవల్లికి వెళ్లి, ట్రాఫిక్ వలన ఇడువలపాయకు వెళ్లలేకపోయారు. ప్రతివక్ష పార్టీ లీడర్ గా ఉండి బాధ్యత, అనుభవం కలిగిన నాయకుడిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఆ రకంగా ప్రవర్తిస్తే, ఇక్కడ సభ జరుగుతుంటే వక్కనే గదిలో కూర్చుని రాకుండా ఉండటం చాలా బాధాకరం, ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. రాష్ట్రంలో ఉన్న 5 కోట్ల ప్రజాసీక దీనిని చూస్తున్నారు. ఎంత శత్రువైనా చావు జరిగినప్పుడు శత్రువులింటికి వెళ్లి మనం పలకరిస్తాం. రాష్ట్రంలో ఒక శక్తివంతమైన, ఒక మంచి నాయకుడిని కోల్పోయామని బాధపడి, ఆవేదన చెందుతుంటే ఆయన వారి గదిలో కూర్చుని వారి ఫాలోయర్స్ తో నవ్వుకుంటూ మాట్లాడుతూ, ఛలోక్తులు వేస్తున్నారు. మానసిక వ్యధతో చనిపోయారని ఒక ఎంఎల్ఎ చెబుతున్నారు. భూమా నాగిరెడ్డి గారే కాదు, వైఎస్ఆర్ పార్టీ నుంచి తెలుగుదేశం పార్టీలోకి వచ్చిన మా అందరికీ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి వలన ఇప్పటికీ తలకాయ నొప్పి పోలేదు. ఆయన వలన మానసికంగా మాకు బాధ పోలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఓకె...ఓకె... స్టీప్....

శ్రీ జలీల్ ఖాన్: అధ్యక్షా, ఇది చాలా బాధాకరం. ఉర్దూ భాషలో చెప్పాలంటే ఆయన మనిషి రూపంలో ఉన్నారు గానీ సైతాన్ అని నాకనిపిస్తోంది.

MR.SPEAKER: Ok, Please confine to subject.

శ్రీ జలీల్ ఖాన్: ఒక మనిషి చనిపోయినప్పుడు, పైగా దగ్గరి బంధువైనా కూడా ఆయన సంతాప తీర్మానానికి రాకపోవడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. వారి కుటుంబానికి నా వూర్తి సానుభూతిని తెలియచేస్తూ.. చెల్లెమ్మ అఖిప్రియకు గానీ, వారి చెల్లెలు, తమ్ముడికి మేమందరం అన్నలుగా సభలోని ప్రతీ శాసనసభ్యుడు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులందరూ మీ కుటుంబానికి అండగా ఉంటాము. మీ నాన్నగారు, అమ్మ గారి పేరును ముందుకు తీసుకు వెళ్లాలని కోరుకుంటూ, భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.SPEAKER: Gollapalli Surya Rao garu.... please conclude in one minute.

శ్రీ గొల్లపల్లి సూర్యారావు (రాజ్ కుల): స్పీకర్ సర్, నిన్నటి వరకూ మనతో కలిసిమెలసి జీవించిన ఒక గొప్ప అనుభవం కలిగిన రాజకీయ నాయకుడిగా, నిబద్ధత కలిగిన ప్రజా నాయకుడిగా పేరొందిన భూమా నాగిరెడ్డి గారి యొక్క మరణం గురించి మనం శాసనసభలో మాట్లాడుకోవలసిన పరిస్థితులు వస్తాయని మనమెవరం ఊహించలేదు. ఆయన పెద్ద వయస్సు ఉన్నటు వంటి వ్యక్తి కాదు. వ్యక్తిగత కుటుంబ జీవితంలో కొంచెం ఇబ్బందులు, నిరాశలున్నా బిడ్డల భవిష్యత్తు కోసం ఆదర్శంగా గమ్యం ఉండాలనే ఆలోచనతో నడుస్తున్న గొప్ప కుటుంబ యజమాని భూమా నాగిరెడ్డి గారు. అలాంటి వ్యక్తి యొక్క మరణం గురించి ఈరోజు మాట్లాడుకుంటుంటే వయస్సు రీత్యా గానీ లేదా

మరో విధంగా గానీ ఆయనకు మరణం వస్తుందని ఊహించిన పరిస్థితులు ఎవరికీ లేవు. అలాంటి వ్యక్తి మరణం గురించి మాట్లాడుకుంటుంటే బాధనిపిస్తోంది. ఆయన ఒక గొప్ప నాయకుడు. ఒక సాధారణమైన శాసనసభ్యుడు మరణిస్తే, నిన్న, మొన్న ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి టీవీ ఛానెల్లో.... నాకు తెలిసే ఇంత భారీయెత్తున, ఏకధాటిగా రెండు రోజులుగా అన్ని ప్రచార సాధనాలు వారి మరణం గురించి, వారి జీవితం గురించి చెబుతున్నప్పుడు ప్రజలందరూ విస్తుపోయారు. ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. మనిషి జీవించడం ఒక ఎత్తైతే, మరణించాక ఎంత కాలం జీవిస్తాడనేది కొంత మంది మహానుభావుల గురించి మనం వింటున్నప్పుడు ఆ కోవకు చెందిన వ్యక్తిగా నాగిరెడ్డిగారి జీవితాన్ని మనం విశ్లేషించుకోవచ్చు. ప్రజాదరణ కలిగిన గొప్ప నాయకుడిగా, ముఖ్యంగా ఈ రెండున్నర సంవత్సరాల్లో వారితో ఉన్న అనుబంధం గానీ, వారు ఎదురైనప్పుడు పలుకరించిన సందర్భం గానీ, వారు చూపించిన హావ భావాలు గానీ, వారి మాటల్లో మాధుర్యం గానీ, వారు చూపించిన బాంధవ్యం గానీ గుర్తు చేసుకుంటుంటే చాలా బాధనిపిస్తోంది.

అధ్యక్షా, భూమా నాగిరెడ్డిగారి మావగారూ, నేను కలిసి శాసనసభ్యులుగా పనిచేశాం. భూమా నాగిరెడ్డిగారి ఫ్యామిలీకి, ఎస్సీ మోహన్ రెడ్డిగారి ఫ్యామిలీకి తెలుగుదేశం పార్టీతో, రాజకీయ వ్యవస్థలో ఉన్న విడదీయలేని అనుబంధాన్ని బహుశా భగవంతుడు నిర్మించారేమోనని నేను అనుకుంటున్నాను. నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు, వారి కుమారుడు లోకేష్ బాబుగారు, నాగిరెడ్డిగారి భౌతిక కాయాన్ని సందర్శించారు. కుటుంబ విలువలు, మానవ సంబంధాల గురించి నేను ఎక్కువ ఆలోచిస్తూ ఉంటాను. చిన్న స్థాయి నుంచి వచ్చాను. ఈ విధంగా అనుకోకుండా ఏమైనా జరిగినప్పుడు ఈ జీవితంలోని పరమాత్మత ఏ విధంగా ముందుకు తీసుకువెళితే బాగుంటుందనే ఆలోచనను నేను అప్పుడప్పుడూ చేస్తుంటాను. భూమా నాగిరెడ్డిగారు గానీ, ఆనాటి పెద్దలు ఎస్సీ నుబ్బారెడ్డిగారు గానీ, ఎస్సీ మోహన్ రెడ్డి గారు గానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారితో, తెలుగుదేశం పార్టీతో వారికున్న అనుబంధం, పూర్వజన్మలో ఉన్న అనుబంధమే నేడు ఉందని నేను తలస్తుంటాను.

అధ్యక్షా, గతంలో మనం ఈ శాసనసభలో చాలా మంది సభ్యుల మరణం సందర్భంలో సంతాపాలు వ్యక్తం చేసిన సందర్భాలున్నాయి. కానీ ఈరోజు ఈ సభలో భూమా నాగిరెడ్డి గారి పేరును స్మరిస్తూ ఆ నామాన్ని ఉచ్చరిస్తూ సభను నిర్వహించుకుంటున్నాం తప్ప ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఏ బిజినెస్ లేకుండా బహుశా నాకు తెలిసే ఇదే మొట్టమొదటి సందర్భమేమో అని నేననుకుంటున్నాను. ఆయన గొప్ప మానవతావాది, మానవ విలువలు తెలిసిన వ్యక్తి. ఈ శాసనసభ కేవలం ఈ రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కోసం, రాష్ట్ర ప్రజల భవిష్యత్తు కోసం, రాష్ట్రంలో ఉన్న అభివృద్ధి, సంక్షేమం కోసమే కాదు, ఇంకా మానవ సంబంధ విలువలు మెరుగు పరచుకునే విధంగా మానవ విలువలను కూడా ఇలాంటి సందర్భంలో ఈ సభ ద్వారా చూపించవచ్చనే ఒక గొప్ప మార్గాన్ని తిరిగి ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు మన ముఖ్యమంత్రి గారు చూపిస్తున్నారు. మనకు మరణం సహజం. ఆ మరణం ఏ రూపంలో వస్తుంది, ఎప్పుడు వస్తుందనేది ఎవరికీ తెలియదు.

MR.SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ గొల్లవల్లి సూర్యారావు: నాగిరెడ్డి గారి మరణం గురించి మనం మాట్లాడుకోవడం అణువణువునా బాధనిపిస్తున్నప్పటికీ మానవ సంబంధాలు, మానవ విలువలు, కుటుంబ బాంధవ్యాలు రాజకీయ వ్యవస్థను, ప్రభుత్వాన్ని నడిపిస్తున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రి గారిని చూస్తున్నప్పుడు యావత్తు తెలుగు జాతి గర్వపడుతున్నది. ప్రతిపక్షానికి, ప్రతిపక్ష సభ్యులకు కనీసం ఛార్జ్ షీట్ కూడా లేదు, క్షమాగుణం లేదు, కనీసం మానవ విలువలు, మానవ ధర్మమనేది కూడా పాటించడం లేదు. ఈ రాజకీయాలు గానీ, మనిషి జీవితం గానీ శాశ్వతం కాదు.

11.20AM

ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో వాళ్లు చూపించిన ఈ భయానకమైన, మానవ విలువలకు భిన్నమైన, ఒక మృగప్రాయమైన, వికృతమైన జీవన విధానానికి నాంది పలుతున్న ధోరణి, ఇవాళ ప్రతిపక్షం నుంచి చూస్తున్నప్పుడు మనందరం సిగ్గుపడాలో లేక బాధపడాలో అర్థం కావడం లేదు. నేను ఒకసారి న్యూస్ పేపర్ లో చదివాను. వాళ్లందరూ గవర్నర్ గారి దగ్గరకు వెళ్లి రాజకీయాల్లో అటు నుంచి ఇటు నుండి వచ్చిన వారికి మంత్రి పదవులు ఇవ్వొద్దని ప్రకటన చేశారు. గవర్నర్ గారి దగ్గర ఒక స్టేట్ మెంటు ఇచ్చినట్లు నేను పేపర్ లో చదివాను. అంటే ఈ ప్రతిపక్ష నాయకుడుగానీ, ప్రతిపక్ష సభ్యులుగానీ మనుషుల మీద ఎంత కక్ష సాధిస్తారో అనే దానికి ఇదొక ఉదాహరణగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ నుంచి కూడా అనేక సందర్భాల్లో భూమా నాగిరెడ్డి గారు మాట్లాడినప్పుడు ఎప్పుడూ కూడా ఒక అన్ పార్లమెంటరీ వర్డ్ ఆయన నోటి వెలువడలేదు. ఆయన మొకంలోగానీ, హవాభావాల్లో గానీ ఎటువంటి ఎమోషన్స్ ని మనం చూడలేదు. అలాంటి గొప్ప నాయకుడు ఈ సభకు, ఈ రాష్ట్రానికి అవసరం. ఇవాళ రాష్ట్రాన్ని ఒక ఛాలెంజ్ తో ముందుకు నడిపిస్తున్న ఇతను, అలాంటి మహానుభావులందరూ, పెద్దలందరూ ముఖ్యమంత్రిగారికి చేయూతగా నిలబడటమే వారిలో ఉన్న గొప్ప నిబద్ధతను, వారు ఏ సందర్భంలో ఏ పరిస్థితుల్లో ఈ ప్రజాజీవితంలోకి వచ్చారో మనకు సులభంగా అర్థమవుతుంది. అలాంటి మహానుభావుల పట్ల ఆ ప్రతిపక్ష నాయకుడు, వారి సభ్యులు వ్యవహరిస్తున్న తీరు విషయంలో ఇవాళ మనమందరం సిగ్గుపడే పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి. ఏదేమైనా, భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఒక గొప్ప నాయకుడు, వారు సోదరుణ్ణి కూడా కోల్పోయారు, అదే విధంగా వారికి ముగ్గురు బిడ్డలు ఉన్నారు. ఆ బిడ్డలకు నిన్న మన ముఖ్యమంత్రిగారు అదేవిధంగా మన యువ నాయకులు లోకేష్ బాబుగారు ఇచ్చిన ఆ బరోసా, వాళ్లందరికీ చాలా ఆనందాన్ని, సంతోషాన్నిచ్చింది. ఎందుకంటే ఎవరి జీవితాలు ఎలా వెళ్లతాయో తెలియదు. కానీ అందరినీ కుటుంబ సెంటిమెంటుతో నడిపిస్తున్న తెలుగుదేశం పార్టీ అధినేత లేక మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు, నాగిరెడ్డి గారి మరణం ద్వారా ఆ కుటుంబానికి, ఆ బిడ్డలకు ఇచ్చిన ఆ బరోసా ఇవాళ లక్షలాది మందికి ఊరటనిచ్చే విధంగా, కష్టాల్లోనూ నిబద్ధతతో పని చేసే నాయకులకు ఎప్పుడూ ఈ మానవ సమాజంలో గౌరవం ఉంటుంది, విలువలు ఉంటాయి అనే ఒక ఆత్మ విశ్వాసాన్ని, ఒక ఆత్మ ధైర్యాన్ని మనలో తీసుకొచ్చిన, మన ముఖ్యమంత్రి గారిని అభినందించడం కాదుగానీ, ఆయన చూపించిన ఆ మానవత్వాన్ని, ఆ మానవ ధర్మాన్ని, ఇవాళ వారి కుటుంబం పట్ల చూపించిన మాట కోసం నేను అన్నాను, పీల్చిద్దరి మధ్యనూ తెలుగుదేశం పార్టీకి, భూమా వారి కుటుంబానికి

లేక ఎస్వి సుబ్బారెడ్డి గారి కుటుంబానికి మధ్య ఉన్న ఈ బాంధవ్యం ఇది బహుశా భగవంతుడే నిర్ణయించిన ఒక బాంధవ్యంగా, ఆ బాంధవ్య నిర్వహణలో ఆ బిడ్డల యొక్క భవిష్యత్తు కోసం ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యేకమైన మాట చెప్పడం, ఆ భగవంతుడు, ఆ వరమేశ్వరుడు, ఆ బిడ్డలకు తండ్రిలేడు, తల్లి లేదు, నాకు ఎవ్వరూ లేరనే మాట సహజంగా అనుకొంటున్నప్పటికీ, నాకొక పెద్ద అండగా ప్రజల వక్షాన నిలబడిన తెలుగుదేశం పార్టీ అధినేత నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు మాకు ఉన్నారు, ఒక ఆత్మయ తండ్రి అనే ఒక ఆలోచనతో ఆ బిడ్డలు బ్రతకాలని, మరణించిన, మనలో లేనటువంటి గొప్ప నాయకుడిగా పేరొందిన భూమా నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మ, ఆ వరలోకంలో శాతించాలని మనస్ఫూర్తిగా నివాళర్పించుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జ్యోతుల నెహ్రూ (జగ్గంపేట): అధ్యక్షా, ఈ నూతన శాసనసభలో సోదరుడు, దివంగతుడు భూమా నాగిరెడ్డి గారి సంతాప తీర్మానం మీద మాట్లాడటం దురదృష్టం. ఆయనతో సుమారు మూడు దశాబ్దాల అనుబంధం ఉన్న వ్యక్తులు ఈ శాసనసభలో ఎక్కువగా ఉన్నారు, అందులో నేను ఒకణ్ణి. ఆయన ఎప్పుడూ ఒక నిబద్ధతతో కూడుకున్న రాజకీయాలను చేస్తూ, తనకంటూ ఒక కొత్త వరవడిని, గుర్తింపును తెచ్చుకున్న రాజకీయాలను ఈ రాష్ట్రంలో సాగించిన వ్యక్తి, అటువంటి వ్యక్తి అకాల మరణం చెందటమనేది ఈ రాష్ట్ర రాజకీయాలకే చాలా నష్టం. అంతేకాకుండా ఆ కుటుంబానికి కూడా తీరని లోటు. రాజకీయ నేపథ్యం ఉన్న ఆ కుటుంబంలో, వారు సోదరుణ్ణి కోల్పోయి, ఆ సోదరుడి స్థానంలో భూమా నాగిరెడ్డి గారు రాజకీయంగా రావడం ఒక దురుదృష్టమైతే, ఈయన ఈరోజు అకాల మరణం చెందడం, ఆ రాజకీయ నేపథ్యం ఉన్న కుటుంబానికి యావత్ రాష్ట్రం అండదండలను అందించాల్సిన అవసరం ఉంది. అది గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇందాక సంతాప తీర్మానంలో మాట్లాడుతూ ఆ విధమైన నమ్మకాన్ని కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు. అంతేకాకుండా నాగిరెడ్డి గారు చనిపోవడం ఒక దురదృష్టమైతే, ఆ దురదృష్టానికి ఈరోజును దుర్దినంగా కూడా మనం భావించాల్సిన పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి. ఎందుకంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రమే కాదు, యావత్ భారతదేశమే కర్మభూమి. ఆ కర్మ భూమిలో కష్టంలో ఉన్నప్పుడు ఎంతటి శత్రువునైనా సరే, సానుభూతి వచనాలతో వాళ్లకు మనశ్శాంతి కల్పించే ప్రయత్నాలు చేయడం మానవతా ధర్మం. అటువంటి మానవత్వాన్ని కోల్పోయి, ఈరోజు ఈ శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానానికి ప్రధాన ప్రతిపక్షం హాజరు కాకపోవడమన్నది దురదృష్టకరమైన పరిణామంగా నేను భావిస్తున్నాను. ఇందాక సోదరుడు జిల్లేఖాన్ చెప్పినట్లు, ఆనాటి ప్రతిపక్షనాయకుడు ఈనాటి ముఖ్యమంత్రిగారు ట్రాఫిక్ లో ఇరుక్కొని మరి తన సంతాపాన్ని తెలియజేయడానికి ఆగమేఘాల మీద హైదరాబాదు నుంచి తిరువతి, తిరువతి నుంచి ఇడుపులపాయకు వెళ్లడానికి ప్రయత్నం చేసిన సందర్భాన్ని ఆరోజు మనం పత్రికల్లో మరియు టీవీల్లో చూశాము. అంటే మానవత్వం ఉన్న మనిషి చేయాల్సిన బాధ్యత అది. అటువంటిది ఇవాళ తనతో శాసనసభ్యుడిగా పని చేయడమేకాకుండా, ఈ శాసనసభలో తన రాజకీయ జీవితానికి నాంది పలికిన రోజుల్లో తనకు ఒత్తానుగా ఉండి ఎంతో ఉపయోగపడిన, రాజకీయ పరిణతి చెందడానికి

అంతోఇంతో ఉపయోగపడిన ఒక వ్యక్తి అకాల మరణం చెందితే, వారికి సంతాపాన్ని తెలియజేయడానికి కూడా నోచుకోనటువంటి పరిస్థితులు ఇక్కడ ఉన్నాయంటే ఇదొక దుర్ఘినంగానే భావించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆయన చేసిన ఆ చర్య వల్ల, మీకు విన్నవించుకోవడానికి అవకాశం కలిగింది. మేము ఆయన్ను విభేదించి బయటకు రావడానికి గల కారణం, ఈ టైమ్ ఆఫ్ సేచరే అని చెప్పక తప్పడం లేదు. సందర్భం కాకపోయినా, ఆయన యొక్క ఏక నాయకత్వం, ఏకపక్ష నిర్ణయం, అది నియంతృత్వపాతకడలకే పోతుంది. ఆ నిర్ణయంతోనే ఇవాళ ఇక్కడకు రాలేకపోయాడని అనుకుంటున్నాను. ఒక పక్క నాగిరెడ్డి గారి కుటుంబానికి నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ, ఇంకొక పక్క నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మ ఈ శాసనసభలో నిస్వార్థంగా, నిష్కల్మషంగా మనం చేసిన ఈ ప్రగాఢ సానుభూతిని మనం వ్యక్తం చేసిన పరిస్థితుల వల్ల, ఆయన ఆత్మకు శాంతి కలుగుతుందని విశ్వసిస్తూ, ఆ విధంగా శాంతి కలుగడానికి గల కారణమేమంటే, నటనతో కూడుకున్న ఓదార్పులను ప్రామాణికంగా పెట్టుకొని రాజకీయాలను చేస్తున్న వ్యక్తి, సానుభూతి వచనాలను ఇక్కడ పలుకునటువంటి సందర్భంలో నాగిరెడ్డిగారి ఆత్మకు నిజంగా శాంతి చేకూరుతుందని తెలియజేస్తూ ఈ అవకాశమిచ్చిన మీకు నా ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

11.30 a.m.

శ్రీమతి ఉప్పలేటి కల్పన (పామర్రు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ఈరోజున కర్నూలు జిల్లాలోని నంద్యాల నియోజకవర్గ శాసనసభ్యులు కీర్తిశేషులు శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డిగారు మన మధ్య లేకపోవడం, అకాల మరణం చెందడమనే విషయం నాకు చాలా బాధాకరమనిపిస్తోంది. ఆయన్ను ఒక సోదరుడిగా మేమంతా కూడా భావిస్తుండేవాళ్లం. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డిగారితో నాకు పరిచయం తక్కువైనప్పటికీ కూడా వారి నతీమణి శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డి గారితో నాకు బాగా పరిచయం. శ్రీమతి భూమా శోభా నాగిరెడ్డి గారు గతంలో రెండు సంవత్సరాల పాటు తెలుగు దేశం పార్టీలో ఉన్న కాలంలో ప్రకాశం జిల్లాకు ఆమె ప్రధాన కార్యదర్శిగా, నేను కార్యనిర్వాహక కార్యదర్శిగా, జిల్లా ఇంచార్జ్‌లుగా వ్యవహరించడం జరిగింది. ఆ సమయంలో భార్యభర్తలిద్దరూ రాజకీయాల్లో ఉంటే పరిస్థితులు ఎలా ఉంటాయనే విషయాలను మేం ఎప్పుడూ చర్చించుకుంటూ ఉండేవాళ్లం. భూమా నాగిరెడ్డిగారి గురించి మేం ఒకటే అనుకుంటూ ఉండేవాళ్లం. ఆయనొక ఆదర్శప్రాయమైన రాజకీయాలు చేయడం మాత్రమే గాకుండా స్ఫూర్తిదాయకమైన రాజకీయాలను కూడా వారు నిర్వహించారు. ఆయన మా అందరికీ కూడా స్ఫూర్తి ప్రధాత. ఎందుకంటే, ఆయన రాజకీయాల్లో తన భార్యను ఎంతో ప్రోత్సహించి తనతో పాటు అతి చిన్న వయస్సులోనే భార్యభర్తలిద్దరు కూడా సుధీర్ఘమైన రాజకీయ చరిత్ర ఉన్న దంపతులు. ఆ దంపతులిద్దరూ కూడా మాకు ఆదర్శమనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఆ సమయంలో నేను శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డి గారిని ఎప్పుడూ ఒకమాట అడిగేదాన్ని. రాజకీయాల్లో భార్యభర్తలిద్దరూ ఉంటే పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందని అడిగితే, ఆమె చెప్పిన విషయమేమిటంటే, “ప్రతి నిత్యం నేను కార్యక్రమాలను చూసుకుని ఇంటికి వెళ్తూ ఉంటే, ఆయన కార్యక్రమాలను చూసుకోవడానికి గానూ ఇంటి నుంచి బయటకు వెళ్తు ఉండేవాళ్లు, ఎక్కువ సమయం బయటే గడిపేవాళ్లం, కలిసి ఉండటానికి చాలా తక్కువ సమయం

మాకు లభించేదనే" విషయాన్ని ఆమె చెబుతూ ఉండేవారు. ఈరోజున శ్రీమతి భూమా శోభా నాగిరెడ్డి గారు గాసి, శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారు గాసి వారి రాజకీయ జీవితంలో ఎంతో మంది పేద ప్రజలకు నిత్యం సేవ చేయడమనేది జరిగింది. మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా ప్రక్కనున్న తెలుగు రాష్ట్రమైన తెలంగాణ రాష్ట్రం నుంచి కూడా శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి అకాల మృతి వల్ల చాలా మంది రాజకీయ ప్రముఖులు తమ ప్రగాఢ సానుభూతిని వ్యక్తపర్చడం జరుగుతోంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ కె.చంద్రశేఖరరావు గారు భూమా నాగిరెడ్డి గారి అంత్యక్రియలకు హాజరుకాలేకపోయినప్పటికీ కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉప ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారిని, శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి మృతికి గానూ నివాళులర్పించడానికి పంపించడం జరిగింది. యావత్ తెలుగు రాష్ట్రాల ప్రజలు నిన్న భూమా నాగిరెడ్డి గారి మరణ వార్త విన్న తరువాత దిగ్భ్రాంతికి గురికావడం జరిగింది. ఇంత చిన్న వయసులోనే భార్యభర్తలిద్దరూ రాజకీయాల్లో ఉంటూ మరణించడమనేది దురదృష్టకరం. శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డి గారు శాసనసభ్యులుగా ఉంటూ, ఎన్నికల సందర్భంలో ప్రచారంలో ఉన్నప్పుడు జరిగిన రోడ్డు ప్రమాదంలో మరణించడం, భూమా నాగిరెడ్డి గారు అకాల మృతి చెందడం బాధాకరం. వారి జీవితాన్ని రాజకీయాలకే అంకితం చేసిన వ్యక్తులుగా మనం చెప్పుకోవచ్చు. రాజకీయానికే వారిరువురి జీవితాలు అంతం అయిపోవడం, రాజకీయాలకే వారి జీవితాన్ని అంకితం చేసిన పరిస్థితిని మనం ప్రస్తుతం చూస్తున్నాం. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మాకు బాధ కల్గించిన విషయం ఒకటి ఉంది. భూమా నాగిరెడ్డిగారి మృతి వల్ల సంతాపాన్ని తెలియజేయడానికి, ఈ సంతాప ప్రతిపాదన సందర్భంగా ప్రతివక్షనాయకుడు మాట్లాడటానికి సభలో లేకపోవడం దురదృష్టకరం. ఇంతకు ముందు పెద్దలు చెప్పినట్టుగా గతంలో శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు ప్రతివక్షనాయకుడిగా ఉన్న కాలంలో ఆనాడు డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటూ అకాల మృతిచెందిన సమయంలో ఆయన పార్థివదేహాన్ని చూసేందుకు గానూ ఆఘమేఘాల మీద వెళ్లడం జరిగింది. వారు బ్రాఫిక్లో ఇరుక్కుపోయినప్పటికీ కూడా, వెళ్లాలని ఆయనలో ఉన్న తపన, ఆయనలో ఉన్న మానవతా దృక్పథం ఏమిటనేది మనకు అర్థమవుతూ ఉంది. ఆయన పెద్దమనస్సుకు, ఆయన సంస్కారానికి ఇది నిదర్శనం. అదే విధంగా ఈరోజు ప్రతివక్షపార్టీ నాయకుడి ఆచార, వ్యవహారాలు నచ్చక ఆయనతో డిఫర్ అయి తెలుగు దేశం పార్టీలో చేరిన శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డిగారి అకాల మృతి వల్ల గాసి, సభలో సంతాప ప్రతిపాదన సందర్భంగా గాసి, అధికార పార్టీకి సహకరించడంపాడమనేది, తన సంతాపాన్ని తెలియజేయకపోవడమనేది ఆయన కుసంస్కారానికి నిదర్శనమని మేమంతా భావిస్తున్నాం. ఇలాంటి దుస్సంప్రదాయానికి ఆయన శ్రీకారం చుట్టినట్టైంది. రాష్ట్ర ప్రజలందరూ ఆ విషయాన్ని గమనిస్తున్నారు. ఇలాంటి దుస్సంప్రదాయాలకు ఫుల్స్టాప్ పెట్టాల్సిన అవసరముంది. అలాంటి సంద్రాయాలను ఆరంభిస్తున్న గౌరవ ప్రతివక్షనాయకుడితో ఉన్న మేమంతా డిఫర్ కావడం జరిగిందనే విషయాన్ని ఈరోజున మేం తెలియజేస్తున్నాం. రాష్ట్రానికి పెద్ద కొడుకుగా ఉంటానని చెప్పి ఆ రోజున ఎన్నికల ముందు ప్రజలకు హామీ ఇచ్చిన శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు ఆ తరువాత అనేక సంఘటనల్లో ఆయన వ్యవహరించిన తీరు, అదే విధంగా నిన్న మరణించిన శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి కుటుంబానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చిన భరోసా

చూస్తే, నిజంగానే శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు రాష్ట్రముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడే కాదు, ప్రతివక్షానాయకుడిగా ఉన్న సమయంలో కూడా శాసనసభ్యుడవరైనా మృతి చెందినప్పుడు వారి కుటుంబానికి ఆయన భరోసా కల్పించేవారు. ఇబ్బందులు వడే కుటుంబానికి ఆయనే ఒక భరోసా కల్పించే వ్యక్తిగా మనమంతా వారిని అభివర్ణించక తప్పదు. ప్రతి ఒక్కరికీ భరోసా కల్పిస్తూ, అందరినీ కుటుంబ సభ్యులుగా శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు భావిస్తూ, రాష్ట్ర ప్రజలకు అదే విధంగా శాసనసభ్యుల కుటుంబ సభ్యుల యొక్క మంచి చెడ్డలను చూస్తూ అన్ని విధాలుగా వాళ్లను ఆదుకుంటున్నారని తెలియజేస్తూ, వారి పెద్ద మనస్సుకు ఒకసారి మీ ద్వారా నేను అభినందనలను తెలియజేస్తూ, శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి పెద్ద కూతురైన అఖిలప్రియ, మరొక కూతురు నాగమౌనిక మరియు కుమారుడు గార్లకు తల్లి, తండ్రి లేకపోయినప్పటికీ కూడా ఏ మాత్రం చింతించక తండ్రిలాగా తాను అండగా ఉంటానని భరోసా ఇచ్చినటువంటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, అదే విధంగా మేమంతా భూమా నాగిరెడ్డిగారి కుటుంబానికి అన్ని విధాలుగా సహాయసహకారాలు అందించే విషయంలో అండగా ఉంటామనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటూ భూమా నాగిరెడ్డిగారి కుటుంబానికి నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ, శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి గారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ఆ భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి భూమా అఖిలప్రియ (ఆళ్లగడ్డ): అధ్యక్షా, మన అసెంబ్లీ, ఈ కొత్త అసెంబ్లీకి వచ్చి ప్రజా సమస్యల గురించి ఎప్పుడప్పుడు మాట్లాడాలా అని ఎప్పటి నుంచో నేను అనుకుంటూ ఉన్నాను. కానీ, మొదటిసారి ఈ కొత్త అసెంబ్లీలో ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మా నాన్న గారి గురించి మాట్లాడతానని నేను ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. భూమా నాగిరెడ్డి గారు జన్మించినప్పటి నుంచి ఎప్పుడూ ఏదో ఒక సమస్య ఎదురౌతూనే ఉండేది. చిన్న వయసులోనే మా నాన్నగారు తన తల్లిని, తండ్రిని కోల్పోయారు. ఆ తరువాత మెల్లిమెల్లిగా పాలిటిక్స్ లోకి వస్తూ వస్తూ ఒక్కో బ్రదర్ నూ కోల్పోతూ వచ్చారు. రాజకీయాల్లోకి వచ్చిన నాలుగు సంవత్సరాల్లోనేమా నాన్నగారి ముగ్గురు అన్నలు మరణించడం జరిగింది. ఆ సందర్భంలోనే మా కుటుంబ సభ్యులుగా ఉంటోన్న వేరే వాళ్లు వచ్చి “ఆస్తిపాస్తులను పంచేయమని” మా నాన్న గారితో చెప్పినప్పుడు “ఆస్తి కావాలంటే మీరు తీసుకోండి, మా అన్న పిల్లల్ని నాకిచ్చేయండి, పిల్లల్ని నేను పెంచుకుంటానని” ఆరోజున మా నాన్న గారు అనడం జరిగింది. ఎప్పుడైతే మా నాన్న గారు ఆ బాధ్యతను తీసుకున్నారో, ఆనాటి నుంచి మా పెదనాన్న పిల్లలందరినీ కూడా మాతో సమానంగా పెంచడం, అందరికీ పెళ్లిళ్లు కూడా చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా ఎటువంటి చిన్న సమస్య వచ్చినప్పటికీ కూడా అందరూ వచ్చి మా కుటుంబంతో కలిసి ఇంట్లోనే ఉండటం జరుగుతోంది. మూడు సంవత్సరాల క్రితం మా తల్లిగారైన శ్రీమతి భూమా శోభానాగిరెడ్డి గారు మరణించిన తరువాత కూడా, అంటే ఉప ఎన్నికల్లో నేను శాసనసభ్యురాలిగా ఎన్నికై మొదటి సారిగా నేను సభలో అడుగుపెట్టినప్పుడు నాకు భయమనేది లేకపోయేది. అందుకు కారణం మా నాన్న గారు ఉన్నారనే ధైర్యం నాలో ఉండేది. నేను మొదటి సారి అసెంబ్లీలో అడుగుపెట్టిన సందర్భంగా మా నాన్నగారు నన్ను చెయ్యి పట్టుకుని

తీసుకువెళ్లి గౌరవ సభ్యులందరికీ, ప్రతి ఒక్కరికీ పరిచయం చేసి, అందరికీ దగ్గర చేయడమనేది జరిగింది. ఇలాంటి రోజు మున్నందు వస్తుందనే విషయాన్ని ముందే ఊహించి మా తండ్రి గారు నన్ను అందరికీ దగ్గర చేశారని నేను భావిస్తున్నాను. మా తండ్రిగారి అబ్బ చనిపోయినప్పుడు కూడా మా తండ్రి గారు ధైర్యంగా ఉన్నారు. ఆ కాలంలో మా ప్రాంతంలో ఫ్యాక్షన్ జరుగుతూ ఉండేది. మా ప్రాంతంలో చాలా గొడవలుండేవి. ఆ కాలంలోనే మా తండ్రిగారి అన్న గారు చనిపోయినప్పుడు కూడా మా తండ్రిగారు చాలా ధైర్యంగా ఉండేవారు. మా తల్లి, తండ్రి ఇరువురూ కలిసి ఎన్ని కష్టాలున్నప్పటికీ కూడా మా కుటుంబాన్ని ఇంతటి స్థాయికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఎప్పుడైతే మా తల్లి గారు మరణించారో ఆనాటి నుంచి మా నాన్న గారు కోలుకోలేకపోయారు. రాజకీయాల్లో బిజీగా ఉంటే మా తల్లి గారి గురించి మా నాన్న గారు త్వరగా మరచిపోతారని మేమంతా భావించాం. కానీ, మా నాన్న గారు బయటికి చాలా ధృఢంగా, ధైర్యంగా, సంతోషంగా ఉన్నా, రోజురాత్రి పూట మా అమ్మ చిత్రపటానికి దండం పెట్టి దీపం వెలిగించనదే మా నాన్నగారు నిద్రించేవారు కాదు. మేం ఎంత ప్రయత్నించినప్పటికీ కూడా మా నాన్న గారు ఆ దెబ్బ నుంచి కోలుకోలేక బయటకు రాలేకపోయారు. ఆ తరువాత మెల్లమెల్లగా మా నాన్న గారి ఆరోగ్యం కూడా పాడైపోతూ వచ్చింది.

11.40 AM

Last one week కూడా నాన్న hospital లో ఉన్నారు. Hospital లో ఉన్నప్పటికీ కూడా ఆయన MLC Elections గురించి ఆలోచించడం జరిగింది. ఎంత చెప్పినా కూడా వినలేదు. ఆఖరుకు హాస్పిటల్‌లో బెడ్ మీద వడుకొని ఆక్సిజన్ మాస్క్ పెట్టుకొని కూడా టెలికాన్ఫరెన్స్ మాట్లాడటం, వినటం జరిగింది. హాస్పిటల్‌లో ఉన్నా కూడా సంధ్యాల హౌసింగ్ వసులు ఎలా సర్వేచేస్తున్నాను, ఏవిధంగా వసులు చేయాలి అని నిద్ర కూడా పోకుండా నాకు చెబుతున్నప్పుడు ఇంతగా ఎందుకు దీని గురించి ఆలోచిస్తున్నాడో నాకు అర్థం కాలేదు. హాస్పిటల్ నుండి డిశ్చార్జ్ అయ్యేటప్పుడు కూడా డాక్టర్స్ ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ మీరు ట్రావెల్ చేయవద్దని నాన్న గారికి చెప్పడం జరిగింది. కాని ఒక్కరోజు నేను వెళ్లి వస్తానని డాక్టరు దగ్గర నుండి అనుమతి తీసుకొని మేము ఎంత చెప్పినా కూడా వినకుండా నాన్నగారు విజయవాడకు వెళ్లడం జరిగింది. ఆయనతోపాటు సంధ్యాలకు సంబంధించిన కౌన్సిలర్స్, ఎంపిటీసీలను కూడా తీసుకొని వెళ్లి వారందరినీ ముఖ్యమంత్రి గారికి కల్పించడం జరిగింది. నేను అనుకోవడం, ఆయన చివరి కోరిక ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేయడం కోసం వెళ్లినట్లు నాకు అనిపించింది. కౌన్సిలర్స్ కు కూడా భరోసా ఉంటుందని వారందరినీ తీసుకొని ముఖ్యమంత్రి గారి వద్దకు వెళ్లం జరిగింది.

అంతటి కమిట్మెంట్‌తో ప్రజల గురించి ఆలోచించే వ్యక్తి నాకు తండ్రి అయినందుకు నేను చాలా గర్వపడుతున్నాను. ఈరోజు సభలో ఇంతమంది పెద్దలు నా తండ్రి గురించి ఇంత గొప్పగా చెబుతుంటే నామీద బాధ్యత మరింత పెరిగింది. ఈరోజు నేను గట్టి నిర్ణయం తీసుకొని ఇక్కడకు రావడం జరిగింది, నన్ను రమ్మని

కూడా ఎవరూ అడగలేదు. కానీ మా నాన్న కాని, మా అమ్మ కాని ఈ పాజిషన్ లో ఉంటే ఇదే పని చేస్తాడని నేను అనుకొని ఇక్కడకు రావడం జరిగింది. తమ్ముడునూ, చెల్లిని నా కుటుంబ సభ్యులకు అప్పజెప్పి నేను ఇక్కడికి రావడం జరిగింది. ఈరోజు నాకున్న బాధ్యత శోభా నాగిరెడ్డి గారు చనిపోయిన తరువాత నాతల్లి ఏదైతే హామీలు ఇచ్చిందో, నా కార్యకర్తలకు అండగా ఉండాలని మెల్లమెల్లగా నేను **step by step** తీసుకుంటూ, ఈరోజు ఆళ్లగడ్డ ప్రజలు నామీద నమ్మకం కలిగించే రోజుల్లో నాన్న బాధ్యత నామీద వడింది. కాని నిన్నటి నుండి ఎక్కడా భయపడటం లేదు. ఎందుకంటే అమ్మనాన్నలు నామీద ఈ బాధ్యతలు పెట్టారంటే నేను తప్పకుండా వాళ్ల **expectation** ప్రకారం పనులు చేయాలని బాధ్యతలు తీసుకుని ఈ సభకు రావడం జరిగింది. ఏదైతే నా తల్లిదండ్రులను తలచుకొని ఏడ్చానో అది నిన్నటి వరకే. నా తల్లిదండ్రులను తలచుకొని నేను ఏడవ కూడదని గట్టి నిర్ణయం తీసుకున్నాను. ఏదైతే నా తల్లిదండ్రులు నంధ్యాలలో ప్రజలకు 10వేల ఇండ్లు కట్టిస్తామని చెప్పారో, రోడ్ వైడనింగ్, సిటీ సమస్య తీరుస్తామని చెప్పారో ఆ పనులన్నీ జరిగిన తరువాత ఆరోజు నేను మనస్ఫూర్తిగా మా నాన్నను తలచుకొని ఏడుస్తాను. సంఘటన జరిగిన తరువాత మొట్టమొదటిగా నేను ఫోన్ చేసింది ముఖ్యమంత్రి గారికి, లోకేష్ బాబు గారికి. ఎందుకంటే నంధ్యాలలో **equipment** సరిగా లేకపోవడం వల్ల, **Air Lift** చేస్తే ఏదైనా అవకాశం ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రిగారితో, లోకేష్ గారితో ఫోన్ చేసినప్పుడు చాలా **break down** అయ్యి ఏడ్చాను. ముఖ్యమంత్రి గారు మీరేమి భయపడకండమ్మా, తప్పకుండా ఏర్పాట్లు చేస్తాను ధైర్యంగా ఉండండి అని చెప్పిన అర్థగంటకు **helicopter** ను మరియు డాక్టర్ల బృందాన్ని సిద్ధం చేసి హైదరాబాద్ కు తీసుకు వెళ్తాం అని అనుకునేసరికి మా దురదృష్టం, నాన్న గారి **condition stable** కాలేదు.

హార్ట్ బీట్ ఆగిపోయింది అని డాక్టర్స్ చెప్పినప్పటికీ మేము డాక్టర్స్ ను ఇంకొక్కసారి ట్రై చేయమని కోరాం, అలా రెండు గంటల సేపు ట్రై చేస్తూనే ఉన్నాం. ఎందుకంటే వంప్/డిగ్గింగ్ చేస్తుంటే హార్ట్ బీట్ వస్తుంది, చెయ్యి తీసేస్తుంటే హార్ట్ బీట్ పోతుంది. కాని అదే హాస్పిటల్ లో ఏ బెడ్ మీద అయితే మా **mother** చనిపోయారో అదే బెడ్ మీద మా **Father** కూడా చనిపోయారు. వారిద్దరూ **Made for each other**. మా అమ్మ చనిపోయిన తరువాత కూడా మూడు సంవత్సరాలు మా నాన్న ఉన్నారంటే అది మా కోసమేమో అనిపిస్తోంది. అమ్మ లేకపోతే ఆయన ఉండలేరు. కానీ ఈరోజు.. నిన్నకూడా రిపార్టరు ఎవరో ఒకతను వచ్చి తల్లి లేరు, తండ్రి లేరు మీరు అనాథలయ్యారు మీకెలా అనిపిస్తుంది అని అడిగినప్పుడు.. కార్యకర్తలు వేలమంది వచ్చారు.. ఎంతోమంది ఏడుస్తున్నారు, ఎక్కడెక్కడనుంచో నేతలందరూ వచ్చి నాకు ధైర్యం చెబుతున్నారు. లోకేష్ గారు ఒకరోజు నంధ్యాలలో ఉన్నారు ముఖ్యమంత్రి గారు ఉదయం నుండి సాయంత్రం వరకు నంధ్యాలలో ఉన్నారు. ఇంతమంది ఇంత భరోసా ఇచ్చినప్పుడు నేను అనాథను కాదని చెప్పడం జరిగింది. నాకు నమ్మకం ఉంది, ఏదైతే ప్రజలకు మా అమ్మ, నాన్న హామీలను ఇచ్చారో, ఆ హామీలను తప్పకుండా నేను నెరవేరుస్తాను. నేను మొదటిసారిగా చిన్నప్పిల్లగా రాజకీయాల్లోకి రావడం జరిగింది, కానీ ఏదైతే మా అమ్మనాన్నలు నాకు ధైర్యం ఇచ్చారో, ఆ ధైర్యంతో నేను ముందడుగు వేయడం జరిగింది. తప్పకుండా ఆ సమస్యలను నెరవేరుస్తానని తమరి ద్వారా ప్రజలందరకూ నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఈరోజు నాకు భరించలేనంత బాధ మనస్సులో ఉన్నప్పటికీ ఆ బాధను కసిగా మార్చి, నేను చేసే కార్యక్రమంలో ప్రజలందరికీ వనులు చేసి మా అమ్మ నాన్నల పేరు ఎప్పటికీ గుర్తుండి పోయేలా వనులు చేస్తానని ఈ సభలో మీ అందరికీ కూడా తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతివక్ష సభ్యులు కూడా మాట్లాడతారని నేనూ **expect** చేశాను, నాతోపాటు రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఒక్కరూ కూడా **expect** చేశారు. ఎందుకంటే ప్రతివక్ష నాయకులు శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు జైలులో ఉన్నప్పుడు మా అమ్మ, మమ్మల్ని వదిలేసి ఆ పార్టీకి సేవ చేసింది. ఇంటికి వచ్చి మా అమ్మ మాకు “సారీ” అనిచెప్పి మమ్మల్ని పట్టుకొని ఏడ్చేది. అదేవిధంగా మా నాన్నగారు వై.ఎస్.ఆర్ కాంగ్రెస్ పార్టీలో పనిచేశారు, ఆ సమయంలో చాలా కమెంట్‌లతో పనిచేశారు. గవర్నమెంట్‌తో ఏదైనా విభేదాలుండి, తేడాలుండి రాలేకపోయినా అదివేరే, కానీ ఈరోజు భూమా నాగిరెడ్డిగారు చనిపోయారు, వారి గురించి మాట్లాడాల్సి వస్తుందని సభకు రాకపోవడం నాకు చాలా బాధ అనిపిస్తుంది. దీనికోసమా... ఇదేనా మనకు ఇచ్చే గౌరవం అని నాకు అనిపిస్తుంది, ఆ విషయాన్ని వారికే వదిలేస్తున్నాను. కానీ చివరగా ముఖ్యమంత్రి గారిని నేను ఒకటే కోరుకుంటున్నాను. ఆయన కూడా నాకు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. సంధ్యాలకు సంబంధించి ఏదైతే మానాన్న చివరి కోరిక, ఆయన కూడా వారితోనే చెప్పుకున్నారు కాబట్టి నాన్నగారి చివరి కోరిక త్వరలోనే నెరవేరుస్తారని కోరుకుంటున్నాను. మా అమ్మ నాన్నల ఆత్మకు శాంతి కలగాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా.. అందరూ మాట్లాడిన తరువాత నేను మాట్లాడుతానని చెప్పాను. అందరూ మాట్లాడిన తరువాత మాట్లాడాలన్నా మాట రావడం లేదు. విష్ణుకుమార్ రాజా అయితే మాట్లాడలేకపోయారు. **sentiment**. ఇంటికి రమ్మన్నాడు, ఇంటికి వెళ్లాలి, కానీ ఆయన ఉన్నప్పుడు వెళ్లలేకపోయాను, ఆయన లేనప్పుడు వెళ్లాల్సి వస్తుంది అని బాధ పడుతూ మాట్లాడలేకపోయారు. హాస్‌లో ఉండే చాలా మంది వాళ్లవాళ్ల జ్ఞాపకాల్ని గుర్తు చేసుకున్నారు.

11.50AM.

ఒక విధంగా చెప్పాలంటే అధ్యక్షా, ఆ కుటుంబం మొదటినుంచి కూడా శోభా నాగిరెడ్డిగారికంటే ముందుగా భూమా నాగిరెడ్డిగారు రాజకీయాల్లోకి రావడం, ఇంతకుమునుపే సభ్యులు శ్రీ ఎస్.వి.మోహన్‌రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు 10 రోజులు అక్కడే ఉండి, ఆరోజు అధికార పార్టీ గెలవసినయకూడదు, ఎట్టి పరిస్థితిలో గెలిస్తే, తెలుగుదేశం పార్టీ బలపడుతుందనే ఉద్దేశంతో అన్ని ప్రయత్నాలూ చేశారు. నేను 10 రోజులు అక్కడే ఉన్నాను. ఊరూరూ తిరిగాను. మొదటిసారి ఎమ్మెల్యే అయ్యారు. ఆ తర్వాత, ఎప్పటికప్పుడు ఆ కుటుంబంలో.. రాజకీయం అన్నప్పుడు ఒకటి రెండుసార్లు విభేదాలు కూడా వస్తూ ఉంటాయి. కానీ, ఆ కుటుంబం చూస్తే, ఎస్.వి. సుబ్బారెడ్డిగారు గాని, భూమా నాగిరెడ్డిగారు గాని, శోభా నాగిరెడ్డిగారు గాని తెలుగుదేశం పార్టీకి ఎక్కువ కాలమే కాకుండా సమర్థవంతంగా పనిచేశారు. ఒకసారి

శోభా నాగిరెడ్డిగారిని జనరల్ సెక్రటరీగా చేస్తే, నాకు ఇప్పటికీ కూడా జ్ఞాపకం ఉంది. పరిటాల రిపిందర్ని చంపిన తర్వాత ఫస్ట్ ఫోన్ కాల్ శోభా నాగిరెడ్డిగారు చేశారు. ఆవిడ అక్కడ స్పాట్ లోనే ఉన్నారు. జనరల్ సెక్రటరీగా ఆవిడను వెళ్లమన్నాను. అక్కడే ఉన్నారు. అక్కడికెళ్లి సంఘటన జరిగిందని చెప్పినప్పుడు, ఎంత బాధపడుతూ చెప్పారో ఇప్పటికీ కూడా నాకు జ్ఞాపకం ఉంది.

ఆ తర్వాత ఆర్.టి.సి. చైర్మన్ వదలి ఇచ్చాము. ఏ పని ఇచ్చినా చాలా సమర్థవంతంగా ఆవిడ పనిచేసే పరిస్థితి. భూమా నాగిరెడ్డిగారు ఒక మాట మాట్లాడుతూ, “రక్తం చిందకుండా ఉండాలన్నా కూడా పొరాటం చేయవలసి వస్తుంది. మేమూ చేసేదీ అదే”. అంటే ఆ ప్రాంతంలో ఉండే కక్షలు, కార్యణ్యాలు చూసిన తర్వాత, మేము న్యాయం చేయాలి కాబట్టి, వాళ్లతో ధీటుకొని ప్రజలకు న్యాయం చేస్తున్నామనే విధంగా ఆయన చెబుతూనే మళ్ళీ ఏదైతే అధ్యక్షా, నేను ఇంతకుమునుపే చెప్పాను. కోయిలకుంటల్లో పాదయాత్ర చేస్తూ, శాంతి కావాలి అని కోరుకున్న వ్యక్తి, ఈ ఫ్యాక్షన్స్ పూర్తిగా పోవాలని కోరుకున్న వ్యక్తి భూమా నాగిరెడ్డిగారే అధ్యక్షా. దానికి మనందరం కూడా, **violence** ఏ రూపాన ఉన్నా మంచిది కాదు. ముఠాలు, కక్షలు, కార్యణ్యాలకు ఈ నాగరిక ప్రభుత్వంలో ఏమాత్రం ఆస్కారం, స్కోప్ లేదు. దీనిని పూర్తిగా కంట్రోల్ చేయాల్సిన అవసరముంది.

ఇప్పుడు మీరు చూశారు. రాయలసీమలో సిల్లు వచ్చిన తర్వాత, అదే మారుగా అభివృద్ధి జరిగిన తర్వాత చాలామంది ఇలాంటి గొడవలకు వచ్చే పరిస్థితి ఉండరు. ప్రశాంతంగా రాజకీయాలే కాకుండా, అభివృద్ధి కూడా చేసుకొనే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇంకా మూడు ఎన్నికలు కూడా మనకున్నాయి. ఇక్కడ ఇవన్నీ చెప్పడం కూడా కరెక్ట్ కాదు. అందుకనే వెలుగోడు, నంద్యాల వాటర్ పనులు అనౌన్స్ చేసిన తరువాత పేరు పెట్టవచ్చు. దానికి బాధ లేదు. మిగిలిన విషయాలు ఏవైతే ఉన్నాయో నేను ఒకటే హామీ ఇస్తున్నాను, ఒక ఆత్మీయున్ని పోగొట్టుకున్నాం. అలాంటి ఆత్మీయుడి గుర్తులు శాశ్వతంగా ఉండేటట్లుగా ఏమి చేయాలో అన్నీ చేస్తానని ఈ సభలో సభ్యులందరకు కూడా హామీ ఇస్తున్నాను.

రెండవ విషయం, అఖిలీయ. ఆమెది చిన్న వయసు. తల్లిని, తండ్రిని పోగొట్టుకున్నారు. ఒక్కసారి అధైర్యపడితే అక్కడి నుంచి డిప్రెషన్ లోకి వెళ్లిపోతారు. కాదు, నేను కూడా నిలబడాలి, నిన్న నేను చూశాను, ముగ్గురి పిల్లలను ఐదు నిమిషాలు రూంలోకి పిలిపించి, మీరు అధైర్య పడొద్దండి, ధైర్యంగా ఫేస్ చేయండి, ఒక కుటుంబ పెద్దగా, తెలుగుదేశం పార్టీ పెద్దగా మీకు అండగా ఉంటాను, మీరు భయపడాల్సిన అవసరం లేదని చెప్పి నేను వారికి భరోసా ఇచ్చాను. వారిని చూసినప్పుడు చాలా బాధ వేస్తోంది అధ్యక్షా. ఇటీవల రెండో అమ్మాయికి పెళ్లి కూడా చేశారు. ఇంకో అబ్బాయి చదువుకోవాలి. పెద్దమ్మాయి అఖిలీయ కాబట్టి ఆడ బిడ్డ అయినా లీడర్షిప్ ను తీసుకొని ముందుకుపోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఆ కుటుంబం ఒక రాజకీయ కుటుంబం. ఎన్నో వాగ్దానాలు ప్రజలకు ఇవ్వడమే కాకుండా, ప్రజలకు అండగా ఉంటూ, అక్కడ ఉండే కార్యకర్తలకు భరోసా ఇచ్చారు. ఒక్కొక్కసారి జరగరాని సంఘటనలు జరుగుతూ ఉంటాయి. మనం ఊహించనది **destiny create** చేస్తూ ఉంటుంది. కానీ ధైర్యంగా ముందుకు పోవడం తప్ప వేరే మార్గం లేదు. ఆ అమ్మాయికి నేను ముందే చెప్పాను, ఈ సభ ద్వారా కూడా చెప్పాను, ఒక కన్న తండ్రిగా, కుటుంబ పెద్దగా, ఏ విధంగా **nurture** చేయాలో, అన్ని విధాలా వాళ్లను ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వవరంగా, పార్టీవరంగా నేను అండగా ఉంటానని మరొక్కసారి మీద్వారా కూడా వారికి భరోసా ఇస్తున్నాను.

హిందూ సంప్రదాయం ప్రకారం ఎవరైనా కష్టాల్లో ఉంటే వారికి భరోసా ఇస్తాం. కన్న విరోధినా సరే ఇంటికెళ్తాం. తెలుగుదేశం పార్టీ ఇంకొక స్టేజ్ ముందుకుపోయి, ఎన్నో నూతనమైన సంప్రదాయాలకు నాంది పలికింది. నేను కంబైండ్ స్టేట్‌లో ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటే, రెడ్డా నాయక్ అనే ఒక గిరిజన ఎమ్మెల్యేను తీవ్రవాదులు చంపేశారు. చంపినప్పుడు కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యేలంతా నా దగ్గరకొచ్చి నన్ను అడిగారు. అడక్కుమునుపే నేనే పిలిపించి చెప్పాను. ఆరోజు కొడుక్కి ఉద్యోగం ఇచ్చాము. భార్యను ఏకగ్రీవంగా ఎమ్మెల్యేగా గెలిపించాము. ఆర్థిక సహాయం చేశాము. ఒక్కొక్కసారి దుర్మార్గం గాని, అన్యాయం గాని వెంటాడినప్పుడు వాళ్లని మనం ఏవిధంగా ఆదుకోవాలో, ఆదుకోవాల్సిన బాధ్యత మనపైన ఉంటుంది. అదేమారుగా శోభా నాగిరెడ్డిగారు తెలుగుదేశం పార్టీలో లేరు. వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీలో పోటీ చేశారు. కానీ ఆవిడ చనిపోయిన ఘటన నన్ను చాలా తీవ్రంగా ఆవేదనకు గురి చేసింది. ఆవిడ కోనమే మృత్యువు వచ్చిందా, ఏంటి ఇంత బాధ అనే విధంగా వేరే పార్టీలో ఉన్నా, ఆరోజు నేను వడిన ఆవేదన నాకే తెలుసు. అది అయిన తర్వాత అఖిలీయ ఎలక్షన్ వస్తే, పార్టీలో కూడా నేను ఎవర్నీ అడగలేదు. ఆ అమ్మాయిపైన పోటీ పెట్టడం మంచిది కాదు, తల్లిని కోల్పోయింది. కాబట్టి పోటీ పెట్టవలసిన అవసరం లేదని, ఏకగ్రీవంగా గెలిపించిన పార్టీ అధ్యక్షా. వారి విషయమే కాదు, రాజశేఖరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తర్వాత, కాంగ్రెస్ పార్టీలో అంతకుమునుపు చాలా జరిగాయి.

శివారెడ్డి దారుణంగా చనిపోయినప్పుడు, ఇక్కడ ఉండే చాలామంది అసెంబ్లీలో చాలా ఆవేశంగా బాధపడడం, మా నాయకుడు ఎన్.టి.రామారావుగారు కూడా చాలా ఆవేశంగా ఫీలయ్యారు. చాలా ఎమోషనల్ గా డిస్ట్రబ్ అయ్యారు. అయినా కూడా హుందాతనాన్ని ఎప్పుడూ పోగొట్టుకోలేదు.

అదే మారుగా పరిటాల రవీందర్‌ని చంపేసిన తర్వాత ఫస్ట్ టైం అసెంబ్లీకి వస్తే ఏం మాట్లాడాలో నాకు తెలియకుండా, ఎందుకంటే అధ్యక్షా, ఆరోజు జరిగిన సంఘటన మీరు చూస్తే, మీరు కూడా ఆరోజు పార్టీలో ఉన్నారు. పరిటాల రవీందర్‌ని చంపేయబోతున్నారని కాపాడండని నేను స్వయంగా ప్రధానమంత్రిగారిని అడిగాను. పోలీసులే చంపేస్తారని చెప్పాను. అదేమారుగా రాష్ట్రపతికి చెప్పాను. అదేమారుగా అప్పటి ముఖ్యమంత్రి

రాజశేఖరరెడ్డిగారికి చెప్పాను. స్పీకర్‌కి చెప్పాము. అయినా కూడా ఆరోజు చంపిన విధానం చూస్తే, పార్టీ ఆఫీసులో చంపేశారు. ఆ బాధ, ఆవేదన.. ఒకరు కాదు అధ్యక్షా, 274 మంది కార్యకర్తలను పోగొట్టుకొన్నాం. రాజకీయంలో ఉండి, ఉదయం ఒకసారి ఎవరైనా పంపిస్తే, ఒకర్ని చంపారంటే, పరామర్శించిన తర్వాత ఆ టీమ్ రాకముందు ఇంకొకర్ని చంపారంటే ఇక్కడ నుంచి ఫోన్ చేసి మళ్ళీ వెళ్లమంటే, ఈవిధంగా ఎంత అనాగరికంగా చంపారంటే అంత అనాగరికంగా చంపారు. కానీ ఆరోజు అసెంబ్లీలో చాలా ఆవేదన వడ్డాను. కోపం వచ్చింది, బాధ వడ్డాను. ఆవేశంగా మాట్లాడాను తప్ప, ఒక్క మాట కూడా తప్పు మాట్లాడటం గాని, సభ హుందాతనాన్ని పోగొట్టడం గాని చేయలేదు. రాజశేఖరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా అయిన తర్వాత మీ అందరికీ సభలో చాలామందికి ఐడియా ఉంటుంది. నామీద 26 ఎంక్వయరీలు వేశారు.

12.00 NOON

జస్టిస్ చలపతిరావు అనే జడ్జిని వేశారు, అదిగూడా నా నియోజకవర్గంలో మైక్రో ఇరిగేషన్ పెట్టానని, ఇజ్రాయిల్ టెక్నాలజీ తీసుకువచ్చానని. నన్నైతే మధ్యాహ్నం భోజనానికి కూడా పోసీయకుండా ఎంక్వైరీ చేశారు. అదే మాదిరిగా అన్ని ఎంక్వైరీలు చేసిన తరువాత, కొన్నిసార్లైతే వ్యక్తిగత దూషణలు కూడా రాజశేఖరరెడ్డిగారు నా మీద చేశారు. కానీ, అధ్యక్షా, ఆయన చనిపోయినప్పుడు, మిస్సయ్యారని తెలిస్తే, నేను ఆరోజు ఢిల్లీలో డిఫెన్స్ మినిస్టర్‌కు కూడా ఫోన్ చేసి, అప్పటికే నైటవుతోందని, నైట్ వ్యూకు కావలసినవన్నీ పంపించండి, పంపించి ఇక్కడ తగిన ఆవరేషన్స్ చేయండి, సెర్చ్ చేయండి, ఎంత తొందరగా చేస్తే, ఒకవేళ, మనిషిని కాపాడుకోగలిగితే బాగుంటుందని చెప్పాను.

అధ్యక్షా, నేను ఆరోజు మొట్టమొదటిసారిగా రాజశేఖర రెడ్డి గారింటికి వెళ్ళి జగన్మోహన్‌రెడ్డిని పరామర్శించాను. అక్కడి నుండి నేరుగా అధ్యక్షా, తరువాత జరిగిన సంఘటనలు చూస్తే, అంతకు ముందు నాకు కొన్ని గ్రీవెన్సెస్ ఉన్నాయి ఆయనపైన. కానీ మనిషి మీద గ్రీవెన్సెస్ లేవు. మనిషి ఉన్నప్పుడు రాజకీయంగా పోరాడుతాం తప్ప, వ్యక్తిగతంగా కాదు. అలాంటిది, ఆయన చనిపోగానే, నేను ఇడుపులపాయకు కూడా పునరల్‌కు వెళ్ళాలని వెళ్ళి, వేంవల్లికి వెళ్ళి, అక్కడి నుంచి ట్రాఫిక్ అంతా జామ్ అయితే, తిరిగి వచ్చాను కానీ, నాకు రిగ్రెట్స్ లేవు. నేను చేయవలసిన బాధ్యత నేను చేశాను అనే తృప్తి ఉంది అధ్యక్షా. ఆ తరువాత, వారి తల్లిగారు విజయమ్మ గారిని ఎమ్మెల్యేగా నిలబెడితే, నేను ఆరోజు ఆలోచించి, యునానిమస్‌గా వదిలిపెట్టాం. ఈ సంఘటనలన్నీ ఒకసారి చూస్తే, ఎప్పుడూ కూడా కొన్ని కొన్ని సాంప్రదాయాలుంటాయి. నాకు ఇప్పుడు అనిపిస్తోంది. విష్ణుకుమార్‌రాజుగారు గానీ, చాలా మంది మాట్లాడారు. మనిషి యొక్క మనస్తత్వం, ఎలాంటి వాళ్ళతో మనం.., అపోజిషన్‌గా..., వాళ్ళు కరడు గట్టినటువంటి వాళ్ళ యొక్క...., ఏంటి వాళ్ళ మనస్తత్వం ఏంటి, వీళ్ళతో మనం ఏవిధంగా చేయాలి. ఇలాంటి...., ఒకవిధంగా ఆలోచిస్తే, రాష్ట్రం కొత్త రాష్ట్రం. చాలా సమస్యలున్నాయి. బాధ కలుగుతుంది. మనం ఇంకా గవర్నర్స్ అడ్రస్ పెట్టుకోవాలి. బడ్జెట్ కూడా పాస్ట్‌పోస్ట్ చేసుకున్నాం. ఈ సమయంలో భూమా నాగిరెడ్డి గారు చనిపోయారంటే,

ఎంత బాధ అంటే, అంత బాధేనే సమయంలో, అపోజిషన్ పార్టీ ప్రవర్తించిన తీరు కరెక్టు కాదు అధ్యక్షా. ఇది, రాష్ట్ర ప్రజాసీకం ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. అవన్నీ సేనిక మాట్లాడను అధ్యక్షా. దానిగురించి మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదు. ప్రతి ఒక్కరూ ఆలోచిస్తారు.

అధ్యక్షా, ఏది ఏమైనా, ఈరోజు ఒక సమర్థవంతమైన నాయకుడ్ని, ఒక మంచి నాయకుడ్ని మనం పోగొట్టుకున్నాం. ఈ బాధ ఆ జిల్లాకుంది, రాయలసీమకుంది, రాష్ట్రానికుంటుంది. అదే సమయంలో ఒక్కొక్కసారి, ఒక్కొక్క లీడర్ పోతే, కనీసం ఆ కుటుంబంలో కొంతమంది ఉండి ఆ కుటుంబాన్ని ఆదుకుంటారు. భూమా నాగిరెడ్డి గారిని చూస్తే, వాళ్ళ బ్రదర్స్ చనిపోయిన తరువాత, అందరి బాధ్యత కూడా భుజం మీద పెట్టుకొని.., నేను చూశాను అధ్యక్షా, సొంత పిల్లల పెళ్ళంటే ఎంత కష్టపడే వాడో, అదేవిధంగా కష్టపడి పెళ్ళిళ్ళు చేయడం గానీ, అందరినీ సమానంగా, ఏమాత్రం డిఫరెన్స్ కూడా చూపించలేదు. అంత బ్రహ్మాండంగా పనిచేసిన వ్యక్తి, ఒక మానవతా వాది. అలాంటి వ్యక్తి ఈరోజు చనిపోవడం చాలా బాధేస్తుంది. అదికూడా సేచురల్ డెత్ అయితే మనం పెద్దగా బాధపడేవాళ్ళం కాదు. అకాలమరణం. ఊహించని పరిణామం. 24 గంటల ముందు ఇక్కడకు వచ్చి చాలా హుషారుగా, ఆనందంగా, నవ్వుతూ మాట్లాడి, నెక్స్ట్ డే ఇది జరిగిందంటే, చాలా బాధేస్తుంది. నేనైతే, అఖిలసీమ గారు చెప్పినట్లు, ఇక్కడి నుండి నేను మాట్లాడుతూనే ఉన్నాను. నాలుగైదుసార్లు చెప్పాను. ఒకవేళ అక్కడుండే డాక్టర్లు గానీ, నరిగ్గా నాలెడ్జ్ లేకపోతే, కర్నూలు నుండి కూడా డాక్టర్లను రప్పించాం. ఏడియో కాన్ఫరెన్స్ పెట్టుకోండి. అన్ని ప్రయత్నాలు చేయండి. చివరి ప్రయత్నం వరకు చేయమని చెప్పడం జరిగింది. టు అవర్స్ ప్రయత్నాలు చేశారు. కదాన, 'పీలు కాదని, చనిపోయారని' ఆసుపత్రి వర్గాలే అనౌన్స్ చేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. చాలా నిరాశ, బాధ కలిగింది. ఏది ఏమైనా, కర్తవ్యం, బాధ్యత. అధ్యక్షా, సూర్యారావు గారు చెప్పినట్లుగా, ఒక్కొక్కసారి, కొంతమంది చనిపోయిన తరువాత రాణిస్తారు, బ్రతుకుతారు. అలాంటి వ్యక్తుల్లో భూమా నాగిరెడ్డి గారు ఒకరు. ఆయన ఆశయాలు, ఆయన చేసిన కృషి, ప్రజల కోసం ఆయన పడిన తపన చిరస్థాయిగా గుర్తుంటుంది. ఆయన ఏదైతే ఆశించారో, దానిలో ఏమాత్రం అనుమానం లేదు అధ్యక్షా. నా నియోజకవర్గానికంటే మిన్నగా చూసుకొని, ఆయన ఆశయాలు, ఆలోచనలు ఏనైతే ఉన్నాయో అవన్నీ ఫుల్ ఫీల్ చేయడం కోసం, నేను అన్ని విధాలా ప్రయత్నం చేస్తానని మరొక్కసారి తెలియజేసుకుంటూ, ఏదీ ఏమైనా చనిపోయిన తరువాత మనం కోరుకునేది, వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుడ్ని మనస్ఫూర్తిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుడ్ని ప్రార్థిస్తూ, భగవంతుడు నిండు మనస్సుతో ఆశీర్వాదించమని కోరుతూ, ముగ్గురూ కూడా చిన్న పిల్లలు. అలాంటి వారి పట్ల బ్లెసింగ్స్ ఇచ్చి, వాళ్ళు నిలద్రొక్కుకునే విధంగా తల్లి, తండ్రి లేనిలోటుని తీరేవిధంగా భగవంతుడు మనస్ఫూర్తిగా ఆశీర్వాదించాలని కోరుకుంటూ, భగవంతుడి ఆదేశాలతో నేను ఒక్కటే హామీ ఇస్తున్నా. వారిని అన్నివిధాలా ఆదుకోవడం కోసం నేను ప్రయత్నం చేస్తానని మరొక్కసారి తెలియజేసుకుంటూ, ఎవరైతే ఈ హౌస్ లో వ్యక్తులందరూ కన్సర్న్ చూపించారు. వాళ్ళు, వాళ్ళ అనుభవాలు చెప్పారు. వాళ్ళను కూడా మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఎక్కడ కనబడినా కూడా చాలా కలుపుగోలుతనంతో,

ఫ్రెండ్‌షిప్‌లో నేను చాలాసార్లు చూశాను, ఎన్నోసార్లు చూసినప్పుడు కూడా చాలా ఫ్రెండ్లీగా ఉండేటటువంటి వ్యక్తి భూమా నాగిరెడ్డి గారు. ఈ హాసే చిన్నబోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఏది ఏమైనా మనం నిమిత్తమాత్రులం. ముందుకుపోవడం తప్ప, వేరే మార్గం లేదు. ఈ తీర్మానం ప్రవేశ పెట్టడం బాధైనా, ఈ తీర్మానం ద్వారా భూమా నాగిరెడ్డి గారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని మరొక్కసారి భగవంతుణ్ణి మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఈ శాసనసభ సభ్యుడు భూమా నాగిరెడ్డిగారి అకాల మరణం నాకు వేదన, ఆవేదన కలిగిస్తుంది. నాకు వారి కుటుంబంతోటి 25 సంవత్సరాలకు పైగా పరిచయం. వారి సోదరుడు శేఖరరెడ్డిగారు శాసనసభ్యుడిగా ఉన్నప్పటి నుండి, నాగిరెడ్డిగారు రాజకీయాల్లోకి వచ్చి రాణించినప్పటి నుండి, శోభానాగిరెడ్డి గారితో కూడా నాకు మంచి అనుబంధం. అలాగే వాళ్ళ మామ గారు ఎస్సీ సుబ్బారెడ్డిగారు, వారి కుటుంబంతో కూడా ఒక మంచి అనుబంధం ఉండేది. అదేవిధంగా నంద్యాలలోగాసి, కర్నూలులో గాసి ఎలక్షన్ జరిగినప్పుడు కూడా, అక్కడ పర్యవేక్షకుడిగా వెళ్ళినటువంటి అవకాశాలు, పార్టీ తరపున వెళ్ళినటువంటి సందర్భాలు కూడా గుర్తున్నాయి. ఆవిధంగా ఒక మంచి అనుబంధం ఉన్నటువంటి ఆ ఫ్యామిలీలో నాగిరెడ్డిగారు అనేక సమస్యలు ఎదుర్కొని రాణించినటువంటి వ్యక్తి. అలాంటి నాగిరెడ్డి గారు కర్నూలు జిల్లా రాజకీయాల్లో అత్యంత ప్రజాదరణ పొందిన నాయకుడు.

స్నేహశీలి భూమా నాగిరెడ్డి, 1964వ సంవత్సరం జనవరి 8వ తేదీన కర్నూలు జిల్లా దొర్నిపాడు మండలం, కొత్తపల్లిలో శ్రీ బాలిరెడ్డి, ఈశ్వరమ్మ దంపతులకు జన్మించారు. బెంగళూరులో వైద్యవిద్యను అభ్యసించారు. తండ్రి ఆక్స్‌ఫోర్డ్ మరణంతో చదవుకు స్వస్తి చెప్పి, రాజకీయరంగ ప్రవేశం చేశారు. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి 1984లో మొదటిసారిగా కర్నూలు జిల్లా, నర్సాపురం ప్రాథమిక సహకార సంఘం అధ్యక్షుడిగా తమ రాజకీయ ప్రస్థానాన్ని ప్రారంభించారు. 1986లో ఆళ్ళగడ్డ మండల పరిషత్ అధ్యక్షులుగా ఎన్నికయ్యారు. నాగిరెడ్డిగారి సోదరుడు శ్రీ భూమా వీరశేఖరరెడ్డి ఆళ్ళగడ్డ శాసనసభ్యుడిగా ఉంటూ మరణించడంతో, 1992లో భూమా నాగిరెడ్డి ఆ శాసనసభ నియోజకవర్గం నుండి పోటీ చేసి గెలుపొంది, శాసనసభలో మొట్టమొదటిసారిగా అడుగుపెట్టారు. 1992లో 9వ శాసనసభకు, 1994లో 10వ శాసనసభకు కర్నూలు జిల్లా, ఆళ్ళగడ్డ నియోజకవర్గం నుండి, 2014 సంవత్సరంలో 14వ శాసనసభకు నంద్యాల నియోజకవర్గం నుండి ఎన్నికయ్యారు. 2014-15 సంవత్సరంలో ప్రజాపద్దుల కమిటీ అధ్యక్షులుగా పనిచేశారు. ప్రజాపద్దుల కమిటీ అధ్యక్షులుగా ప్రజాధనం వినియోగంలోనూ, ప్రభుత్వ ఆదాయ వనూళ్ళల్లో జరిగిన అవకతవకలపై లోతైన చర్చలకు ప్రాధాన్యమిచ్చారు. ప్రభుత్వ పద్దులను నిశితంగా పరిశీలించి, ప్రజాపద్దుల కమిటీ పనితీరులో తనదైన ముద్రను వేశారు.

శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి భార్య శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డి కూడా రాజకీయ కుటుంబం నుండి వచ్చారు. శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డి తండ్రి శ్రీ ఎస్.వి.నుబ్బారెడ్డి కూడా శాసనసభ్యులుగా పనిచేశారు. వీరిరువురు శాసనసభ్యులుగా ఉన్న సమయంలో భూమా నాగిరెడ్డిగారు పార్లమెంటు సభ్యులుగా ఉన్నారు. వీరు ముగ్గురూ ఒకేసారి రాష్ట్రపతి ఎన్నికల ఓటర్లలో పాల్గొని అరుదైన గౌరవాన్ని పొందారు. శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి 1996-97లో 11వ లోక్సభకు, 1998-99లో 12వ లోక్సభకు, 1999-2004లో 13వ లోక్సభకు కర్నూలు జిల్లా నంద్యాల నియోజకవర్గం నుండి ఎన్నికయ్యారు. పీఠబ్రహ్మాండ్ర కంబైన్స్ మూవీ క్రియేషన్స్ సంస్థ పేరుతో భూమా కుటుంబం వలు చిత్రాలను నిర్మించారు. 'నా కూతురు' అనే చిత్రానికి నిర్మాతగా, వలు చిత్రాలకు పంపిణీదారులుగా భూమా నాగిరెడ్డిగారు వ్యవహరించారు. కర్నూలు జిల్లాలో ప్రజా సమన్వయ పరిష్కార విషయంలో శ్రీ నాగిరెడ్డి ముందుండేవారు. విలక్షణ నాయకత్వ శైలిలో శ్రీ నాగిరెడ్డి గారు పనిచేస్తూ, ప్రజలందరి అభిమానాన్ని చూరగొన్నారు.

కర్నూలు జిల్లా రాజకీయాల్లో తనదైన ముద్రవేసినటువంటి శ్రీ భూమా నాగిరెడ్డి, 2017వ సంవత్సరం మార్చి 12వ తేదీన అకాల మరణం చెందారు. వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబ సభ్యులకు ప్రగాఢ సానుభూతి తెలియజేస్తూ, వారి మృతికి సంతాపంగా ఈ సభ, రెండు నిమిషాలు సంతాపం తెలియజేస్తూ, మౌనం పాటిద్దాం.

(సభలో సభ్యులందరూ వారి వారి స్థానాల్లో లేచి నిలబడి మౌనం పాటించారు)

దయచేసి కూర్చోండి.

Now, the House stands adjourned to meet again tomorrow at 9.00 a.m.

**(The House then adjourned at 12.11 p.m. to meet again at 9.00 a.m. on
Wednesday, the 15th March of 2017.)**

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Assembly and printed at the AP Legislative Assembly
Press, Velagapudi, Amaravati.”**